

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

VÁLASZTÁSI FÜZETEK

212.

SEGÉDLET

az OEVI vezetője részére

**az országgyűlési képviselők választása és
az országos népszavazás lebonyolításához**

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
212.

SEGÉDLET

**az OEVI vezetője részére
az országgyűlési képviselők választása és
az országos népszavazás lebonyolításához**

Budapest
2022.

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

DR. NAGY ATTILA

a Nemzeti Választási Iroda elnöke

Összeállította:

dr. Jackli Tamás

Péteri Attila

Lektorálta:

dr. Nagy Attila

Felelős kiadó:

dr. Nagy Attila

Kiadó:

Nemzeti Választási Iroda

1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

ISSN: 1788-411X

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA ÉS AZ ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁSRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK	8
2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁNAK RENDSZERE	9
2.1. A választójogosultság	9
2.2. A választások időpontja	9
2.3. A választások alapelvei	9
2.4. A választókerületek	10
2.5. A jelölés	10
2.6. A szavazás	10
2.7. Az eredmény megállapítása.....	11
2.7.1. Egyéni választókerület.....	11
2.7.2. Országos lista.....	11
2.7.3. Országos népszavazás.....	12
3. VÁLASZTÁSI SZERVEK	13
3.1. A választási szervekre vonatkozó joganyag	13
3.2. A választási bizottságok	13
3.2.1. Az SZSZB.....	15
3.2.1.1. Választott tagok.....	15
3.2.1.2. Megbízott (delegált) tagok	16
3.2.1.3. Az SZSZB tagok eskü- vagy fogadalomtétele	17
3.2.1.4. Az SZSZB működése	17
3.2.1.5. A kijelölt szavazókör SZSZB-jére vonatkozó speciális szabályok	18
3.2.2. A HVB	19
3.2.3. Az OEVB.....	19
3.2.3.1. Az OEVB feladatai.....	19
3.2.3.2. Az OEVB tagjainak megválasztása.....	19
3.2.3.3. Az OEVB választott tagjainak megbízása az NVB által.....	20
3.2.3.4. Az OEVB megbízott tagjai	20
3.2.3.5. Az OEVB döntése	21
3.2.3.6. Az OEVB határozatának közlése és nyilvánossága	21
3.2.3.7. A választási bizottságok határozatainak jogereje	22
3.2.4. A TVB (FVB).....	22
3.2.5. Az NVB	22
3.3. A választási irodák	23
3.3.1. A választási irodákra vonatkozó általános szabályok.....	23
3.3.2. A választási irodák feladatai	24
3.3.3. A helyi választási iroda.....	24
3.3.4. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda	25
3.3.5. A területi választási iroda	25
3.3.6. A Nemzeti Választási Iroda	25
3.3.7. A külképviseleti választási iroda	25
4. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE.....	26
4.1. A központi névjegyzék	26
4.1.1. A nemzetiségi regisztráció.....	26
4.1.2. A fogyatékossgal élő választópolgár által igényelt segítség	27
4.1.3. A központi névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása.....	27
4.1.4. A személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban kezelt adatok kiadásá-nak megtiltása	27
4.1.5. Az Európai Unió más tagállama állampolgárának névjegyzékbe vétele	27

4.2. A választójoggal nem rendelkező polgárok jegyzéke (NESZA)	28
4.2.1. A NESZA adattartalma	28
4.2.2. A NESZA adatainak felhasználása	28
4.2.3. A NESZA nyilvánossága	28
4.3. A szavazóköri névjegyzék	28
4.3.1. A szavazóköri névjegyzék létrehozása.....	28
4.3.2. Az értesítő	28
4.3.2.1. Az értesítő tartalma.....	28
4.3.2.2. Az értesítő megküldése.....	28
4.3.2.3. Értesítés a szavazás helyének megváltoztatásáról	29
4.3.3. A szavazóköri névjegyzék továbbvezetése	29
4.3.3.1. A szavazóköri névjegyzék automatikus továbbvezetése	29
4.3.3.2. A szavazóköri névjegyzék módosítása hivatalból	29
4.3.3.3. A szavazóköri névjegyzék módosítása kérelemre	30
4.4. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelmek.....	31
4.4.1. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelem benyújtása	32
4.4.1.1. A kérelem benyújtásának ideje.....	32
4.4.1.2. A kérelem benyújtásának módja és helye.....	32
4.4.2. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelem adattartalma.....	33
4.4.2.1. Kötelező adattartalom.....	33
4.4.2.2. Fakultatív adattartalom	34
4.4.3. A névjegyzékekkel kapcsolatos kérelem elbírálása	34
4.4.3.1. A kérelmező azonosítása	34
4.4.3.2. A kérelem elbírálásának határideje.....	34
4.4.3.3. A HVI döntése	35
4.4.3.4. A kérelmező értesítése.....	35
4.4.3.5. A kérelem áttétele az illetékes HVI-hez	35
4.4.3.6. A döntés kijavítása	35
4.5. A névjegyzék nyilvánossága.....	36
4.5.1. A központi névjegyzék nyilvánossága	36
4.5.2. A szavazóköri névjegyzék nyilvánossága	36
5. A JELÖLTÁLLÍTÁS	37
5.1. Jelölő szervezet.....	37
5.1.1. A jelölő szervezet.....	37
5.1.2. A párt képvisellete.....	37
5.2. Egyéni jelölt.....	37
5.2.1. Az ajánlóív igénylése	38
5.2.2. Az ajánlóív kiadása	39
5.2.3. Az ajánlás	40
5.2.4. A jelölt bejelentése.....	41
5.2.5. Az ajánlások ellenőrzése	42
5.2.6. Az egyéni jelölt nyilvántartásba vétele	43
5.2.7. Az egyéni jelölt jogi állapotában történt változás rögzítése.....	44
5.2.8. A jelölt törlése a nyilvántartásból	44
5.2.9. A választópolgár információs önrendelkezési joga.....	44
6. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNY ORSZÁGOS ÉS HELYI ESZKÖZEI	45
6.1. A választási kampányidőszak	45
6.2. A kampánytevékenység.....	45
6.3. A kampány eszközei	46
6.3.1. A plakát.....	46
6.3.2. A választási gyűlés.....	47
6.3.3. Politikai reklám.....	48
6.3.3.1. A politikai reklám fogalma.....	48

6.3.3.2. A politikai reklám közzététele - általános szabályok	48
6.3.3.3. A politikai reklám közzététele az országgyűlési képviselők általános választásán és az országos népszavazáson.....	48
6.3.4. Politikai hirdetés	49
6.3.5. Közvetlen politikai kampány	49
6.4. Közvélemény-kutatás	50
6.5. Tiltott kampánytevékenység.....	50
6.5.1. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállítás-ra való nyilvános felhívás.....	50
6.5.2. Relatív területi kampánytilalom.....	50
6.5.3. Szavazás napján választási gyűlés tartása.....	51
6.5.4. Szavazás napján politikai reklám közzététele.....	51
6.5.5. Közvélemény-kutatás eredményének közzététele	51
6.6. Adatszolgáltatás a névjegyzékből.....	51
7. A SZAVAZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	53
7.1. A jelöltek sorrendjének kisorsolása	53
7.2. A szavazólapok adattartalma	53
7.2.1. Azonos nevű jelöltek kezelése	53
7.2.2. A jelölt szavazólapon megjelenő neve.....	54
7.2.3. A jelölő szervezet megjelenése a szavazólapon.....	54
7.3. A szavazólap adattartalmának jóváhagyása.....	54
7.4. A szavazási levélsomagok átadása.....	55
7.5. Oktatás	55
7.6. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének lezárása	55
7.7. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatása	56
7.8. A szavazóköri jegyzőkönyvek kinyomtatása.....	56
7.9. A Ve. 78. §-a szerinti kijelölt szavazókör	56
7.10. Az átjelentkezéssel és a küvi-n leadott szavazatok megszámlálására kijelölt szavazókör	57
7.11. A szavazásnap iratok és kellékek átadása.....	57
7.12. A szavazóhelyiség kialakítása.....	57
7.13. Vírusvédelmi intézkedések	59
8. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK.....	61
8.1. Napközbeni jelentések.....	61
8.2. Rendkívüli események.....	61
8.3. Mozgóurna iránti kérelmek továbbítása az szszb-hez	61
8.4. Jelentés a szavazás befejezéséről.....	61
8.5. A levélszavazatok fogadása.....	61
8.6. A jegyzőkönyvek adatainak jelentése, rögzítése	61
8.7. Szavazási iratok átvétele az SZSZB-től	62
8.8. Jegyzőkönyvek adatainak összevetése az NVR-ben rögzített adatokkal.....	62
8.9. A szavazóköri jegyzőkönyvek nyilvánossága.....	62
9. A SZAVAZÁST KÖVETŐ FELADATOK	63
9.1. A szavazóköri jegyzőkönyvek, az átjelentkezéssel leadott szavazatok és a levélszavazatok továbbítása	63

9.2. A számlálásra kijelölt szszb szavazatszámhlása.....	63
9.3. Az eredmény megállapítása	64
9.4. A választási iratok őrzése és megsemmisítése	64
10. JOGORVOSLATOK	65
10.1. Jogorvoslatok általában	65
10.1.1. Jogorvoslatok fajtái	65
10.1.2. Jogorvoslati határidők	65
10.2. A kifogás	65
10.2.1. A kifogás benyújtása	65
10.2.2. A kifogás áttétele	66
10.2.3. Ügyek egyesítése.....	66
10.2.4. Ítélt dolog	66
10.2.5. A kifogás elbírálása.....	66
10.3. A fellebbezés	67
10.4. Speciális jogorvoslatok	68
10.4.1. Szavazókörök kialakításával és felülvizsgálatával kapcsolatos jogorvoslatok	68
10.4.2. Névjegyzéssel kapcsolatos jogorvoslat	68
10.4.3. Jelöltek sorrendje elleni jogorvoslat.....	69
10.4.4. Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat.....	69
10.4.5. Választás eredménye elleni jogorvoslat	69
10.4.6. Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt	69
10.4.7. A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat	69
10.4.8. A választási iroda tevékenységével kapcsolatos jogorvoslat	70
10.5. Bírság kiszabása.....	70
10.5.1. Bírság kiszabása az ajánlóívek visszaadási kötelezettségének megszegése miatt	70
10.5.2. Bírság kiszabása a kampányszabályok megsértése, valamint a névjegyzéki adatszolgáltatás adatainak megsemmisítésével kapcsolatos kötelezettség elmulasztása miatt	71
10.5.3. Bírság kiszabása a médiakampány szabályainak megsértése miatt	71
10.5.4. Az OEVI feladatai bírság kiszabása esetén.....	71

Rövidítések jegyzéke

Alaptörvény	<i>Magyarország Alaptörvénye</i>
Vjt.	<i>2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról</i>
Nsztv.	<i>2013. évi CCXXXVIII. törvény a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról</i>
Ve.	<i>2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról</i>
NVB	<i>Nemzeti Választási Bizottság</i>
NVI	<i>Nemzeti Választási Iroda</i>
TVB/FVB	<i>területi/fővárosi választási bizottság</i>
TVI/FVI	<i>területi/fővárosi választási iroda</i>
OEVK	<i>országgyűlési egyéni választókerület</i>
OEVB	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság</i>
OEVI	<i>országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda</i>
HVB	<i>helyi választási bizottság</i>
HVI	<i>helyi választási iroda</i>
SZSZB	<i>szavazatszámláló bizottság</i>
KÜVI	<i>külképviseleti választási iroda</i>
NVR	<i>Nemzeti Választási Rendszer</i>
SZL	<i>a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartása</i>
NESZA	<i>a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása</i>
VÁKIR	<i>Választási Kommunikációs és Információs Rendszer</i>

1. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSÁRA ÉS AZ ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁSRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

Az országgyűlési képviselők választására, valamint az országos népszavazásra vonatkozó rendelkezéseket az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **Alaptörvény**, amely alapvető politikai jogként szabályozza a választójogosultság feltételeit, meghatározza a választások alapelveit és a választás kiírásának alapvető szabályait, továbbá szabályozást tartalmaz a politikai reklámok közzétételére vonatkozóan. Az országos népszavazás vonatkozásában szabályozza a népszavazáson való részvétel jogát, a népszavazás érvényességének és eredményességének feltételeit.
2. **2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint az időközi országgyűlési választásra vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket.
3. **2013. évi CCXXXVIII. törvény a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról**, amely az országos népszavazási eljárásra a Ve. általános részének, valamint néhány különös részi rendelkezésének szabályait rendeli alkalmazni, továbbá megállapítja az azoktól eltérő eljárási szabályokat.
4. **2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról**, amely a választási eljárás jogi elemeinek szabályait rögzíti (névjegyzék, választási szervek, ajánlás, szavazás, szavazatösszesítés, eredmény-megállapítás, jogorvoslatok stb.).
5. **2013. évi LXXXVII. törvény az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről**, amely a választási kampánytevékenység állami támogatására vonatkozó szabályokat, valamint a választási kampány költségeinek elszámolására és ellenőrzésére vonatkozó törvényi rendelkezéseket tartalmazza.
6. A választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter (korábban a közigazgatási és igazságügyi miniszter, jelenleg az igazságügyi miniszter) rendeletei, amelyek meghatározzák
 - a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetésének részletszabályait, a médiatartalom-szolgáltató képviseletében eljáró személy e minőségének igazolására használható okiratokat, továbbá azon településeket és külképviseleteket, ahol a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár – kérelmére – átveheti a szavazási levélcsomagot (**17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet**),
 - a 2022. április 3. napjára kitűzött országgyűlési képviselő-választás és országos népszavazási eljárások határidőit és határnapjait (**1/2022. (I. 11.) IM rendelet**),
 - a közös eljárásban lebonyolított országgyűlési képviselő-választás és országos népszavazás költségeinek normatíváit, tételeit, elszámolási és belső ellenőrzési rendjét (**2/2022. (I. 11.) IM rendelet**),
 - az országgyűlési képviselők általános választásán és az azzal közös eljárásban lebonyolított országos népszavazáson a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályait, a választási és népszavazási eredmény országosan összesített adatai körének megállapítását, a fővárosi és megyei kormányhivatal választásokkal összefüggő informatikai feladatai ellátásának részletes szabályait, valamint a közös eljárásban használandó nyomtatványokat (**3/2022. (I. 11.) IM rendelet**),
7. A nemzetgazdasági miniszter rendelete tartalmazza a választási és a népszavazási kampánytevékenységhez nyújtott állami támogatás rendelkezésre bocsátása, elszámolása és visszafizetése módját, a kincstári számla és a kincstári kártya forgalmával kapcsolatos részletes eljárási szabályokat, valamint a kincstári kártya használatával kapcsolatos szabályokat (**69/2013. (XII. 29.) NGM rendelet**).

2.1. A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG

Az Alaptörvény XXIII. cikkében politikai alapjogként határozza meg a választójogot: minden **nagykorú magyar állampolgárnak joga** van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők választásán **választó és választható legyen**, valamint mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó [XXIII. cikk (1) és (7) bekezdés].

Az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése szerint „sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti”. Az országgyűlési képviselők 2014. évi általános választása kitűzésétől a jogalkotó a választójogot nem köti magyarországi lakóhelyhez, azaz **a külföldön élő választópolgároknak is biztosítja – korlátozott mértékben ugyan – a választójogot**.

A választójogot csak az ún. **természetes kizáró okok** korlátozzák. Az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdése szerint „nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt”.

A Ve. 13/A. §-a alapján „a bíróságnak a cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen korlátozó gondnokság alá helyezéséről rendelkező, valamint a felülvizsgálati eljárás alapján hozott ítéletében rendelkeznie kell a választójogból való kizárás kérdéséről.”

Mindezek alapján nem választhat és nem választható (azaz nem rendelkezik sem aktív, sem passzív választójoggal) az,

- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll,
- akit a bíróság kizárt a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége mentális zavara következtében
 - tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy
 - tartósan, teljesszerűen hiányzik (Ve. 13/A. § (2) bekezdés).

Szavazati joggal ugyan rendelkezik, ám nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától) vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt áll (Vjt. 2. § (3) bekezdés).

2.2. A VÁLASZTÁSOK IDŐPONTJA

Az Alaptörvény 2. cikk (3) bekezdése szerint az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy feloszlata miatt választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő **negyedik év április vagy május hónapjában** kell megtartani.

Az országgyűlési képviselők választásának és az országos népszavazásnak az időpontját a **köztársasági elnök tűzi ki** (Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés e) pontja).

Az Nsztv. 67. § (1) bekezdése alapján az országos népszavazás időpontját a köztársasági elnök a népszavazást elrendelő országgyűlési határozat elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét – jogorvoslat esetén annak elbírálását – követő 15 napon belül tűzi ki.

Fentiek alapján a köztársasági elnök mind az országgyűlési választást, mind az országos népszavazást azonos napra, 2022. április 3-ára tűzte ki.

2.3. A VÁLASZTÁSOK ALAPELVEI

Az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az országgyűlési képviselőket a választópolgárok **általános és egyenlő** választójog alapján, **közvetlen** és **titkos** szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

2.4. A VÁLASZTÓKERÜLETEK

Az Országgyűlés **199 képviselőből** áll.

A magyar választási rendszer vegyes rendszer, amely két részből áll:

- az egyéni választókerületi rendszerből:
- **106 egyéni választókerület:** az ország területe 106 egyéni választókerületre oszlik, mindegyikben egy jelölt szerez mandátumot, a szavazatok relatív többségét megszerző jelölt lesz a képviselő,
- valamint a listás rendszerből:
- **országos listák:** e listákról (párt- és nemzetiségi listák) **93** képviselő szerezhet **mandátumot**.

2.5. A JELÖLÉS

• Egyéni választókerület:

Az egyéni választókerületben a képviselőjelölt **független jelöltként** vagy **párt jelöltjeként** indulhat. Két vagy több párt **közös** jelöltet is állíthat.

Az egyéni választókerületben a jelöléshez legalább **500 választópolgár ajánlása szükséges**. Egy személy csak egy egyéni választókerületben fogadhat el jelölést. Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, azonban jelöltenként csak egy ajánlása lesz érvényes, minden további ajánlása érvénytelen.

• Listás választókerület:

Országos lista pártlistaként vagy nemzetiségi listaként állítható.

Pártlistát az a párt állíthat, amely legalább **71 egyéni választókerületben önállóan jelöltet** állított. A pártlista állításának további feltétele, hogy a párt legalább **14 megyében és a fővárosban is** jelöltet állítson. A Vjt. közös pártlista állítására is lehetőséget ad, azonban a közös pártlistát csak ugyanazon pártok részvételével indított jelöltek alapozhatnak meg. Egy párt csak egy – önálló vagy közös – pártlista állításában vehet részt.

Nemzetiségi listát – nemzetiségenként egyet – az országos nemzetiségi önkormányzat állíthat. A nemzetiségi lista állításához a szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok legalább **1%-ának ajánlása, de legfeljebb 1500 ajánlás** szükséges. A nemzetiségi listán az adott nemzetiség nemzetiségi névjegyzékében szereplő, olyan nemzetiségi választópolgár lehet jelölt, aki szerepel adott nemzetiség önkormányzatának közgyűlési határozatában. Közös nemzetiségi lista állítását a törvény kizárja.

Egy személy csak egy országos listán fogadhat el jelölést. Párt által egyéni választókerületben jelölt személy **csak ugyanazon párt pártlistáján** szerepelhet.

A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a választópolgár a szavazatával nem befolyásolja (**kötött lista**).

2.6. A SZAVAZÁS

- **A magyarországi lakcímmel rendelkező** választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - egy pártlistára szavazhat.
- **A magyarországi lakcímmel rendelkező, a szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi** választópolgárként szereplő választópolgár
 - a lakcíme szerinti egyéni választókerületi jelöltre és
 - nemzetiségének listájára, ennek hiányában egy pártlistára szavazhat.
- **A magyarországi lakcímmel nem rendelkező** választópolgár egy pártlistára szavazhat.

2.7. AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA

2.7.1. EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLET

Az a jelölt lesz országgyűlési képviselő, **aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.**

Szavazategyenlőség esetén időközi választást kell tartani.

2.7.2. ORSZÁGOS LISTA

A mandátumszerzési küszöb

A magyar választási rendszer **5%-os** küszöböt alkalmaz. Az országos listákra leadott érvényes szavazatok összesítése alapján megállapításra kerül, hogy melyek azok a pártok, amelyeknek az országos listájára leadott érvényes szavazatok száma nem éri el a párt- és a nemzetiségi listákra összesen leadott szavazatszám több mint 5%-át. Ezek a pártok nem kaphatnak mandátumot az országos listáról. Közös pártlista esetén ez a határ **10%**, kettőnél több párt által állított közös pártlista esetében **15%**.

A töredékszavazatok

Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben

- a mandátumot nem szerző jelöltre leadott szavazat,
- a mandátumot szerző jelölt szavazataiból a második legtöbb szavazatot elérő jelölt eggyel növelt szavazatainak kivonása után fennmaradó szavazatszám,
- ha az egyéni választókerületben a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő szavazatszámmal szerzi meg, az adott egyéni választókerületben minden egyéni választókerületi jelöltre leadott szavazat.

A töredékszavazatok esetében érvényesül a **színre szín elve**: az önálló pártlista töredékszavazatainak a párt önálló egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak, míg a közös pártlista töredékszavazatainak a pártlista állításában részt vevő pártok közös – ugyanazon pártok részvételével állított – egyéni választókerületi jelöltjeinek töredékszavazatai számítanak.

A mandátumkiosztás

A mandátumkiosztás a pártok esetében **a pártlistára** közvetlenül leadott szavazatok és a töredékszavazatok alapján, **a nemzetiségi lista** esetén a nemzetiségi listára közvetlenül leadott szavazatok figyelembevételével történik:

1. a mandátumszerzési küszöböt elérő pártlista szavazatainak számához hozzá kell adni az adott párt töredékszavazatait (a továbbiakban: **pártlistára jutó szavazatok száma**),
2. a pártlistákra jutó szavazatok számát össze kell adni (a továbbiakban: **összes pártlistás szavazat**),
3. az összes pártlistás szavazatot és a nemzetiségi listákra leadott szavazatokat össze kell adni (a továbbiakban: **összes országos listás szavazat**),
4. **ki kell számolni a kedvezményes kvótát**: az összes országos listás szavazatot el kell osztani kilencvenhárommal, és az eredményt tovább kell osztani négygyel,
5. **ki kell osztani a kedvezményes mandátumokat**: ha egy adott nemzetiségi listára jutó szavazatok száma nagyobb vagy egyenlő, mint a kedvezményes kvóta, az adott nemzetiségi lista kap egy kedvezményes mandátumot (egy nemzetiségi lista egy kedvezményes mandátumot kaphat),
6. az országos listán megszerezhető **mandátumok számát csökkenteni kell** a kiosztott kedvezményes mandátumok számával,
7. a megmaradt mandátumokat a mandátumszerzési **küszöböt elérő pártlisták**, valamint a mandátumszerzési **küszöböt elérő nemzetiségi listák között** kell kiosztani az ún. d'Hondt módszerrel:
 - össze kell állítani egy táblázatot, amelynek **első sorát az egyes listákra leadott szavazatok** számai képezik (nemzetiségi lista esetében a szavazatszámából le kell vonni a kedvezményes kvóta értékét, hiszen a nemzetiségi lista azzal már mandátumot szerzett),
 - minden lista szavazatai alatt **képezni kell egy számoszlopot**, amelynek első száma az adott lista szavazatainak a fele, a következő szám a harmada, a negyede stb.,

- **meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot;** amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot; amelyik lista oszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot; ezt az eljárást folytatjuk, míg az összes mandátum kiosztásra nem kerül. Ha az utolsó kiosztandó mandátum – a következő legnagyobb szám azonossága következtében – több listát is megilletne, az NVB által előzetesen elvégzett sorsolásnak megfelelő sorrendben kell kiosztani a mandátumokat.

Az egyéni választókerületben **mandátumot szerző jelöltet az országos listáról törölni kell**, helyébe az országos listán soron következő jelölt lép. Ha az országos listán **kevesebb jelölt** van, mint a lista által megszerzett mandátumok száma, a ki nem osztott mandátum betöltetlen marad.

A nemzetiségi szószóló

A nemzetiségi listát állító, de azon mandátumot nem szerző nemzetiséget nemzetiségi szószóló képviseli az Országgyűlésben. A nemzetiségi szószóló a nemzetiségi listán első helyen szereplő jelölt lesz.

2.7.3. ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS

Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

3.1. A VÁLASZTÁSI SZERVEKRE VONATKOZÓ JOGANYAG

A Ve. értelmében a választások és népszavazások lebonyolítói a választási szervek, melyeknek két típusa van: a választási bizottságok és a választási irodák. Az azonos napon tartott országgyűlési választást és országos népszavazást ún. közös eljárásban kell lebonyolítani. A Ve. II. fejezete tartalmazza a bizottságokra, míg a III. fejezete a választási irodákra vonatkozó rendelkezéseket. Közös eljárásban az Nsztv. nem állapít meg eltérő, illetve kiegészítő szabályokat.

3.2. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata az országgyűlési választás és az országos népszavazás eredményének megállapítása, a választás és népszavazás tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén az eljárás törvényes rendjének helyreállítása.

A közös eljárásban lebonyolított országgyűlési választáson és országos népszavazáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazókörben SZSZB működik, az egy szavazókörrel rendelkező településeken azonban az SZSZB feladatait a HVB látja el,
- a 106 országgyűlési egyéni választókerületben OEVB működik,
- a 19 megyében illetve a fővárosban – csak az országgyűlési választáson hatáskörrel rendelkező – TVB/FVB működik, valamint
- országos illetékességgel működik az NVB.

A választási bizottságok választott és megbízott (delegált) tagokból állnak.

A választott tagok

A választási bizottság választott tagja a központi névjegyzékben szereplő választópolgár lehet, aki az országgyűlési képviselők választásán jelöltként indulhat.

Ezen túl feltétel, hogy az SZSZB és a HVB választott tagja az adott településen (illetve közös önkormányzati hivatalhoz tartozó település SZSZB-jének vagy HVB-jének tagja a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó bármely településen), az OEVB választott tagja az országgyűlési egyéni választókerületben, míg a TVB/FVB választott tagja a megyében/fővárosban rendelkezzen lakcímmel. A választási bizottságok közül a TVB/FVB illetve a HVB tagjait az általános önkormányzati választásokat megelőzően már megválasztották, míg az SZSZB és az OEVB tagjainak megválasztására a mostani eljárásban kerül sor, melynek szabályait a későbbiekben részletezzük.

Választási bizottságnak választott tagja és póttagja nem lehet:

- a köztársasági elnök,
- a háznagy,
- képviselő,
- polgármester, alpolgármester,
- jegyző,
- másik választási bizottság tagja, választási iroda tagja (de a több szavazókörös település HVB-jének tagja lehet egyidejűleg ugyanazon OEVB OEVB-jének tagja)
- a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló hivatásos és szerződéses katona, honvéd tisztjelölt, honvéd altiszt-jelölt, és a tényleges szolgálatot ellátó önkéntes tartalékos katona,
- jelölt,
- párt tagja,
- a választókerületben jelöltet állító szervezet tagja,

- a választókerületben induló jelölt hozzátartozója,
- a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti központi államigazgatási szervvel vagy a választási bizottság illetékességi területén hatáskörrel rendelkező egyéb közigazgatási szervvel kormányzati szolgálati viszonyban, politikai szolgálati jogviszonyban, biztos jogviszonyban, szolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy a közalkalmazottak kivételével.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy az utolsó pontban említett „egyéb közigazgatási szervvel ... más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy” alatt értendők a különböző közfoglalkoztatásban alkalmazottak is, ha a választókerület területére kiterjedő illetékességgel rendelkező szervvel állnak jogviszonyban. Így összeférhetetlenséget alapol meg közfoglalkoztatásban álló személyek esetében az is, ha az önkormányzattal állnak ilyen típusú jogviszonyban.

A Ve. értelmében hozzátartozó a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs, az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, a testvér, a házastárs vagy bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa vagy bejegyzett élettársa.

A választási bizottság választott tagjának megbízatása megszűnik:

- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- lemondással,
- a választási bizottság tagjának halálával.

A választott tag megbízatásának megszűnését – a lemondást és az elhalálozást kivéve – a választási bizottság, az SZSZB választott tagja esetében a HVB határozattal állapítja meg, amit bárki indítványozhat. Az indítványról a bizottság 3 napon belül dönt, a döntésben az érintett tag nem vehet részt, és őt a határozatképesség szempontjából sem kell figyelembe venni.

A póttag még nem tagja a bizottságnak, a határozatképességbe nem számít be, nem szavazhat stb.

A megbízott tagok

A választási bizottság megbízott (delegált) tagja is csak az lehet, aki az országgyűlési képviselők választásán jelöltként indulhat. A delegált tag lakcímétől függetlenül bármely bizottságba megbízható.

A választási bizottság megbízott tagja nem lehet:

- a köztársasági elnök,
- a háznagy,
- képviselő,
- polgármester, alpolgármester,
- jegyző,
- másik választási bizottság tagja, választási iroda tagja,
- a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló hivatásos és szerződéses katona, honvéd tisztjelölt, honvéd altiszt-jelölt, és a tényleges szolgálatot ellátó önkéntes tartalékos katona,
- jelölt.

A választási bizottság megbízott tagjának választási bizottsági tagsága megszűnik:

- a megbízatás törvényes feltételeinek megszűnésével,
- összeférhetetlenség esetén,
- lemondással,
- a megbízás megbízó részéről történő visszavonása esetén,
- a megbízott tagot megbízó független jelölt vagy a jelölő szervezet által állított, a megbízásra jogosító jelölt vagy lista kiesése esetén,

- a tag halálával, valamint
- a listás vagy az egyéni választókerületi országgyűlési választás eredményének jogerőssé válásával, ahhoz igazodva, hogy melyik jogcímen történt a delegálás.

A bizottsági tag megbízatásának megszűnését – az országgyűlési választás eredményének jogerőssé válásának következményeként történő megszűnést, a lemondást és az elhalálozást kivéve – a választási bizottság határozattal állapítja meg. A megbízatás törvényes feltételei megszűnését és az összeférhetlenség kimondását bárki indítványozhatja. Az indítványról a bizottság 3 napon belül dönt, a döntésben az érintett tag nem vehet részt, és őt a határozatképesség szempontjából sem kell figyelembe venni.

A megbízott tag megbízatásának megszűnése esetén helyébe a delegálásra jogosult új tagot bízhat meg.

A választási bizottság adatainak rögzítése a VÁKIR-ban

A választási bizottságok és tagjainak adatait a *VÁKIR Választási szervek menüjében* a **Bizottságok és tagok** fülön kell rögzíteni, a választási iroda feladata gondoskodni a nyilvántartás naprakészen tartásáról.

3.2.1. AZ SZSZB

Az SZSZB legalább 5 tagból áll: Legalább 3 választott tagja van, a többi tag megbízással válik a bizottság tagjává.

Az SZSZB elsődleges feladatai:

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, biztosítja a szavazás törvényes lebonyolítását,
- dönt a szavazás folyamán felmerülő vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben az országgyűlési választás és az országos népszavazás eredményét, amiről jegyzőkönyveket állít ki.

3.2.1.1. VÁLASZTOTT TAGOK

A szavazókörönként 3 tagot és a szükséges számú további tagokat (szavazókörönként legalább 2) a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon, március 14-én választja meg.**

A választott tagok személyére a **HVI vezetője tesz indítványt.** Az indítványról a képviselő-testület szavazással dönt, a HVI vezetőjének indítványához a képviselő-testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be. A képviselő-testület a döntését minősített többséggel, egy szavazással hozza meg.

Az SZSZB-k tagjait **nem adott SZSZB-be választják, hanem települési szinten.** Ez biztosít megfelelő rugalmasságot a HVI vezetője számára, hogy szükség szerint ossza be a tagokat az egyes szavazókörökbe.

A Ve. 250. § (3) bekezdése alapján az átjelentkezéssel szavazók szavazását az ún. **kijelölt szavazókör** [Ve. 78. § (2)-(3) bek.] bonyolítja le, ahol fel kell készülni arra, hogy nagyszámú választópolgárt kell majd kiszolgálni, a tagok számának kalkulálásakor erre figyelemmel kell lenni.

Az SZSZB választott tagja csak a településen (illetve közös önkormányzati hivatalhoz tartozó település SZSZB-jének tagja a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó bármely településen) lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő, az országgyűlési választáson választható választópolgár lehet, akinek megválasztása előtt nyilatkoznia kell az összeférhetlenség kérdésében.

A HVI vezetője a szavazást megelőző 8. napot követően (március 26.) legkésőbb a szavazást megelőző 3. napig (március 31.) osztja be a választott tagokat a szavazatszámoló bizottságokba. A beosztás a szavazás napjáig módosítható.

Amennyiben a mozgóurnát kérő választópolgárok száma az adott – akár kijelölt, akár normál – szavazókörben több mint 40, a HVI vezetője a szavazatszámoló bizottságot további tagokkal egészítheti ki.

A kiesett tag pótlása a szavazást megelőzően

Amennyiben az SZSZB választott tagjának megbízatása a szavazókörhöz történt beosztását követően megszűnik, a kiesett tag helyébe a HVI vezetője által kijelölt más tag lép.

További tag hiányában a települési önkormányzat képviselő-testülete új tagot választ. Az SZSZB új tagjának megválasztására az általános szabályokat kell alkalmazni. Ha a HVI vezetőjének javaslata ellenére sem kerül

sor az SZSZB új tagjának megválasztására, akkor a HVI vezetőjének indítványára az OEVB – jegyzőkönyvi döntéssel – bízza meg az új tagot.

(Az NVB hasonló ügyben rögzítette álláspontját, amely szerint a bizottsági tagok választása elsődlegesen a képviselő-testület hatásköre és kötelezettsége. Ha a képviselő-testület törvényi kötelezettségének valamely – a választási iroda vezetője által nem vizsgálendő – oknál fogva nem tesz eleget, azaz nem választja meg az indítványban nevesített tagokat, ebben az esetben fordulhat a választási iroda vezetője a hatáskörrel rendelkező választási bizottsághoz, kérve, hogy az – jegyzőkönyvben foglalt döntéssel – bízza meg az általa megnevezett tagokat.)

A kiesett vagy nem dolgozó tag pótlása a szavazás napján

Ha a **szavazás napján** akár a szavazás megkezdését megelőzően, akár később az SZSZB **munkájában részt vevő** választott és megbízott tagok együttes száma (függetlenül attól, hogy egyébként hány tagú az SZSZB) **kevesebb mint öt**, a HVI vezetője a még be nem osztott választott tagok közül a bizottságot **öt főre kiegészíti**. Ha további tag nem áll rendelkezésre, akkor a HVI vezetője haladéktalanul értesíti a TVI vezetőjét, aki gondoskodik a kiegészítésről más település választott SZSZB-tagjának megbízásával.

3.2.1.2. MEGBÍZOTT (DELEGÁLT) TAGOK

Az SZSZB-be 2-2 tagot bízhat meg

- az egyéni képviselőjelöltet, illetve országos listát állító jelölő szervezet (ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is),
- a független jelölt.

Egy párt csak 2 tagot delegálhat, még akkor is, ha egyéni jelöltet és országos listát is állított!

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek közösen bízhatnak meg az SZSZB-be 2 tagot.

A népszavazás alapján nincs lehetőség további tag megbízására az SZSZB-be.

Az SZSZB megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. nap 16.00 óráig, azaz március 25. 16.00 óráig a HVI vezetőjénél kell bejelenteni. Az SZSZB és az egy szavazókörös HVB megbízott tagjának bejelentését személyesen a HVI fekvése szerint illetékes OEVI vezetőjénél is be lehet nyújtani a fent jelzett határidőben. A bejelentést az OEVI vezetője – legkésőbb a benyújtást követő napon – az érintett SZSZB működési területe szerint illetékes HVI vezetőjének továbbítja.

A megbízott (delegált) tagot a független jelölt vagy meghatalmazottja, illetve a jelölő szervezet 5.1.2. pont szerinti képviselője jelentheti be.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó jelölő szervezet vagy független jelölt nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját, valamint konkrétan meg kell jelölni, hogy melyik SZSZB-be szól a megbízás. A megbízás megbízottanként külön íven, vagy akár tömbösítve (pl.: táblázatos formában) is megtehető a jelölt/jelölő szervezet által.

A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát a HVI ellenőrzi.

A jelölt/jelölő szervezet a megbízott tag bejelentésre szolgáló dokumentumot és a megbízott tag összeférhetlenségi nyilatkozatát **papír alapon és eredetben** vagy **elektronikus aláírással hitelesítve e-mailben vagy e-papíron** juttathatja el a HVI-hez. Elektronikus úton való benyújtása esetén a megbízó jelölt/jelölő szervezet(ek) képviselőjének a megbízáson szereplő aláírását minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesítetten kell, hogy tartalmazza. Az e-papíron való benyújtás esetén a mellékletként csatolt bejelentés hitelesítése szükséges. Ugyanezek a követelmények vonatkoznak az elektronikus úton benyújtott összeférhetlenségi nyilatkozatra is. (Az NVI a bejelentés megkönnyítése érdekében a megbízott tag bejelentésére szolgáló, nem kötelezően használandó formanyomtatványt készített, amely elérhető a valasztas.hu oldalon.)

Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, a HVI vezetője 3 napon belül határozattal visszautasítja a megbízást. A HVI vezetőjének határozata ellen a Ve. 210. §-a szerint az OEVB-hez lehet kifogást benyújtani.

Az SZSZB megbízott tagjának lakóhelyére vonatkozó korlátozás nincs, nem kell a településen lakcímmel rendelkeznie, de a megbízott tagnak a központi névjegyzékben szerepelnie kell.

A megbízott tag legkésőbb az eskütételt megelőzően nyilatkozik az összeférhetlenség kérdésében. Az összeférhetlenségi nyilatkozatot a tag vagy a megbízásáról szóló dokumentumon vagy önálló dokumentumban teheti meg.

A HVI ellenőrzi, hogy a megbízott taggal szemben nem áll-e fenn összeférhetlenség:

- a képviselők nyilvántartásában található-e aktív polgármesteri vagy képviselői mandátum, illetve a jelöltek nyilvántartásában szerepel-e a delegált (*NVR Központi Névjegyzék – Névjegyzék lekérdezése – Választási bizottsági tag ellenőrzése*),
- a választási szervek tagjainak nyilvántartásában szerepel-e választási bizottság vagy iroda tagjaként (*VÁKIR Választási szervek menü*),
- nem a köztársasági elnök vagy a háznagy a delegált.

Az összeférhetlenség egyéb eseteinek ellenőrzésére nincs lehetősége a HVI-nek.

A megbízott tag megbízatásának megszűnése esetén, helyébe a megbízásra jogosult új tagot bízhat meg. A gyakorlatban így a delegáló szervezet akár a delegálás határideje után (március 25.) is cserélheti SZSZB-megbízottját.

A megbízott tag jogai és kötelezettségei a választott tagokéval megegyezők, azzal az eltéréssel, hogy a tiszteletdíj nem illeti meg.

Az SZSZB megbízott tagja mind az országgyűlési választáson, mind az országos népszavazáson az SZSZB teljes jogú tagjaként működik közre, függetlenül attól, hogy tagsági jogviszonyát csak az országgyűlési választáson delegálásra jogosulttól származó megbízás alapozza meg.

A megbízott tag legfőbb kötelessége – SZSZB esetében a szavazás megkezdésétől a jegyzőkönyvek elkészültéig – felkészülten részt venni a bizottság munkájában, a ráosztott feladatokat ellátni. Ennek maradéktalan teljesítése érdekében a megbízott tag is köteles a HVI-k által szervezett oktatásokon, azok teljes időtartama alatt részt venni.

A kötelezettség mellett természetesen a megbízott tagokat a választott tagokéval azonos jogok is megilletik. Ezekre néhány példa:

- minden iratba betekinthez, megszámlálhatja az üres szavazólapokat,
- kezelheti a névjegyzéket,
- mozgóurnázhat,
- átszámolhatja a szavazatokat.

3.2.1.3. AZ SZSZB TAGOK ESKÜ- VAGY FOGADALOMTÉTELE

A megbízott tagok, illetve az SZSZB-be újonnan megválasztott tagok legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon (április 1.) esküt vagy fogadalmat tesznek a polgármester előtt.

Amennyiben az eskü vagy fogadalom letételére határidőig nem kerül sor, a polgármester helyett a főpolgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke előtt kell az esküt vagy fogadalmat letenni. Ha a polgármester, a főpolgármester, illetve a megyei közgyűlés elnöke akadályoztatva van az eskü vagy a fogadalom kivételében, a képviselő-testület/közgyűlés tagjai közül választott alpolgármester/főpolgármester-helyettes/alelnök is kiveheti az esküt vagy a fogadalmat. Az eskü vagy fogadalom tétele csak személyesen történhet. (lásd: [Kvk.III.37.799/2020/3.](#) számú végzés)

Az SZSZB tagja az eskü- vagy fogadalomtételt követően gyakorolhatja jogait.

3.2.1.4. AZ SZSZB MŰKÖDÉSE

Az SZSZB minden választás, népszavazás előtt alakuló ülést tart, mégpedig a szavazást megelőző 8 napon belül, a tagjai beosztását követően. Az alakuló ülést a HVI vezetője hívja össze. Az alakuló ülésen az SZSZB megválasztja elnökét és elnökhelyettesét. Az alakuló ülésen és a szavazáson az esküt tett választott és megbízott tagok vehetnek részt, de elnök és elnökhelyettes csak választott tag lehet.

Az SZSZB-t az elnök képviseli. Ha az SZSZB-nek nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnök hatáskörét a helyettese gyakorolja. Ha a szavazás napján sem az elnök, sem az elnökhelyettese nincs jelen a szavazóhelyiségben, az elnöki hatáskört a legidősebb választott tag mint korelnök gyakorolja.

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, tagjai pedig hivatalos személynek számítanak.

Az SZSZB testületként működik. Speciális szabályként az SZSZB, illetve az egy szavazókörös településen működő HVB határozatképességéhez elég, ha legalább három tag jelen van.

Az SZSZB döntéseihez a jelen lévő tagok több mint felének igen szavazata kell. Szavazni csak igennel vagy nemmel lehet, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Az SZSZB működése és tevékenysége, valamint a rendelkezésére álló adatok – a törvényben megállapított kivétellel – nyilvánosak. A választási eljárás nyilvánosságának korlátja, hogy az nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

A nemzetközi megfigyelők és a médiatartalom-szolgáltatók képviselői (sajtó) az SZSZB tevékenységénél – ideértve a szavazatok számlálását is – jelen lehetnek, a bizottság munkáját azonban nem zavarhatják.

Fontos! Az országos nemzeti önkormányzatoknak az SZSZB/HVB-be delegált tagjai a többi delegálttal azonos jogállással rendelkeznek, őket minden esetben figyelembe kell venni a határozatképesség szempontjából, és szavazati jog illeti meg őket minden, az SZSZB/HVB hatáskörébe tartozó ügyben.

Az SZSZB, valamint az egy szavazókörrel rendelkező településen a HVB tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér és járulékai megtérítését a szavazást követő 5 napon belül igényelheti a HVI-től.

3.2.1.5. A KIJELÖLT SZAVAZÓKÖR SZSZB-JÉRE VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK

A HVI vezetője az átjelentkezéssel szavazásra kijelölt szavazókör SZSZB-jét – legkésőbb a szavazást megelőző 3. napon (március 31.) – a szükséges számban további tagokkal egészítheti ki, ha a névjegyzékben lévő választópolgárok száma meghaladja az 1500-at.

A HVI vezetője legkésőbb a szavazást megelőző 5. napon (március 29.) dönthet úgy, hogy az átjelentkezéssel szavazásra kijelölt szavazókörben a névjegyzéket több részre osztja, ha a névjegyzékben szereplő választópolgárok száma meghaladja az 1500-at.

A szavazóköri névjegyzék több részre osztásáról szóló döntéssel egyidejűleg a HVI vezetője azt is eldönti, hogy

1. az SZSZB egy szavazóhelyiségben több munkaasztalnál fogadja a választópolgárokat, vagy
2. különböző helyiségekben (alszavazókörökben) szavazatszedő albizottságok fogadják a választópolgárokat.

A munkaasztalok, illetve az alszavazókörök számát az NVR-ben (*NVR Választás előkészítés rendszerrész*) rögzíteni kell.

Ha a névjegyzékben szereplők száma meghaladja a 2000-t, a HVI vezetője köteles a fenti módok egyike szerint megszervezni a szavazás lebonyolítását.

A HVI a szavazóhelyek (munkaasztalok), illetve alszavazókörök számát a szavazást megelőző 3. napig az NVR-ben rögzíti.

Az egy helyiségben, de több asztalnál lebonyolított szavazás esetén a HVI vezetője szükség szerint egészíti ki tagokkal az SZSZB-t. Alszavazókörök esetében szavazatszedő albizottságok működnek, melyekben 3-3 választott tagnak kell lennie.

A HVI vezetője a szavazóköri névjegyzék több részre osztásáról szóló, az NVR-ben rögzített döntést követően haladéktalanul értesíti azokat a delegálásra jogosultakat, amelyek a szavazókörbe már SZSZB-tagot bíztak meg, hogy további tagokat delegálhatnak, valamint tájékoztatást nyújt a delegálható tagok számáról. Az egy jogosult által megbízott SZSZB-tagok száma az 1. pont szerinti megoldásnál legfeljebb annyi lehet, amennyi a munkaasztalok száma, a 2. pont szerinti megoldásnál pedig alszavazókörönként kettő lehet. E pótlólagos delegálás határideje a szavazást megelőző 2. nap (április 1. 16.00 óra), míg az ily módon delegált tagok legkésőbb a szavazást megelőző napon tesznek esküt.

Ha az átjelentkezéssel szavazásra kijelölt szavazókörben alszavazókörök működnek, akkor az SZSZB választott tagjai a HVI vezetője által meghatározott szavazatszedő albizottságban látják el a feladataikat. A megbízott tagok elsődlegesen a delegáló által meghatározott szavazatszedő albizottságban, ennek hiányában a HVI vezetője által meghatározott szavazatszedő albizottságban látják el a feladataikat. A HVI vezetője az

SZSZB mellett közreműködő jegyzőkönyvvezetők számát – az általános szabályoknak megfelelően – szükség szerint szabadon állapítja meg, de munkaasztalonként, illetve alszavazóköronként legalább egy jegyzőkönyvvezetőnek lennie kell.

3.2.2. A HVB

Az egy szavazóköros településeken SZSZB helyett HVB működik, amely legalább 5 választott tagból áll. Az 5 választott tagot és a szükséges számú, de legalább 2 póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az előző, 2019. évi általános önkormányzati választást megelőzően választotta meg, és megbízatásuk a 2024-es általános önkormányzati választásra megválasztott új HVB alakuló üléséig tart.

Ha a HVB választott tagjainak száma 5 fő alá csökken, és nincs póttag, akkor a települési önkormányzat képviselő-testülete új tagot és póttagokat választ. Ha erre nem kerül sor, akkor a HVI vezetőjének indítványára a TVB/FVB bíz meg új tagot a HVB-be. A HVB-be a 3.2.1.2 pont szerint lehet a delegált tagokat megbízni azzal az eltéréssel, hogy a delegáltat a HVB elnökénél kell bejelenteni, és ha a delegálás nem felel meg a törvényi feltételeknek, a HVB elnöke a bizottság elé terjeszti az ügyet, amely 3 napon belül határozattal dönt a megbízás elfogadásáról vagy visszautasításáról.

3.2.3. AZ OEVB

Az **OEVB** legalább 3 tagból áll: **3 választott** tagja van, a többi tag **megbízással** válik a bizottság tagjává.

3.2.3.1. AZ OEVB FELADATAI

Az OEVB

- dönt az egyéni választókerületi jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról;
- dönt az ajánlóívek le nem adása miatti bírság kiszabásáról;
- kisorsolja a jelöltek sorszámát;
- jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát;
- dönt azokról a kifogásokról, amelyek tárgya csak az illetékességébe tartozó egyéni választókerületi választást érinti, illetve a népszavazással kapcsolatban csak a választókerület területén fejt ki a hatását;
- dönt a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogásról;
- dönt az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos, illetve a HVI/OEVI tevékenysége elleni kifogásról;
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben az országgyűlési egyéni választókerületi választás eredményét;
- kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet;
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

A bizottság a következő hatásköreinek gyakorlását ruházhatja át az elnökére (célszerű az alakuló ülésen dönteni róla):

- a határozat kijavítása,
- a kifogás áttétele,
- a megbízólevél átadása.

3.2.3.2. AZ OEVB TAGJAINAK MEGVÁLASZTÁSA

Az OEVB 3 tagját és legalább 2 póttagot az OEVK székhelye szerinti település képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti 42. napon (február 20-án) választja meg**. Tekintettel arra, hogy a szavazást megelőző 50. naptól (február 12-től) már kampánnyal kapcsolatos jogorvoslatok elbírálására vagy jelölt nyilvántartásba vételére kerülhet sor, indokolt az OEVB tagjait a választás kitűzését követően a lehető legkorábban megválasztani.

A választott tagok személyére az **OEVI vezetője tesz indítványt**. Az indítványról a képviselő-testület egy szavazással dönt, az OEVI vezetőjének indítványához a képviselő-testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be. A képviselő-testület a döntését minősített többséggel hozza meg.

Az OEVB választott tagja csak az OEVK területén lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő, az országgyűlési választáson választható választópolgár lehet, akinek legkésőbb a megválasztása előtt nyilatkoznia kell az összeférhetetlenség kérdésében.

3.2.3.3. AZ OEVB VÁLASZTOTT TAGJAINAK MEGBÍZÁSA AZ NVB ÁLTAL

Ha az OEVK székhelye szerinti település képviselő-testülete határidőben nem választja meg a bizottság tagjait, az OEVI vezetőjének indítványára az NVB – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza a tagokat.

3.2.3.4. AZ OEVB MEGBÍZOTT TAGJAI

Az OEVB-be 1-1 tagot bízhat meg

- a választókerületben egyéni képviselőjelöltet állító jelölő szervezet,
- a független jelölt.

A közös jelöltet állító szervezetek közösen bízhatnak meg az OEVB-be 1 tagot.

A népszavazás alapján nincs lehetőség további tag megbízására az SZSZB-be.

Az OEVB megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. napig (március 25.) az OEVB elnökénél jelentheti be a független jelölt vagy a megbízottja, illetve a jelölő szervezet 5.1.2. pont szerinti képviselője vagy megbízottja.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a megbízó jelölő szervezet vagy független jelölt nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját, valamint a választási bizottság megjelölését. A bejelentést írásban kell megtenni, további formai kötöttség nincs. Az NVI – a bejelentés megkönnyítése érdekében – a választások hivatalos honlapján elérhetővé tesz egy sablont a jelöltek, jelölő szervezetek számára. A jelölt/jelölő szervezet a megbízott tag bejelentésre szolgáló dokumentumot és a megbízott tag összeférhetetlenségi nyilatkozatát **papír alapon és eredetben** vagy **elektronikus aláírással hitelesítve e-mailben vagy e-papíron** juttathatja el az OEVI-hez. Elektronikus úton való benyújtása esetén a megbízó jelölt/jelölő szervezet(ek) képviselőjének a megbízáson szereplő aláírását minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesítetten kell, hogy tartalmazza. Az e-papíron való benyújtás esetén a mellékletként csatolt bejelentés hitelesítése is szükséges. Ugyanez a követelmény vonatkozik az elektronikus úton benyújtott összeférhetetlenségi nyilatkozatra is.

A bejelentés alapján a megbízott tag választójogát az OEVI ellenőrzi a központi névjegyzékben.

Az OEVB megbízott tagjának lakóhelyére vonatkozó korlátozás nincs, a lényeg, hogy a megbízott tagnak a központi névjegyzékben szerepelnie kell.

A megbízott tag legkésőbb az eskütételt megelőzően nyilatkozik az összeférhetetlenség kérdésében.

Az OEVI azt is ellenőrzi, hogy a megbízott taggal szemben nem áll-e fenn összeférhetetlenség:

- a képviselők nyilvántartásában található-e aktív polgármesteri vagy képviselői mandátum, illetve a jelöltek nyilvántartásában szerepel-e a delegált (*NVR Központi Névjegyzék – Névjegyzék lekérdezése – Választási bizottsági tag ellenőrzése*),
- a választási szervek tagjainak nyilvántartásában szerepel-e választási bizottság vagy iroda tagjaként (*VÁKIR Választási szervek menü*),
- nem a köztársasági elnök vagy a háznagy a delegált.

Az összeférhetetlenség egyéb eseteinek ellenőrzésére nincs lehetősége az OEVI-nek.

Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, az OEVB elnöke az OEVB elé terjeszti az ügyet. Az OEVB a bejelentéstől számított három napon belül határozattal dönt a megbízás elfogadásáról vagy visszautasításáról.

3.2.3.5. AZ OEVB DÖNTÉSE

1. Az OEVB döntéshozatalának első lépése a tényállás megállapítása. A tényállás megállapításához az OEVB a rendelkezésére álló bizonyítékokat használja fel, bizonyítási kötelezettsége az ügyfeleknek / a jogorvoslat benyújtójának van. Az OEVB hivatalból bizonyítást nem folytat le és – kivéve a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatokat – bizonyítékot nem szerez be.

Az OEVB eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, az írásbeli tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték.

Az OEVB a kérelmező kérésére biztosíthatja a **szóbeli nyilatkozattétel** lehetőségét. Ha az OEVB lehetővé teszi a szóbeli nyilatkozattételt, akkor ugyanezt a jelen lévő ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni. Az OEVB sem felet, sem tanút nem idézhet az ülésre.

Az OEVB vagy az OEVI által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

Az OEVB a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

2. A tényállás megállapítását követi a döntéshozatal. Az OEVB az ügy érdemében határozatot, az eljárás során felmerült minden egyéb kérdésben jegyzőkönyvbe foglalt döntést hoz.

A határozatot – **a meghozatala napján!** – írásba kell foglalni.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- az OEVB megnevezését, a határozat számát,
- a kérelmező nevét és lakcímét vagy székhelyét,
- a rendelkező részben az OEVB döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a benyújtásának feltételeiről való tájékoztatást,
- az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, a mérlegelési jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben szerepet játszó szempontokat és tényeket, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján az OEVB a határozatot hozta,
- a döntéshozatal idejét, az OEVB elnökének aláírását és az OEVB bélyegzőlenyomatát.

3. Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság, illetve felhatalmazása alapján az OEVB elnöke a hibát kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére. Fontos megemlíteni, hogy a kijavítás lehetőségét a Ve. nemcsak az OEVB, hanem a bizottság felhatalmazása alapján annak elnöke részére is lehetővé teszi. A kijavítást közölni kell azzal, akivel a határozatot közölték, továbbá nyilvánosságra kell hozni.
4. A határozat kiegészítésére a Ve. nem ad lehetőséget. Amennyiben a határozat valamely kérdésről nem rendelkezik, akkor jogorvoslati eljárás keretében van lehetőség az elmaradt döntés pótlására.

3.2.3.6. AZ OEVB HATÁROZATÁNAK KÖZLÉSE ÉS NYILVÁNOSSÁGA

1. A határozatot az érintettel – amennyiben rövid utas elérhetősége rendelkezésre áll – **rövid úton**, valamint **minden esetben levél** útján is közölni kell.

A határozat rövid úton való közlése történhet:

- jelenlévők részére – az átvétel elismerése mellett – a határozat átadásával,
- telefaxon,
- elektronikus dokumentum formájában (e-mail) vagy
- kézbesítési megbízott részére a fenti módok egyikén.

A határozat rövid úton történő közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

A határozat rövid úton való közlésének és kézbesítésének tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot pedig az ügyiratban el kell helyezni.

A határozatot – ha személyes átadásra nem került sor – rövid úton a meghozatala napján kell megküldeni (a 16.00 óra utáni döntés is aznapinak minősül a kézbesítés szempontjából). A meghozatalát követő munkanapon postai szolgáltató útján kell megküldeni vagy más módon kézbesíteni kell az érintettnek (pl. az OEVI munkatársa által).

Belföldre a határozatot hivatalos iratként kell kézbesíteni. A határozatot – a polgár eltérő rendelkezése hiányában – az érintett központi névjegyzékben szereplő értesítési címére, ennek hiányában lakcímére kell megküldeni. Fontos megjegyezni, hogy az elsődleges postázási cím a választópolgár által a beadványban ekként megjelölt cím, s ha a beadvány nem tartalmaz külön értesítési címet (a lakcím kötelező eleme a beadványnak), csak abban az esetben a központi névjegyzékben szereplő cím.

2. A választási bizottság a határozatát – a személyes adatok kivételével – nyilvánosságra hozza. A határozatok nyilvánosságát az önkormányzat honlapján indokolt biztosítani. E tekintetben nem minősül személyes adatnak, azaz nem kell anonimizálni:
 - a jelölt nevét, valamint a jelöltként indulni szándékozó személy nevét már az ajánlóív igénylésétől kezdve,
 - a közszereplők nevét,
 - a nem természetes személyek adatait.
3. A határozat másolatát kérésére, ingyenesen át kell adni az OEVB megbízott tagja részére.

3.2.3.7. A VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁGOK HATÁROZATAINAK JOGEREJE

Az OEVB elsőfokú határozata jogerőssé válik, ha ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt.

3.2.4. A TVB (FVB)

A TVB (FVB)

- dönt az OEVB jelölt nyilvántartásba vétele ügyében hozott, valamint az ajánlóívek leadásának elmulasztása miatt bírság kiszabásáról rendelkező határozata ellen benyújtott fellebbezésről,
- megállapítja és közzéteszi az országos listás választás területi részeredményét,
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.2.5. AZ NVB

Az NVB a legmagasabb szintű választási bizottság, mely igen széles hatáskörrel rendelkezik. Ennek a széles hatáskörnek egyik fontos eszköze az NVB által kiadott iránymutatás. Az iránymutatás célja a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása. Iránymutatás kiadását választási szerv kezdeményezheti. Az iránymutatás kötelező jogi hatással nem rendelkezik, kizárólag iránymutató jellegű, ellene jogorvoslatnak helye nincs. Az iránymutatást a választások hivatalos honlapján közzé kell tenni.

Az NVB

- dönt a jelölő szervezetek, valamint az országos listák és az azokon szereplő jelöltek nyilvántartásba vételéről, illetőleg visszautasításáról,
- dönt a kampányidőszakban az országos listát állító jelölő szervezetek, valamint a népszavazás kapcsán jogosultak rendelkezésére álló műsoridőnek a médiaszolgáltatóként való felosztásáról,
- dönt a médiaszolgáltatók, a sajtó, illetve a filmszínházak választási, népszavazási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogásról,
- kisorsolja az országos listák sorszámát,
- jóváhagyja a pártlistás és a nemzetiségi listás, valamint a népszavazási szavazólap adattartalmát,
- dönt a nemzetiségi listát állító országos nemzetiségi önkormányzatokat megillető állami támogatás összegéről,
- megállapítja a központi névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként szereplő választópolgárok számát,

- dönt a KÜVI tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az OEVB hatáskörébe,
- dönt az OEVB határozata elleni fellebbezésről, ha az nem tartozik a TVB (FVB) hatáskörébe,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- dönt a külképviseleteken leadott szavazatok tartalmazó urnák lezárásának szabályosságáról,
- felügyeli a levélben leadott szavazatok megszámlálását és megállapítja annak eredményét,
- megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott 5-10-15%-os szavazathatárt,
- megállapítja, hogy mely nemzetiségi listák jogosultak kedvezményes mandátumra,
- megállapítja, hogy az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- megállapítja, hogy kik lettek a nemzetiségi szószólók,
- megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- kérdésenként megállapítja és közzéteszi a népszavazás eredményét,
- kiadja az országos listákon mandátumot szerzett képviselőknek és a nemzetiségi szószólóknak a megbízólevelet,
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.3. A VÁLASZTÁSI IRODÁK

A választási irodák a választások, népszavazások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok tájékoztatásával, a választási adatok kezelésével és a választások technikai feltételeinek biztosításával összefüggő feladatokat ellátó választási szervek.

Az országgyűlési képviselők választásán és az országos népszavazáson a következő választási irodák működnek:

- HVI,
- OEVI,
- TVI/FVI,
- NVI,
- KÜVI.

3.3.1. A VÁLASZTÁSI IRODÁKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Valamennyi választási bizottság munkáját választási iroda segíti, az SZSZB mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a HVI tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője a választási iroda feladatainak végrehajtásához szükséges számban, határozatlan időre bízza meg, mely megbízás indokolás nélkül visszavonható.

A választási iroda tagjává közszolgálati tisztviselő, kormánytisztviselő és közalkalmazott bízható meg, illetve HVI/OEVI tagjává a székhely település polgármesteri vagy közös önkormányzati hivatalának munkavállalója is megbízható.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt, a választási iroda tagja a megbízó választási iroda vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz.

A választási irodának nem lehet tagja országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, nemzetiségi szószóló, polgármester, alpolgármester, választási bizottság tagja, jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

A választási iroda vezetője a vele szemben felmerülő kizárási okot haladéktalanul köteles bejelenteni az NVI elnökének.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okot a választási iroda vezetőjével köteles haladéktalanul közölni, aki őt felmenti.

A felettes választási iroda vezetőjén kívül más személy vagy testület a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének nem adhat utasítást.

A választási iroda tagja számára a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására csak a választási iroda vezetője adhat utasítást.

A választási bizottság elnöke a bizottság mellett működő választási iroda vezetőjének a bizottság titkársági feladatainak ellátása körében utasítást adhat.

A választási iroda tagjait a választások és népszavazások szabályozásáért felelős miniszter által megállapított mértékű díjazás illeti meg.

3.3.2. A VÁLASZTÁSI IRODÁK FELADATAI

A választási irodák főbb feladatai

- ellátják a névjegyzékek vezetésével kapcsolatos feladatokat,
- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat,
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- a választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek az általános 15 napos határidővel szemben haladéktalanul, legfeljebb 5 munkanapon belül tesznek eleget,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek (választási irodák és választási bizottságok) tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat,
- az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges informatikai rendszert,
- technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához.

3.3.3. A HELYI VÁLASZTÁSI IRODA

Minden településen (így minden fővárosi kerületben is) önálló HVI működik, kivéve a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeket, ahol a HVI feladatait közös HVI látja el. A HVI vezetője a polgármesteri, illetve közös önkormányzati hivatal jegyzője.

A HVI vezetője:

- a választási iroda tagjai közül kinevezi a helyettesét,
- megbízza a választási iroda további tagjait,
- a TVI vezetője előtt az egyes közjogi tisztségviselők esküjéről és fogadalmáról szóló törvény szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz,
- kiveszi az esküt/fogadalmat a helyi választási iroda tagjaitól,
- kizárási ok felmerülése esetén felmenti a választási iroda tagját.

A jegyzőkönyvvezető a szavazást megelőző 2. nap (április 1. 16.00 óráig) kérheti, hogy a HVI tegye át annak a szavazókörnek a névjegyzékébe, amely SZSZB-je munkájában a szavazás napján részt vesz. Az áttételre csak OEVK-n belül van lehetőség.

3.3.4. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLETI VÁLASZTÁSI IRODA

Minden országgyűlési egyéni választókerületi székhelyen egy-egy OEVI működik.

Az OEVI vezetője:

- az OEVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- az illetékességi területén működő HVI vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik az illetékességi területén működő HVI-k szakmai tevékenységének irányításában.

3.3.5. A TERÜLETI VÁLASZTÁSI IRODA

Minden megyében és a fővárosban TVI működik.

A TVI vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, az FVI vezetője a fővárosi önkormányzat főjegyzője.

A TVI vezetője:

- a TVI vonatkozásában ellátja a HVI vezetőjének fenti feladatait,
- kinevezi az OEVI és a HVI vezetőjét, amennyiben a települési jegyzői tisztség betöltetlen,
- kiveszi az esküt az OEVI és a HVI vezetőjétől,
- az OEVI és a HVI vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat,
- közreműködik a megyében működő választási irodák szakmai tevékenységének irányításában,
- az NVI elnökével egyetértésben más választási irodát bíz meg a választási, népszavazási feladatok ellátásával, ha az OEVI vagy a HVI vezetője a hivatali kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a választás, népszavazás törvényes lebonyolítását veszélyezteti.

3.3.6. A NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

Az NVI autonóm államigazgatási szerv, független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el.

Az NVI elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

Az NVI elnöke:

- kinevezi a TVI vezetőjét, amennyiben a megyei önkormányzat jegyzői munkaköre betöltetlen,
- kiveszi az esküt a TVI vezetőjétől,
- felmenti a TVI vezetőjét kizárási ok felmerülése esetén, egyben kinevezi az iroda új vezetőjét,
- megbizza a KÜVI vezetőjét és többi tagját,
- irányítja a választási irodák szakmai tevékenységét, ennek keretében közvetlen utasítást adhat a törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban valamennyi választási iroda vezetője részére,
- a választási, népszavazási feladatok végrehajtása körében utasítást adhat a lebonyolításban részt vevő egyéb szervek vezetői részére is,
- a feladatai nem vagy nem megfelelő módon történő végrehajtása esetén a választási iroda vezetőjét megillető díj mértékét csökkentheti, végső esetben annak kifizetésétől eltekinthet,
- beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési választással és az országos népszavazással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról.

3.3.7. A KÜLKÉPVISELETI VÁLASZTÁSI IRODA

KÜVI működik a külképviseleteken.

A KÜVI a szavazatszámllálás kivételével ellátja az SZSZB számára megállapított, valamint a levélszavazással kapcsolatos feladatokat.

4. A NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE

A névjegyzék vezetésével kapcsolatos feladatokat a HVI az NVR-ben, a Szavazóköri névjegyzék modulban látja el, a kérelmeket az NVR Kérelemkezelés moduljában kell elbírálni.

4.1. A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉK

A központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor, folyamatosan** kérheti a HVI-től, hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti valamely nemzetiséghez tartozik,
- fogyatékoságára tekintettel segítséget igényel annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát,
- a központi névjegyzékben szereplő személyes adatainak kiadását megtiltja,
- az Európai Unió más tagállamának állampolgára az előző két pontban foglaltakon kívül azt is kérheti, hogy az EP-választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzések **törlését** a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a HVI-től.

(Ha a polgárt a választójogának elvesztése vagy a magyarországi lakcímeinek megszűnése miatt törlik a központi névjegyzékből, és később – a választójogának visszanyerésekor vagy lakcím létesítésekor – ismét felvételre kerül, a központi névjegyzék a korábbi kérelem alapján bejegyzett adatokat nem tartalmazza, ilyen esetben új kérelem benyújtása szükséges.)

A kérelmek formanyomtatványát a 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. és 5. melléklete állapítja meg.

A kérelmet a választás kitűzésétől kezdve a **benyújtása napján kell elbírálni**. Ha a kérelmet munkanapon 16.00 óra után, vagy nem munkanapon nyújtották be, akkor a benyújtását követő munkanapon kell elbírálni.

4.1.1. A NEMZETISÉGI REGISZTRÁCIÓ

Ha a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. mellékletében felsorolt valamely nemzetiséghez (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán) tartozik, kérheti, hogy a központi névjegyzéken kerüljön feltüntetésre

- a **nemzetiségének** a megnevezése, továbbá az, hogy
- az **országgyűlési választáson** is nemzetiségi választópolgárként kíván-e szavazni.

A kérelemben a konkrét nemzetiség megjelölése és az országgyűlési választásra is kiterjedő hatály mellett arról is nyilatkoznia kell a polgárnak, hogy az adott nemzetiséghez tartozik.

A kérelem alapján a központi névjegyzékbe tett bejegyzés szerint a választópolgár:

- az adott nemzetiség önkormányzati választásán részt vehet, de az országgyűlési választáson nem nemzetiségi választópolgárként vesz részt, hanem a pártlistákra szavazhat (ha nem kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését),

vagy

- részt vehet az adott nemzetiség önkormányzati választásán, továbbá az országgyűlési választáson is ugyanazon nemzetiség választópolgáraként vesz részt, és – az egyéni választókerületi jelölt mellett, a pártlista helyett – az adott nemzetiség országos önkormányzata által állított listára szavaz (ha kérte nemzetiségi regisztrációjának az országgyűlési választásra való kiterjesztését).

A választópolgár **csak egy nemzetiség** tagjaként szerepelhet a központi névjegyzékben, a többes kötődés feltüntetésére nincs lehetőség. Ha a már nemzetiségi választópolgárként nyilvántartott polgár más nemzetiség tagjaként is kéri regisztrálását (vagy ha ugyanazon nemzetiség tagjaként ismételt bejegyzését kéri), a kérelmét el kell utasítani.

Lehetősége van a polgárnak arra, hogy bármikor töröltesse a nemzetiségi hovatartozását a központi névjegyzékből, valamint az országgyűlési választásra kiterjedő hatály ügyében tett nyilatkozatát is bármikor módosíthatja.

A választópolgár azt követően, hogy kérelmére a nemzetiségi hovatartozását törlik a központi névjegyzékből, korlátozás nélkül kérheti másik (vagy ugyanazon) nemzetiség tagjaként való nyilvántartásba vételét.

4.1.2. A FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ VÁLASZTÓPOLGÁR ÁLTAL IGÉNYELT SEGÍTSÉG

A Ve. 2. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt „a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése” alapelv érvényesítése érdekében a Ve. a fogyatékossgal élő választópolgár részére lehetővé teszi, hogy a választójogának gyakorlásához szükséges speciális segítséget igényeljen.

A vak és gyengénlátó választópolgárok hatékony tájékoztatását szolgálja, hogy a szavazás helyét és idejét is tartalmazó **értesítőt** számukra – legkésőbb a szavazást megelőző 68. napon (január 25.) benyújtott kérelmükre – **Braille-írással** kell elkészíteni. A Braille-írással ellátott **szavazósablon** alkalmazása lehetővé teszi, hogy önállóan, mások segítsége nélkül töltsék ki a szavazólapot a vak és gyengénlátó választópolgárok. Szavazósablont azokban a szavazóhelyiségekben kell biztosítani, ahol legalább egy olyan választópolgár szerepel a névjegyzékben, aki legkésőbb a szavazást megelőző 9. napig (március 25.) kérte annak használatát.

A választójog gyakorlásával kapcsolatos tudnivalókat egyszerű, **könnyen értelmezhető** megfogalmazásban tartalmazó **tájékoztató** szórólap az írott szöveget nehezen értelmező választópolgárok eligazodását segíti. Ilyen tájékoztatót az a választópolgár kap az országgyűlési választáson és az országos népszavazáson, aki legkésőbb a szavazást megelőző 68. napig (január 25.) kéri.

Addig, ameddig nem sikerül megvalósítani, hogy valamennyi szavazóhelyiség akadálymentesen elérhető legyen, a választópolgárnak szükséges előre jeleznie (kérelmet kell benyújtania a szavazást megelőző 4. napig (március 30.)) ha **akadálymentes szavazóhelyiségben** kíván szavazni. (lásd 4.3.3.2)

4.1.3. A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉKI ADATOK KIADÁSÁNAK MEGTILTÁSA

A választási iroda a Ve. 153. §-a alapján a jelölő szervezet, jelölt, országos népszavazás esetén a szervezők és az Országgyűlésben frakcióval rendelkező pártok kérésére köteles átadni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok meghatározott adatait annak érdekében, hogy a választási kampány keretében a választópolgárokat közvetlenül, névre szólóan megcímzett küldemények útján vagy személyesen felkereshessék. A választópolgár az adatai ilyen célú kiadását megtilthatja.

4.1.4. A SZEMÉLYIADAT- ÉS LAKCÍMNYILVÁNTARTÁSBAN KEZELT ADATOK KIADÁSÁNAK MEGTILTÁSA

A Ve. lehetővé teszi, hogy a névjegyzéki adatok kiadásának megtiltása mellett – a választási eljárásán belül – a polgár az SZL-ben nyilvántartott adatainak szolgáltatását tiltó nyilatkozatot is tegyen. Az SZL-ben kezelt adatokra vonatkozó önrendelkezési jog gyakorlásának módját a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény állapítja meg.

Ez a nyilatkozat csak annyiban függ össze a választási eljárással, hogy ugyanazon formanyomtatványon is benyújtható, mint a névjegyzékkel kapcsolatos kérelem. Az ilyen kérelmet az NVR automatikusan továbbítja az SZL-be.

4.1.5. AZ EURÓPAI UNIÓ MÁS TAGÁLLAMA ÁLLAMPOLGÁRÁNAK NÉVJEGYZÉKBE VÉTELE

Az Európai Unió más tagállamának Magyarországon élő állampolgára automatikusan kerül felvételre a központi névjegyzékbe, amikor lakóhelyet létesít Magyarországon, feltéve, hogy a magyar jog szerint nagykorú és a magyar bíróság nem zárta ki a választójogból. Az uniós választópolgár automatikus névjegyzékbe vétele azonban csak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására, valamint a helyi népszavazásra terjed ki.

Az Európai Parlament tagjainak választásán azok az uniós választópolgárok, akik nem az állampolgárságuk szerinti tagállamban élnek, szabadon dönthetnek arról, hogy az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük szerinti tagállamban kívánják gyakorolni a választójogukat. E választópolgárok a lakóhelyük szerinti tagállamban akkor szavazhatnak az EP-választáson, ha kéri az ottani névjegyzékbe való felvételüket.

Az uniós választópolgárok választójoga ezt követően sem terjed ki az országgyűlési képviselők választására és az országos népszavazásra.

4.2. A VÁLASZTÓJOGGAL NEM RENDELKEZŐ POLGÁROK JEGYZÉKE (NESZA)

4.2.1. A NESZA ADATTARTALMA

A NESZA azoknak a polgároknak az adatait tartalmazza, akiknek egyedi bírói döntés értelmében nincs, vagy korlátozott a választójoga.

Sem aktív, sem passzív választójoggal nem rendelkezik az, akit a bíróság gondnoksági perben a választójogból kizárt vagy büntető ügyben hozott ítéletében a közügyektől eltiltott.

Szavazhat, de nem lehet jelölt az, aki szabadságvesztés büntetését tölti (feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyektől) vagy intézeti kényszergyógykezelés alatt áll.

4.2.2. A NESZA ADATAINAK FELHASZNÁLÁSA

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásának adatait kizárólag a választási eljárásban, a választási szervek vagy – jogorvoslati eljárásban – a bíróságok kezelhetik. Az adatkezelés kizárólagos célja annak megállapítása lehet, hogy valaki rendelkezik-e választójoggal.

4.2.3. A NESZA NYILVÁNOSSÁGA

A választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása az abban szereplő polgárok különleges adatait tartalmazza. Ezért a nyilvántartás nem nyilvános, abba csak az érintett személy a saját adatai tekintetében, továbbá a választási szervek és a bíróság tekinthetnek be. A betekintésről az NVI nyilvántartást vezet.

Bármely nagykorú polgár kérheti az NVI-től annak igazolását, hogy nem szerepel a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában, azaz vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

A NESZA állomány a HVI-k számára nem elérhető, a felmerülő kérdéseket a HVI-k az NVI-vel egyeztetethetik.

4.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK

4.3.1. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK LÉTREHOZÁSA

Az országgyűlési választás és az országos népszavazás **kitűzését követően** a központi névjegyzék alapján az NVI elkészíti a mindkét választásra vonatkozó, közös elektronikus szavazóköri névjegyzéket, amelyben a választáson és a népszavazáson **szavazati joggal rendelkező** választópolgárok szerepelnek.

Már a szavazóköri névjegyzék összeállításától kezdve, azaz a választások kitűzését követő naptól szerepelnek a szavazóköri névjegyzékben azok a kiskorú polgárok is, akik legkésőbb a szavazás napján a 18. életévük betöltésével választójogosulttá válnak.

Egy választópolgár **csak egy** szavazóköri névjegyzékben szerepelhet.

Az elektronikus szavazóköri névjegyzék elérését az NVI az országgyűlési választás, illetve a népszavazás eredményének jogerőre emelkedését követő 15 nap elteltével megszünteti, a szavazókörben használt kinyomtatott példányt pedig a HVI-nek kell a szavazást követő 90. nap utáni munkanapon (július 4.) **megsemmisíteni**.

4.3.2. AZ ÉRTEŚITŐ

4.3.2.1. AZ ÉRTEŚITŐ TARTALMA

Az országgyűlési választás és/vagy az országos népszavazás kitűzéséről, a népszavazásra bocsátott kérdésekről, valamint a szavazás napjáról és helyéről közös értesítővel kell tájékoztatni a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárokat.

Az értesítő a választópolgár szavazati jogának gyakorlásával kapcsolatos alapvető információkat tartalmazza.

4.3.2.2. AZ ÉRTEŚITŐ MEGKÜLDÉSE

Azoknak a választópolgároknak, akik a szavazást megelőző 67. napon (január 26.) a szavazóköri névjegyzékben szerepelnek, az NVI küldi meg az értesítőt, úgy, hogy az legkésőbb a szavazást megelőző 51. napig (február 11-ig) megérkezzen a választópolgárhoz.

Azt, aki a szavazást megelőző **67. napot (január 26.) követően** kerül felvételre a település valamely szavazókörének névjegyzékébe, a felvételekor – ha jelen van az értesítő átadásával, egyébként megküldésével – a **HVI** tájékoztatja a névjegyzékbe vételéről (*NVR Országgyűlési választás – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Értesítő / Határozat nyomtatás*). Az értesítő kinyomtatására és megküldésére a szavazást megelőző 50. naptól (február 12-től) van lehetőség.

Az értesítőt fő szabály szerint az a HVI küldi meg (vagy adja át) a választópolgárnak, amelynek szavazóköri névjegyzékébe a választópolgár felvételre kerül. Ez alól három kivétel van.

- Ha a HVI átjelentkezésre irányuló kérelmet bírál el; ebben az esetben az átjelentkezési kérelmet elbíráló HVI küldi meg vagy adja át az értesítőt.
- Ha a választópolgár a központi névjegyzék adatai szerint Braille-írással készült értesítő megküldését kérte, ebben az esetben az NVI küldi meg számára a speciális értesítőt.
- Ha az SZSZB/HVB megbízott tagját vagy a jegyzőkönyvvezetőt a lakcíme szerinti HVI egy másik település névjegyzékébe teszi át (4.3.3.3. – 4. pont), a lakcím szerinti HVI küldi meg számára az értesítőt.

Az a választópolgár, aki – annak ellenére, hogy szerepel a szavazóköri névjegyzékben – nem kapja meg az értesítőt, vagy azt elveszíti, a HVI-től új értesítőt igényelhet. (*NVR Országgyűlési választás – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Értesítő / Határozat nyomtatás*) Új értesítő kinyomtatására és megküldésére a szavazást megelőző 50. naptól, február 12-től van lehetőség.

4.3.2.3. ÉRTEŚÍTÉS A SZAVAZÁS HELYÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSÁRÓL

Amennyiben a szavazókör szavazóhelyiségének címét az országgyűlési választás illetve az országos népszavazás kítűzését követően vis major miatt meg kell változtatni, a változtatáshoz a HVI vezetőjének – a VAKIR-on keresztül – engedélyt kell kérnie az NVI elnökétől. A szavazókör címét az NVI javítja. Ezt követően a szavazás helyéről értesítő útján már tájékoztatott választópolgárok számára a HVI-nek új értesítőt kell kiküldenie az NVR rendszer megfelelő funkciójának használatával. (*NVR Országgyűlési választás – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Értesítő / Határozat nyomtatás*)

4.3.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK TOVÁBBVEZETÉSE

A szavazóköri névjegyzék továbbvezetésére részben automatikusan, részben hivatalból vagy kérelmek alapján kerül sor.

4.3.3.1. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK AUTOMATIKUS TOVÁBBVEZETÉSE

Annak érdekében, hogy a szavazóköri névjegyzék mindig naprakész legyen, az **NVR** a központi névjegyzékben bekövetkezett minden változást (pl. lakcímváltozás, névváltozás, választójog elvesztése vagy megszerzése) átvezet a szavazóköri névjegyzéken.

4.3.3.2. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK MÓDOSÍTÁSA HIVATALBÓL

Azt a választópolgárt, aki a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemben kérte, hogy **akadálymentes szavazóhelyiségben** szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a HVI egy másik, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. (*NVR Országgyűlési választás – Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Körzetesítés / Akadálymentes szk. besorolás*) A Ve. 166. §-a szerint „minden településen minden választókerületben legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell”.

Előfordulhat, hogy az akadálymentes szavazóhelyiséget igénylő, és emiatt a lakcímétől eltérő szavazókör névjegyzékébe áttett választópolgár a lakcímére mozgóurnát igényel. Ilyenkor – ha a kérelem a szavazást megelőző 2. nap (április 1. 16.00 óráig) beérkezett – a HVI a választópolgárt visszateszi az eredeti, lakcíme szerinti szavazókörbe, és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, a később beérkező kérelmet pedig az SZSZB bírálja el, és pozitív döntés esetén kiviszi a mozgóurnát a választópolgár – szavazókör területén kívüli – lakcímére.

4.3.3.3. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK MÓDOSÍTÁSA KÉRELEMRE

1. Mozgórna igénylése

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** (ideértve a házi vagy reintegrációs őrizetben lévő személyeket is) miatt nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, hogy ott adja le a szavazatát, mozgórnát kérhet. Ebbe a körbe tartozik, tehát jogszerűen kérhető mozgórna akkor is, ha a választópolgár pl. koronavírus miatt házi karanténban van.

Egyéb indokok (például munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgórna igénylésére.

A mozgórnát a választópolgár

- kérheti a lakcímére, vagy a lakcíme szerinti szavazókörben lévő bármely címre,
- ha előzőleg átjelentkezett, akkor kérheti a település területén található bármely címre,
- ha előzőleg nem jelentkezett át, a szavazást megelőző **9. nap (március 25-én 16.00 óráig)** akkor is kérheti bármely település területén található bármely címre. Ebben az esetben a mozgórna iránti igényt egyben átjelentkezési kérelemnek is kell tekinteni. A két kérelemről egyidejűleg dönt akár a választópolgár lakcíme szerint, akár a mozgórnázás helye szerint illetékes HVI.

A mozgórna iránti kérelmet

- a **HVI**-hez
 - levélben vagy ügyfélkapus azonosítás nélkül interneten legkésőbb **a szavazást megelőző 4. nap (március 30-án 16.00 óráig)**,
 - személyesen **a szavazást megelőző 2. nap (április 1-jén 16.00 óráig)**, vagy
 - ügyfélkapus azonosítással interneten a szavazás napján 12 óráig,
- az illetékes **SZSZB**-hez meghatalmazott útján vagy meghatalmazással nem rendelkező személy általi kézbesítéssel a szavazás napján **legkésőbb 12 óráig**

kell benyújtani.

A választópolgár – **a szavazást megelőző 2. nap (április 1-jén 16.00 óráig)** – kérheti, hogy

- a korábbi kérelmében megjelölt cím helyett másik címre kapjon mozgórnát, vagy
- a korábban igényelt mozgórna helyett mégis a szavazóhelyiségben szavazhasson.

2. Átjelentkezés

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. Tipikus esetben ez azt jelenti, hogy egy másik településen tartózkodó választópolgárnak nem kell hazautaznia a választójoga gyakorlásának érdekében. Emellett annak lehetőségét is biztosítja az átjelentkezés, hogy egy mozgásában gátolt választópolgár akkor is szavazhasson, ha nem otthon, hanem például kórházban, börtönben tartózkodik, amely akár ugyanazon településen, de a lakcímétől eltérő szavazókör területén fekszik.

A HVI – a választópolgár **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én 16.00 óráig)** benyújtott átjelentkezési vagy olyan mozgórna iránti kérelme alapján, melyben a kérelmező a lakcímétől eltérő szavazókörbe kér mozgórnát – amelyet egyúttal – átjelentkezési kérelemként is kell kezelni – a választópolgárt **felveszi** azon településnek (budapesti kerületnek) a Ve. 78. § (1) vagy (3) bekezdése alapján **kijelölt szavazókörének névjegyzékébe**, ahol a választópolgár szavazni kíván (ezzel egyidejűleg törésre kerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből). Az egy szavazókörös településen értelemszerűen nincs kijelölt szavazókör, ott az egyetlen szavazókör névjegyzékébe kell felvenni az átjelentkező választópolgárt.

A választópolgár – **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én 16.00 óráig)** – kérheti, hogy a korábbi kérelmében megjelölt település helyett másik településen szavazhasson (azaz **módosíthatja** átjelentkezési kérelmét).

A választópolgár

- levélben vagy ügyfélkapus azonosítás nélkül interneten **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én 16.00 óráig)**,
- személyesen vagy ügyfélkapus azonosítással interneten **a szavazást megelőző 2. nap (április 1-jén 16.00 óráig)**

kérheti **visszavételét** a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

3. A külképviseleti névjegyzék

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékben szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A szavazás feltétele, hogy kérelme alapján a választópolgárt a HVI felvegye a külképviseleti névjegyzékbe.

A HVI – **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én 16.00 óráig)** benyújtott kérelme alapján – a választópolgárt felveszi azon külképviselet névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván, egyidejűleg feltünteti a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékén, hogy a választópolgár a külképviseleti névjegyzékben szerepel.

A szavazóköri névjegyzék kinyomtatott példányán a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok nem jelennek meg, így biztosítható, hogy egy választópolgár ne szavazhasson a külképviseleten és a lakóhelye szerinti szavazókörben is.

A választópolgár – **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én 16.00 óráig)** – módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni.

Aki mégis Magyarországon kíván szavazni, **a szavazást megelőző 4. nap (március 30-án 16.00 óráig)** kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből, így visszakerül a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékébe. A mozgórna és az átjelentkezés kérelmeivel ellentétben a külképviseleti névjegyzékből való törlésnél nincs differenciálva, hogy a kérelmező milyen módon nyújtja be a kérelmét, tehát a szavazást megelőző 4. napig, március 30-ig személyesen, levélben és ügyfélkapus azonosítással vagy anélkül interneten is előterjesztheti törlési igényét.

4. SZSZB-tag, jegyzőkönyvvezető áttétele

Az SZSZB választott és megbízott tagja, míg egy szavazókörös településen a HVB megbízott tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető **a szavazást megelőző 2. nap (április 1-jén 16.00 óráig)** kérheti, hogy a HVI tegye át annak a szavazókörnek a névjegyzékébe, amely SZSZB-je munkájában a szavazás napján részt vesz. Az áttétel csak OEVK-n belül lehetséges.

Az SZSZB tagja, valamint a jegyzőkönyvvezető nem módosíthatja kérelmét, annak csak a visszavonására van lehetőség, így ha feladatainak ellátása miatt az eredetileg kérttől eltérő szavazókörbe kell az áttételét kérnie, előtte az eredeti kérelem törlésére van szükség.

Ha az SZSZB megbízott tagja vagy a jegyzőkönyvvezető az OEVK-n belül, de lakcímétől eltérő településen látja el szavazás napi feladatait, akkor a lakcíme szerinti HVI – a szavazóköri névjegyzék lezárásáig – teheti át a másik település megfelelő szavazókörének névjegyzékébe. A HVI az áttétel előtt – a **VÁKIR Választási szervek menüben**, illetve az illetékes HVI megkeresésével – ellenőrzi, hogy az SZSZB-tag, jegyzőkönyvvezető valóban abba a szavazókörbe van-e beosztva, ahova az áttételét kéri. Ez az áttétel nem minősül átjelentkezésnek.

Abban az esetben, ha a TVI vezetője a szavazás napján az SZSZB-t más település tagjával egészíti ki (Ve. 171. § (1) bek.), a tag áttételére már nincs lehetőség.

4.4. A NÉVJEGYZÉKEKKEL KAPCSOLATOS KÉRELMEK

A közös eljárás specialitása, hogy a névjegyzéki kérelmeket nem kell duplikáltan benyújtani, hanem a választópolgár által előterjesztett igényeket mindkét eljárásban érvényesíteni kell. Az NVR-ben a kérelmeket úgy kell kezelni, mintha egy eljárás lenne.

4.4.1. A NÉVJEGYZÉKKEL KAPCSOLATOS KÉRELEM BENYÚJTÁSA

4.4.1.1. A KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK IDEJE

- A **központi** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletöltés, uniós regisztráció) **bármikor** be lehet nyújtani.
- A **szavazóköri** névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket (mozgóurna igénylése, átjelentkezés, külképviseleti szavazás) legkorábban **a szavazást megelőző 66. napon (január 27-én) lehet benyújtani**. Ha ilyen kérelem levélben korábban érkezik a HVI-hez, azt **a szavazást megelőző 66. napon (január 27-én) kell** elbírálni, a korai benyújtás nem minősül elutasítási oknak.

4.4.1.2. A KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA ÉS HELYE

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet a választópolgár benyújthatja

- személyesen,
- levélben,
- elektronikus azonosítást követően elektronikusan (valasztas.hu, mo.hu, epapír avdh-s azonosítással),
- elektronikus azonosítás nélkül elektronikusan (valasztas.hu, mo.hu, epapír).

A kérelmet maga a választópolgár **személyesen** akár a **lakóhelye**, akár a **bejelentett tartózkodási helye** szerint illetékes HVI-hez benyújthatja (így a bejelentett lakóhelyétől távol élő választópolgárnak nem kell hazautaznia a kérelem benyújtása céljából).

Levélben a kérelem **csak** a választópolgár **lakóhelye** szerint illetékes HVI-hez nyújtható be (akinek nincs lakóhelye, az a bejelentett tartózkodási helye szerint illetékes HVI-hez nyújthatja be a kérelmet). A levél kézbesítése történhet **postai úton**, de a választópolgár bármilyen más módon is eljuttathatja a kérelmet az illetékes HVI-hez: **futárral, rokona, ismerőse útján** stb. Ez utóbbi esetben csak akkor tekinthető szabályosan benyújtottnak a kérelem, ha az **borítékba** van zárva (azaz levélnek minősíthető). Ha egy személy több választópolgár kérelmét kívánja leadni a HVI-ben, indokolt a személyazonosságát ellenőrizni és adatait feltüntetni a kérelmeken, egyrészt azért, hogy ha más módon nem elérhető a választópolgárok, a megbízottjukon keresztül fel lehessen venni velük a kapcsolatot, másrészt pedig a választópolgárok adataival való visszaélés esetén (egy esetleges büntetőeljárás során) így biztosítható a tényállás, a benyújtás körülményeinek minél szélesebb körű feltárása.

A választások hivatalos **honlapján** benyújtott kérelmet az NVR továbbítja az illetékes HVI-hez, tehát azok nem a polgármesteri/közös önkormányzati hivatal hivatali kapuján jelennek meg.

A **mozgóurna** iránti igény benyújtása tekintetében az alábbi eltérések vannak a fenti szabályoktól:

- meghatalmazott útján is be lehet nyújtani (ebben az esetben a kérelmet a meghatalmazott írja alá, és ahhoz a közokiratba vagy teljes bizonyító erejű okiratba foglalt meghatalmazást is csatolni kell),
- ahhoz a HVI-hez kell benyújtani, amelynek szavazóköri névjegyzékén a választópolgár szerepel. Ha a választópolgár átjelentkezéssel szavaz, akkor a szavazás helye szerinti település HVI-jéhez nyújthatja be a kérelmet. Annak, aki a szavazást megelőző 2. nap (április 1.) 16.00 óráig követően kér mozgóurnát, a kérelmét a HVI ahhoz az SZSZB-hez juttatja el, amelynek névjegyzékén szerepel.

A választópolgár **a szavazást megelőző 9. nap (március 25-én) 16.00 óráig** átjelentkezés nélkül is kérhet mozgóurnát a lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő település vagy szavazókör területére. Ebben az esetben a **mozgóurna iránti igényt egyben átjelentkezési kérelemnek is kell tekinteni**. Az ilyen mozgóurna iránti kérelem benyújtható akár a választópolgár lakcíme szerinti, akár a mozgóurnázás helye szerint illetékes HVI-hez. A kérelemről az a HVI dönt, amelyhez a kérelmet benyújtották.

Ha a választópolgár egy korábbi, névjegyzékkel kapcsolatos kérelméhez **módosító kérelmet** nyújt be (pl. átjelentkezés helyének módosítása), de a HVI azt állapítja meg, hogy nem volt korábban olyan kérelme, amelyet módosítani lehetne (pl. még nem jelentkezett át), akkor a kérelmet a választópolgár akarata szerint kell elbírálni, azaz úgy kell tekinteni, hogy most nyújtja be az eredeti kérelmet. A mozgóurna iránti kérelem módosítása esetén csak akkor tekinthető „eredeti” kérelemnek, ha tartalmazza az igénylés indokát is.

A fenti rendelkezések azokra is vonatkoznak, akik **települési szinten** jelentették be lakóhelyüket.

Azok a Magyarországon élő választópolgárok azonban, akik **nem rendelkeznek települési szintű** bejelentett lakóhellyel sem, a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet (pl. regisztráció) **bármely HVI-hez**

benyújthatják. Ők szavazóköri névjegyzéken nem szerepelnek, így szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem nyújthatnak be. A kérelmet a HVI az NVI-hez továbbítja.

Ha az **átjelentkezett választópolgár a mozgóurna iránti igényét visszavonja**, akkor a választópolgár nyilatkozata az irányadó abban a kérdésben, hogy a HVI a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékébe teszi vissza, vagy az átjelentkezését megtartva a kijelölt szavazókör névjegyzékében hagyva csak a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékéből törli. Ha a választópolgár kérelme nem tartalmazza a fenti nyilatkozatot, akkor

- ha a választópolgár korábban benyújtott átjelentkezési- és mozgóurna iránti kérelmet is, akkor az átjelentkezését megtartva a kijelölt szavazókör névjegyzékébe kell visszatenni,
- ha a választópolgár korábban nem nyújtott be átjelentkezési kérelmet, hanem csak a lakóhelye szerinti szavazókörtől eltérő szavazókör területére kért mozgóurnát, akkor a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékébe kell visszatenni.

4.4.2. A NÉVJEGYZÉKKEL KAPCSOLATOS KÉRELEM ADATTARTALMA

4.4.2.1. KÖTELEZŐ ADATTARTALOM

A névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek tartalmaznia kell azokat a személyes adatokat, amelyek alapján a HVI meggyőződhet arról, hogy a kérelem valóban a kérelmezőtől származik. E személyes adatok a következők:

- a választópolgár **neve**,
- a választópolgár **születési neve**,
- a választópolgár **születési helye**,
- a választópolgár **személyi azonosítója**.

Az interneten, ügyfélkapus azonosítással beadott kérelem esetén elegendő, ha a kérelmező a nevét és a személyi azonosítóját megadja.

A fentiekén kívül

- a **nemzetiségi** névjegyzékbe vételi kérelemnek **tartalmaznia kell a nemzetiség megnevezését**, valamint a választópolgár nyilatkozatát, amelyben nemzetiséghez tartozását **megvallja**. A választópolgár kérheti még, hogy az **országgyűlési választásra is** kiterjedjen a nemzetiségi regisztrációjának a hatálya
- a **fogyatékossgal** élő választópolgár a segítség iránti igényben megjelöli, hogy milyen **segítséget** kér
- az **uniós** választópolgár EP választásra szóló regisztrációjának tartalmaznia kell
 - a választópolgár **nyilatkozatát**, hogy szavazati jogát az EP-választáson csak Magyarországon gyakorolja,
 - annak a **településnek vagy választókerületnek** a megjelölését, amelynek névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették – ha az európai uniós választópolgár az állampolgársága szerinti tagállamban még sohasem szerepelt a névjegyzékben (például még választójogosultságának megszerzése előtt elhagyta az országot), ilyen adatot nem kell megadnia a kérelemben. Tekintettel arra, hogy a kérelmet elbíráló HVI nem tudja ellenőrizni, hogy az európai uniós választópolgár szerepelt-e valaha hazája névjegyzékében, ezen adat hiánya miatt nem lehet a kérelmet elutasítani,
- a **mozgóurna** igénylésének tartalmaznia kell az igénylés **okát**, valamint azt a **címet**, ahova a mozgóurna kivitelét kéri a választópolgár, ha nem a lakcímén tartózkodik,
- az **átjelentkezés** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak a településnek (fővárosi kerületnek) a megnevezését, ahol szavazni kíván,
- a **külképviseleti névjegyzékbe vétel** iránti kérelemnek tartalmaznia kell annak az országnak a megnevezését, ahol szavazni kíván – olyan ország esetében, ahol több külképviselet is működik, a várost is meg kell jelölni a kérelemben.

4.4.2. FAKULTATÍV ADATTARTALOM

A HVI a kérelem tárgyában hozott döntését megküldi a kérelmező számára. Az **értesítési cím** megadása esetén a HVI nemcsak a kérelmező lakcímére, hanem az általa megadott értesítési címre (e-mail, telefax, postai cím) is megküldi a választópolgár kéreleme tárgyában hozott döntését.

4.4.3. A NÉVJEGYZÉKKEL KAPCSOLATOS KÉRELEM ELBÍRÁLÁSA

4.4.3.1. A KÉRELMEZŐ AZONOSÍTÁSA

A kérelem **személyes** benyújtása esetén a HVI ügyintézője a kérelmező iratai alapján ellenőrzi a kérelmező személyazonosságát, és a kérelemben feltüntetett adatokat összeveti a központi névjegyzék adataival. Ha eltérést tapasztal, lehetőség van a kérelem adatainak javítására, kiegészítésére.

A **nem személyesen** benyújtott kérelem esetén alapvető fontosságú, hogy a HVI meggyőződjön arról, hogy a kérelmet valóban az nyújtotta be, akire vonatkozóan a központi névjegyzékben adatváltozást kezdeményeznek.

A Ve. e tekintetben egységes szabályokat állapít meg a különböző kérelmekre:

Mind a központi névjegyzéki, mind a szavazóköri névjegyzéki kérelmeknek akkor adhat helyt a HVI, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai **megegyeznek** a nyilvántartásban szereplő adataival, azonban **bizonyos eltérések megengedhetők**, azok nem jelentenek elutasítási okot:

- ékezeteltérés bármelyik adatban (pl. Sándor helyett Sandor),
- írásmódbeli eltérés (pl. Betti helyett Betty),
- a születési hely idegen írásmódú megjelölése (pl. Bécs helyett Wien),
- több utónév közül az egyik elhagyása (pl. András Miklós helyett András),
- név más nyelven történő megadása (pl. Erzsébet helyett Elisabeth),
- dr. megjelölés elhagyása vagy feltüntetése,
- ifjabb, idősebb, özvegy vagy más előtag, illetve ezen előtagok rövidítésének feltüntetése.

Az sem elutasítási ok, ha a kérelem nem tartalmazza a kérelmező születési nevét, feltéve, hogy az megegyezik a viselt nevével.

4.4.3.2. A KÉRELEM ELBÍRÁLÁSÁNAK HATÁRIDEJE

A **központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet** (nemzetiségi regisztráció, fogyatékos segítése, adatletiltás, uniós regisztráció) a választás kitűzését megelőző időszakban a beérkezésétől számított **5 napon belül** kell elbírálni.

A választás kitűzését követő időszakban minden **névjegyzékkel kapcsolatos**, 16.00 óráig beérkező **kérelmet a beérkezése napján**, legkésőbb 24.00 óráig kell elbírálni. **Pénteken is!**

A **16.00 órát követően**, illetőleg a **nem munkanapon** beérkező kérelmet a **következő munkanapon** kell elbírálni. (A szavazást megelőző 2. napon (április 1-jén) 16:00 óráig benyújtott kérelmek elbírálását a névjegyzék lezárásáig, azaz haladéktalanul, lehetőleg a nap során folyamatosan el kell végezni.)

A választás kitűzését követően, de a szavazást megelőző 66. nap (január 27.) előtt benyújtott kérelmet a szavazást megelőző 66. napon (január 27-én) kell elbírálni.

Fontos, hogy a HVI vezetője még a jogszabályi határidők lejártát megelőzően egyeztessen azokkal az intézményekkel (pl. kórház, idősek otthona), ahonnan jelentős számú kérelem (pl. átjelentkezés, mozgóurna) várható, hogy azok benyújtását lehetőleg ne a határidő utolsó napjára időzítsék.

Ha a kérelmező a névjegyzékkel kapcsolatos, levélben benyújtott kérelmet nem az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez juttatja el, a HVI a kérelmet haladéktalanul átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez. A kérelem beérkezése napjának azt a napot kell tekinteni, **amikor az áttett kérelem az elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező HVI-hez beérkezik.**

4.4.3.3. A HVI DÖNTÉSE

A HVI a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet az **NVR-ben bírálja el**, és az NVR-ből kinyomtatott döntést hoz, amely aláírás és bélyegzőlenyomat nélkül érvényes. A kinyomtatott döntés tartalmazni fogja, hogy az mind az országgyűlési választásra mind a népszavazásra vonatkozik.

Az **átjelentkezési** kérelemnek vagy az átjelentkezés módosításának/visszavonásának, továbbá a **külképviselési** névjegyzékbe vételnek/módosításnak/visszavonásnak helyt adó döntés esetén a HVI **értesítőt** küld a választópolgárnak.

Az **SZSZB** a mozgóurna iránti kérelem elutasításáról **jegyzőkönyvbe foglalt döntést hoz**.

4.4.3.4. A KÉRELMEZŐ ÉRTESELTÉSE

A HVI döntéséről (legyen az elutasító vagy a kérelemnek helyt adó) értesíteni kell a kérelmezőt.

Ha a kérelmező jelen van, a HVI a határozatot vagy az írásba foglalt egyéb döntést/értesítőt **átadja** a részére.

A kérelmező számára – ha nincs jelen – a döntést az alábbi módon kell megküldeni:

- a **lakcímére** minden esetben meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben megadja email címét vagy telefax számát, a döntést a meghozatala napján haladéktalanul, ha ez nem lehetséges, a meghozatalát követő napon haladéktalanul a megadott **e-mail** címre (az NVR automatikusan küldi ki) vagy **telefax** számra is meg kell küldeni,
- ha a kérelmező a kérelemben egy **postacím**et adott meg értesítési címként, a döntést a megadott postacímre is meg kell küldeni.

A döntést **legkésőbb a meghozatalát követő munkanapon**, magyarországi címre **tértivevényes** küldeményként, külföldi címre normál levélként kell postázni, vagy azt a HVI munkatársa is kézbesítheti.

4.4.3.5. A KÉRELEM ÁTTÉTELE AZ ILLETÉKES HVI-HEZ

Ha a kérelmet a választópolgár **személyesen**, de nem a jogszabály szerint illetékes HVI-hez próbálja benyújtani, annak átvételét a HVI-nek meg kell tagadnia. Ha a HVI mégis átveszi, azt a rendszerben rögzíteni kell, és a rendszer jelzi az ügyintéző számára, hogy illetékesség hiányában a kérelmet az adott HVI nem bírálhatja el. Ilyenkor a kérelmet haladéktalanul át kell tenni az elbírálásra illetékes HVI-hez.

Ha a kérelmet a választópolgár **levélben** nyújtja be, akkor a kérelmet az előzőek szerint kell kezelni, és szintén haladéktalanul át kell tenni az elbírálásra illetékes HVI-hez.

Az NVR a kérelmező névjegyzéki adatai alapján megnevezi az ügyintéző számára az elbírálásra illetékes HVI-t, és lehetőséget biztosít a kérelem áttételére.

Áttétel esetében a kérelmet be kell szkennelni, és a VÁKIR-ban soron kívül meg kell küldeni az elbírálására illetékes HVI-nek (a kérelem eredeti példányát nem kell megküldeni, hanem irattározni kell). Az áttétel után a kérelemkezelés folyamata az áttevő HVI-nél lezárul.

Áttétel esetén az illetékes HVI munkakosarában (kereső képernyő találati listája) meg fog jelenni az áttett kérelem, és elvégezheti a kérelem elbírálását. Az illetékes HVI munkáját a rendszer úgy segíti, hogy az elbírálás során, a gépi ellenőrzéskor figyelmeztető üzenetet küld a felhasználónak, hogy a kérelem ügyáttétellel került hozzá.

Az illetékes HVI mindenképpen várja meg, amíg megérkezik a kérelem szkennelt másolata, ugyanis a kötelező formai ellenőrzéseket addig nem tudja elvégezni! Az áttett kérelem elbírálásakor az NVR kéri annak megerősítését, hogy az illetékes HVI megkapta az eredeti kérelem szkennelt másolatát. Az elbírálás mindaddig nem megy tovább, amíg az ügyintéző „Igen”-nel nem nyilatkozik.

4.4.3.6. A DÖNTÉS KIJAVÍTÁSA

Ha a HVI azt észleli, hogy a névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően bírálta el, lehetőség van a döntés kijavítására. Ezt a következő lépésekben lehet megtenni:

1. a döntés visszavonása: a HVI – a döntést megelőző állapot visszaállítása érdekében – **ellenkező tartalommal** hivatalból rögzít egy kérelmet az NVR-ben, megjelölve a kérelemben, hogy hivatalbóli javításról van szó [ha a visszavonandó döntésen már egy újabb döntés is alapul (pl. az átjelentkezési

kérelmeknek tévesen adott helyt a HVI, és ezt követően még mozgóurnát is igényelt a választópolgár), akkor **fordított sorrendben** kell az ellenkező tartalmú kérelmeket rögzíteni],

2. a választópolgár eredeti kérelmének ismételt rögzítése,
3. új döntés meghozatala, és az új döntés megküldése a választópolgárnak.

A döntés kijavításához a HVI vegye igénybe az informatikai módszertani támogatást nyújtó kollégák segítségét a **VÁKIR HelpDesk** menüpontjában megadott, NVR Módszertani támogatást nyújtó elérhetőségeken.

4.5. A NÉVJEGYZÉK NYILVÁNOSSÁGA

4.5.1. A KÖZPONTI NÉVJEGYZÉK NYILVÁNOSSÁGA

Az információs önrendelkezési jog keretében bárki jogosult információt kérni arról, hogy szerepel-e a központi névjegyzékben, a nyilvántartott adataiba betekinhet, továbbá azokról másolatot kérhet. A betekintés jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező polgár a **lakcíme szerinti HVI-ben** (*Központi névjegyzék modul – Névjegyzék lekérdezés – Magyarországi lakcímmel rendelkezők menüpont*), a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár az **NVI-ben** gyakorolhatja. A választópolgárnak nincs lehetősége a többi választópolgár központi névjegyzéki adataiba történő betekintésre.

4.5.2. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK NYILVÁNOSSÁGA

A választás törvényességének egyik alapvető garanciája, hogy bárki meggyőződhet arról, hogy kik azok, akik a szavazáson részvétellel jogosultak. Ennek módja, hogy a választás kitűzését követően a névjegyzék lezárásáig a **HVI-ben bárki** megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékeinek adatait. A választópolgárok személyes adatainak védelme érdekében a megtekintés lehetősége csak a választópolgárok nevére és lakcímére terjed ki, a többi személyes adat megismerésére nincs mód.

A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére, hiszen a nyilvánossághoz fűződő érdek már nem foglalja magában annak megismerését, hogy ki korlátozott a mozgásában.

A szavazóköri névjegyzéket a HVI csak a szavazást megelőző 2. napon (április 1-jén) nyomtatja ki, így a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az NVR-ben, monitoron keresztül történik (*Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés – Szavazóköri névjegyzék megtekintés menüpont*).

A szavazóköri névjegyzék adatainak megtekintése nem terjed ki arra, hogy a személyes adatokról (a választópolgárok neve és lakcíme) a betekintő másolatot vagy feljegyzést készítsen.

Az információs önrendelkezési jog keretében természetesen minden választópolgár jogosult arra, hogy **teljeskörűen** megismerje a szavazóköri névjegyzékben **róla nyilvántartott** adatokat (*Szavazóköri névjegyzék modul – Lekérdezés – Választópolgár adatai a névjegyzéken menüpont*).

5.1. JELÖLŐ SZERVEZET

5.1.1. A JELÖLŐ SZERVEZET

Az országgyűlési választáson jelölő szervezet csak párt és országos nemzetiségi önkormányzat lehet.

A jelölő szervezet nyilvántartásba vételéről az NVB dönt. A jelölő szervezeti státusz elnyerésének feltétele, hogy az NVB határozata a nyilvántartásba vételről jogerőssé váljon. Ettől az időponttól kezdődően van lehetőség jelölő szervezetként részt venni a választási eljárásban. Ezzel összhangban foglalt állást az NVB 12/2016. számú határozatában is.

A jogerős nyilvántartásba vételét követően a jelölő szervezet

- az OEVI-től ajánlóívet igényelhet, ajánlást gyűjthet (Ve. 120-127. §),
- jelöltet, listát állíthat,
- jelöltjének jogerős nyilvántartásba vételét követően az SZSZB/HVB-be és az OEVB-be, listájának jogerős nyilvántartásba vételét követően a TVB-be/NVB-be megbízott tagot delegálhat (Ve. 27-32. §),
- választási kampányt folytathat (Ve. 139-152. §), továbbá
- jogorvoslással élhet (Ve. 208-242. §).

5.1.2. A PÁRT KÉPVISELETE

Az NVR tartalmazza

- a párt bírósági nyilvántartás szerinti képviselője (képviselői);
- a képviseletre jogosult egyéb meghatalmazottak

adatait.

A képviselők, meghatalmazottak megtalálhatók a Választás előkészítés modul *Listák, statisztikák* menü *Szervezet – képviseletre jogosult személyek (OL77)* menüpontban. A meghatalmazottak esetén a képviseleti jog esetleges területi (országos szintű, egy vagy több megyére, illetve egy vagy több OEVK-ra kiterjedő) korlátozását is tartalmazza az NVR, erre minden esetben tekintettel kell lenni.

A képviselők, meghatalmazottak adatai továbbá lekérdezhetők a „Karbantartás” főmenü „Szervezetek képviseletére jogosultak” menüjében a vagy a „Listák/statisztikák” főmenü alatt található „Szervezet - képviseletre jogosult személyek (OL77)” riport segítségével is.

A párt nevében tehát az járhat el, aki

- a párt NVR-ben rögzített képviselője vagy meghatalmazottja – ebben az esetben további meghatalmazás nem kérhető,
- az NVR-ben rögzített képviselőtől vagy meghatalmazottól származó, írásbeli meghatalmazással rendelkezik (tehát a meghatalmazás továbbadható – a Ptk. és a Pp. szabályainak megfelelő – teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással),

A párt képviselője aláírásának hitelességét az OEVI nem ellenőrzi, további okiratok (aláírási címpéldány stb.) besatolását nem kérheti.

5.2. EGYÉNI JELÖLT

Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése értelmében minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők választásán választó és választható legyen, míg a (6) bekezdés alapján nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése, vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt.

Nem lehet jelölt az, aki:

- belátási képességének korlátozottsága miatt a választójogból kizárt,
- közügyektől eltiltott,

- büntetőeljáráásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti, vagy
- szabadságvesztés büntetését tölti.

Az a választópolgár is indulhat jelöltként az országgyűlési választáson, aki magyarországi lakcímmel nem rendelkezik, de regisztráció alapján szerepel a központi névjegyzékben.

Az OEVK-ban egyéni képviselőjelölt párt jelöltjeként vagy független jelöltként indulhat. Országos nemzetiségi önkormányzat egyéni jelöltet nem állíthat.

Két vagy több párt közös jelöltet állíthat.

Egy személy csak egy OEVK-ban fogadhat el jelölést. Ebből az is következik, hogy – mivel a jelölés elfogadása az A1-es nyomtatványon, az ajánlóív igénylésekor történik – egy személy csak egy OEVK-ban kaphat ajánlóívet. Másik OEVK-ban csak azt követően kaphat ajánlóívet, hogy az első OEVK-ban

- az átvett ajánlóíveket leadja és
- nyilatkozik, hogy nem kíván jelöltként indulni, vagy az OEVB elutasítja a nyilvántartásba vételét.

A jelölt a jelöltséghez kapcsolódó jognyilatkozatokat kizárólag személyesen teheti meg (pl. jelölés elfogadása, lemondás), egyébként azonban meghatalmazott is eljárhat a nevében.

5.2.1. AZ AJÁNLÓÍV IGÉNYLÉSE

Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet.

Az ajánlóívet a választás kitűzését követően lehet igényelni az OEVI-től. Ajánlóívet igényelhet:

- a független jelöltként indulni kívánó választópolgár,
- a jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet törvényes vagy meghatalmazott képviselője. Maga a párt jelöltje csak akkor igényelheti az ajánlóív kiadását, ha az NVR-ben az adott választókerületre kiterjedően eljárni jogosultként van rögzítve, vagy, ha képviseleti jogosultságát egyéb módon igazolni tudja.

Az ajánlóív igénylése az A1-es nyomtatványon történik. A nyomtatványt:

- a jelöltként indulni kívánó személynek saját kezűleg kell aláírnia, helyette meghatalmazott nem írhat alá,
- ha a jelölt párt(ok) jelöltjeként indul, a párt(ok) törvényes vagy meghatalmazott képviselőjére jogosult személy(ek)nek is el kell látnia aláírásával.

Az A1-es nyomtatványt bárki leadhatja az OEVI-ben vagy az postai úton is benyújtható. Az átadónak nem kell meghatalmazással rendelkeznie, ugyanakkor átvételkor az átadás-átvételi elismervényen – személyazonosságának ellenőrzését követően – fel kell tüntetnie a személyes adatait.

A jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak az ajánlóív igénylésekor nyilatkoznia kell arról, hogy a nevét milyen módon kívánja szerepeltetni az ajánlóíven, a szavazólapon és az internetes tájékoztató felületen.

Az A1 nyomtatvány pontos rögzítése azért is kiemelkedően fontos, mert az egyéni jelölt itt teheti meg a névviselésre vonatkozó jognyilatkozatait, azaz, hogy több utóneve, illetve doktori címe esetében az **ajánlóíven, a szavazólapon** és a tájékoztató felületen milyen módon szerepeljen. Ezek a nyilatkozatok az ajánlóívek első alkalommal való kiadását követően már nem módosíthatók!

Az OEVI a benyújtott A1 nyomtatványt annak átvételét követően haladéktalanul az NVR-ben (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A1) – Felvitel*) rögzíti. Fontos, hogy közös jelölt esetén a jelölő szervezeteket az A1 nyomtatvány 2. oldalán megadott sorrendben rögzítse az OEVI, mert ebben a sorrendben szerepelnek majd az ajánlóíven.

Az OEVI-nek az ajánlóív igénylésében foglaltakat az NVR-ben – az Ajánlásellenőrzés modul és a Választás előkészítés modul támogatásával – ellenőriznie kell, annak megállapítására, hogy:

- a jelöltként indulni szándékozó személynek van-e választójoga (a jelöltként indulni szándékozó személynek választójoggal kell rendelkeznie, de nem szükséges, hogy az adott OEVK-ban lakcíme legyen), melyet az NVR a rögzítéskor automatikusan ellenőriz,
- más OEVK-ban nem nyújtott-e be korábban A1-es nyomtatványt,

- a jelölő szervezet (közös jelölt esetén jelölő szervezetek) szerepel(nek)-e az NVR-ben, mint jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezetek, melyet az NVR a rögzítéskor automatikusan szintén ellenőriz,
- az ajánlóív igénylője (párt jelöltje esetén) szerepel-e az NVR-ben, mint a jelölő szervezet képviselője, vagy ennek hiányában rendelkezik-e meghatalmazással az NVR-ben szereplő képviselőtől (meghatalmazási lánc),
- közös jelölés esetén valamennyi jelölő szervezet részéről képviseleti jogosultsággal rendelkezik-e az ajánlóív igénylője.

5.2.2. AZ AJÁNLÓÍV KIADÁSA

Ha az ajánlóív igénylése nem felel meg a törvényes feltételeknek, erről az OEVI határozatot nyomtat az NVR-ből (Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése – Határozat), és az igénylést követően **haladéktalanul** – azaz a 16.00 óra előtt benyújtott igénylések esetében aznap, a 16.00 óra után vagy nem munkanapon benyújtott igénylések esetében a következő munkanapon – rövid úton és írásban is, az NVR-ből kinyomtatott határozattal tájékoztatja az igénylőt (vagy az általa az A1 nyomtatványon meghatalmazott személyt) arról, hogy az ajánlóív iránti igénylése nem felel meg a törvényes feltételeknek, azok kiadását az OEVI megtagadja. Az elutasítás konkrét okáról is tartalmaznia kell tájékoztatást az OEVI vezetője nevében készült határozatnak, amely ellen jogorvoslással lehet fordulni az OEVB-hez. Az OEVI elutasító határozatának tervezete az NVR-ből word formátumban állítható elő.

Az OEVI – ha az igénylés megfelel a jogszabályban előírt feltételeknek – az alábbi határidőkre figyelemmel kinyomtatja a kérelmező által az A1-es nyomtatványon meghatározott számú ajánlóívet az NVR-ből (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A1) – Ív nyomtatás*):

- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 50. nap, február 12. előtt érkezett be, akkor a szavazást megelőző 51. és 50. nap között, legkésőbb a szavazást megelőző 50. nap, február 12. reggel 8.00 óráig – ebben az esetben gondoskodni kell a kinyomtatott ajánlóívek őrzéséről a szavazást megelőző 50. napon, február 12-én történő átadásukig,
- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 49. és 37. nap, február 13. és február 25. között érkezik be, akkor az igény beérkezését követően haladéktalanul, nem munkanapon történt érkezés esetén a következő munkanapon, haladéktalanul.

Az ajánlóíveken szerepel

- az ajánlóív sorszáma és az ahhoz tartozó vonalkód,
- a jelöltként indulni szándékozó választópolgár neve,
- a jelölő szervezet (közös jelölés esetén az összes jelölő szervezet) neve vagy a független jelölés ténye,
- a választókerület megjelölése (megye/főváros; OEVK sorszáma, ajánlóív azonosító – sorszámmal elátva).

Az ajánlóívet **nem kell** bélyegzőlenyomattal ellátni.

Az ajánlóíveket az NVR-ből kinyomtatott (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek igénylése, elkészítése (A1) – Ív kiadási jkv.*) átvételi elismervényen kell átadni, amely tartalmazza:

- az átadás időpontját,
- ajánlási küszöbszámot (egyéni választókerületben a jelöléshez legalább 500 ajánlás)
- a jelölt nevét,
- a jelölő szervezet(ek) nevét vagy a független jelölés tényét,
- az átadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- az átvevő nevét (ezt az OEVI külön vezeti rá az átvételi elismervényre) és aláírását,
- azt a tájékoztatást, hogy a jelöltbejelentéssel egyidejűleg, de legkésőbb
 - a jelölt bejelentési határidő utolsó napján, azaz február 25-én 16.00 óráig, amennyiben az ajánlóív adatot tartalmaz,
 - a jelölt bejelentési határidő utolsó napját követő napon, azaz február 26-án 16.00 óráig, amennyiben az ajánlóív adatot nem tartalmaz (üres ív)

valamennyi átvett ajánlóívet át kell adni az OEVI részére. Ennek elmulasztása esetén az OEVB hivatalból eljárva bírságot szab ki.

Az ajánlóíveket és az átvételi elismervény egy példányát

- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 50. nap, február 12-e előtt érkezett be, akkor a szavazást megelőző 50. napon, legkorábban reggel 8.00 órakor,
- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 50. napon, február 12-én 16.00 óráig érkezik be, akkor az igény beérkezését követően haladéktalanul,
- ha az A1-es nyomtatvány a szavazást megelőző 49. és 37. nap, február 13. és február 25. között érkezik be, akkor az igény beérkezését követően haladéktalanul (16.00 óra után vagy nem munkanapon beérkező igény esetén a következő munkanapon)

kell átadni.

A jogszabályi előírások szerint az ajánló választójogát az ajánlóív átadásának és leadásának napja közötti intervallumban kell vizsgálni az ajánlások ellenőrzése során. Emiatt, ha az ajánlóívek átadására valamilyen okból nem kerülhet sor a jegyzőkönyv kinyomtatásának napján, a hibás átadási dátummal nyilvántartott ajánlóíveket technikailag törölni kell, és új íveket kell nyomtatni. A technikailag törölt ívek nem adhatóak át, az NVR az azokon gyűjtött ajánlások ellenőrzését nem teszi lehetővé.

Több igénylő esetén érkezési sorrendben (ha egyszerre érkeznek, akkor az A1-es nyomtatványok beérkezésének sorrendjében) kell kiadni az ajánlóíveket.

Az ajánlóíveket az alábbi személyek számára lehet kiadni:

- az 5.1.2. pont szerint a párt képviselőjére jogosult személy – közös jelölt esetén valamennyi jelölt szervezet részéről képviselői jogosultsággal kell rendelkeznie,
- a párt jelöltjeként indulni szándékozó választópolgár (meghatalmazás nélkül),
- a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár vagy az általa meghatalmazott személy.

Az ajánlóívek kiadását megelőzően személyazonossága igazolására alkalmas igazolvánnyal kell igazolnia a személyazonosságát az átvevőnek. Adatait az átvételi elismervényen rögzíteni kell.

A jelölt szervezet(ek), illetve a független jelölt a szavazást megelőző 37. napig, február 25-ig újabb A1-es nyomtatvány benyújtásával pótlólag újabb ajánlóíveket is igényelhetnek.

Ha a független jelölt vagy a jelölt szervezet jelöltjeként indulni szándékozó választópolgár az ajánlás gyűjtése alatt elhunyt/elhalálozik, vagy a jelölést elfogadó nyilatkozatát visszavonja, valamennyi korábban megigényelt ajánlóívet vissza kell adni az OEVI-nek. A jelölt szervezet másik jelölt számára (a szavazást megelőző 37. napig, azaz február 25-ig) új igényt nyújthat be új ajánlóív kiadására.

5.2.3. AZ AJÁNLÁS

A választópolgár a fenti módon átadott ajánlóíven teszi meg ajánlását. Jelölt ajánlására az a választópolgár jogosult, aki a választáson a választókerületben választójoggal rendelkezik. Az ajánlóívre rá kell vezetni az ajánlást adó választópolgár

- családi és utónevét,
- személyi azonosítóját,
- magyarországi lakcímét.

Az ajánlóívet az ajánló választópolgár saját kezűleg írja alá, egyéb adatait azonban más is rávezetheti az ajánlóívre.

Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat, de egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat, az összes többi ajánlása érvénytelen. Az ajánlás nem vonható vissza.

Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy feltünteteti nevét, személyi azonosítóját – ha nem rendelkezik személyi azonosítóval, akkor a személyazonosító igazolványa, az útlevele vagy a vezetői engedélye számát – és aláírását.

A Ve. 123. § (2) bekezdése sorolja fel azokat a helyszíneket, ahol nem vagy engedéllyel gyűjthető aláírás. E kivételektől eltekintve a polgárok zaklatása nélkül ajánlás bárhol, így közterületen – a Ve. 143/B. §-ában előírt 4 m²-es korlátozásra figyelemmel – külön engedély nélkül is gyűjthető. (A közterülethasználati engedély kapcsán lásd: Kúria Kvk.IV.37.184/2014/3. számú végzés)

Nem lehet ajánlást gyűjteni:

- az ajánlást gyűjtő munkahelyén munkaidejében,
- az ajánló munkahelyén munkaidejében,
- az ajánlást gyűjtő munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- az ajánló munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban lévő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatainak teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön (helyi, távolsági vonat/autóbusz, hajó stb.),
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében,
- közforgalom számára nyitva álló magánterületen, kivéve, ha a tulajdonos előzetesen, írásban hozzájárult az aláírásgyűjtéshez.

További fontos szabály, hogy az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásáért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígéretét.

A fenti szabályok megsértésével gyűjtött ajánlás érvénytelen.

Kapcsolódó NVB iránymutatás: 1/2014. NVB iránymutatás.

5.2.4. A JELÖLT BEJELENTÉSE

Az ajánlóívek és az E1 formanyomtatvány átvétele:

A jelölt bejelentése az E1 jelű formanyomtatvány és az ajánlóívek átadásával történik, legkésőbb a szavazást megelőző 37. napon, február 25-én 16.00 óráig. Az E1 nyomtatványt és az ajánlóíveket bárki átadhatja az OEVI-nek. Az átadónak nem kell meghatalmazással rendelkeznie, ugyanakkor átvételkor az NVR-ből előállított átadás-átvételi elismervényen – személyazonosságának ellenőrzését követően – fel kell tüntetni a személyes adatait.

Az átvett ajánlóívek szigorú számadású nyomtatványok, így – szkenneléssel, vonalkód-beolvasással vagy rögzítéssel – az azokon szereplő sorszámokat/sorszámintervallumokat még a bejelentő jelenlétében be kell vinni az NVR-be.

Az E1 formanyomtatvány adatait rögzíteni kell az NVR-ben (*Választás előkészítés modul – Karbantartás menü – Egyéni jelöltek – „E1 - Egyéni képviselő jelöltek bejelentése” menüpont*). A rögzítés során a jelölt/párt képviselője jelen lehet. Az E1 nyomtatvány átvételének pontos idejét, óra és perc megjelöléssel is dokumentálni kell.

A jelöltként indulni szándékozó személynek az E1 nyomtatvány mellékleteként (240x340 pixel felbontású, álló formátumú, JPEG kiterjesztésű fájlban) benyújtott fényképét, ellenőrzést követően, fel kell tölteni az NVR-be (*Választás előkészítés modul – Karbantartás menü – Egyéni jelöltek – E1 – Egyéni képviselő jelöltek bejelentése felviteli képernyőn 'Fénykép bemásolás'*). A jelöltek fényképeit a jelölő szervezet központilag, az NVI-nél is leadhatja.

Közös jelölt esetén a pártok nevét az E1 nyomtatványon megadott sorrendben (ez eltérhet az ajánlóíven feltüntetett sorrendtől) kell rögzíteni az NVR-ben. A pártok ebben a sorrendben lesznek feltüntetve a szavazólapon!

Az ajánlóívek és az E1 formanyomtatvány személyes átvétele a szavazást megelőző 37. napon, február 25-én:

1. Az OEVI megfelelő szervezési intézkedésekkel (pl. sorszámosztás) gondoskodjon arról, hogy az utolsó pillanatban érkező nagyszámú bejelentés esetén is egyértelműen megállapítható legyen, mely jelöltek bejelentése történt meg határidőben, azaz 16.00 óráig, és mely jelöltek bejelentése késett el. Az átadás-átvételi bizonylaton óra és perc feltüntetésével kell szerepeltetni az átvétel időpontját.
2. Határidőben történő bejelentésnek az tekinthető, ha mind a jelölt bejelentésére szolgáló nyomtatvány (E1), mind pedig az ajánlóívek 16.00 óráig az OEVI elhelyezésére szolgáló épületbe érkeznek.
3. A 16.00 óráig az épületbe érkező, jelölt bejelentésére szolgáló E1 nyomtatvány rögzítését és az ajánlóívek átvételét haladéktalanul el kell végezni.
4. Át kell venni, de külön, elkésetté kell kezelni azokat a bejelentő nyomtatványokat, ajánlóíveket, amelyeket 16.00 órát követően juttatnak el a HVI elhelyezésére szolgáló épületbe. A 16.00 órát követően az épületbe érkező E1 nyomtatványokat az NVR-ben már nem kell rögzíteni.

A szavazást megelőző 37. nap, február 25. 16.00 órát követően, de a szavazást megelőző 36. nap, február 26. 16.00 órát megelőzően az épületbe érkező üres ajánlóívek átvételét is az NVR-ben rögzíteni kell. Nem tekinthető üres ajánlóívnek az olyan ajánlóív, amelyen a beírt adatot áthúzták, kisatírozták, korrekttal vagy egyéb módon olvashatatlanná tették.

Az ajánlóívek átvételéről az NVR-ből Átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell nyomtatni (*Ajánlásellenőrzés modul – Ajánlóívek kezelése – Ajánlóívek leadása – Ív leadás jkv.*), mely tartalmazza:

- az átvétel időpontját,
- a jelölt és a jelölő szervezet(ek) nevét vagy a független jelölés tényét,
- a jelölt részére átadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- a jelölttől határidőben átvett ajánlóívek darabszámát,
- a jelölttől a leadási határidőt követő napon átvett, ajánlást nem tartalmazó ajánlóívek darabszámát,
- a jelölnél maradt vagy határidő után leadott ajánlóívek darabszámát és sorszámát,
- az átadó és az átvevő aláírását.

5.2.5. AZ AJÁNLÁSOK ELLENŐRZÉSE

Az OEVI-nek az ajánlásokat az NVR JER moduljában a jelölt bejelentésétől számított 3 napon belül ellenőriznie kell, melynek során megvizsgálja, hogy:

- az ajánlások a törvényi feltételeknek (Ve. 122. §) megfelelnek-e,
- ellenőrzi, hogy az ív az OEVI által az NVR-ből a jelölt nevére kiállított eredeti ív-e,
- ellenőrzi, hogy az íven az ajánlást gyűjtő személy feltüntette-e nevét, személyi azonosítóját, annak hiányában személyi igazolvány számát, útlevél számát, vagy vezetői engedélyének számát, és aláírta-e az ívet,
- ellenőrzi, hogy a gyűjtő íven feltüntetett adatai megegyeznek-e az SZL-ben, az útiokmány-nyilvántartásban vagy a vezetőiengedély-nyilvántartásban szereplő adataival,
- azonosítja az ajánló választópolgárt, vizsgálja, hogy van-e választójoga, valamint az ajánlóíven feltüntetett adatai (név, személyi azonosító, lakcím) a központi névjegyzékben szereplő adataival teljesen megegyeznek-e,
- ellenőrzi, hogy szerepel-e az íven az ajánló aláírása (itt az ellenőrzés csak az aláírás meglétére, illetve arra vonatkozhat, hogy nem szerepel-e az aláírás rovatban az ajánló nevével szemmel láthatóan eltérő név),
- megállapítja, hogy az ajánló választópolgár az ajánlóív kiadásának és az ajánlóív benyújtásának napja között bármely időpontban jogosult volt-e a választókerületben jelöltet ajánlani,
- megvizsgálja, hogy a választópolgár ugyanazon jelöltre nem adott-e le már érvényes aláírást,
- megállapítja, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e az 500-at.

Azt, hogy az ajánlások ellenőrzése során melyek azok az adateltérések, amelyek nem okozzák az ajánlás érvénytelenségét, a Ve. 126. § (2) bekezdése tartalmazza. A jogszabály szerint nem tekinthető érvénytelenségi oknak, ha az ajánló választópolgár:

1. adatai az alábbi okból nem egyeznek meg a központi névjegyzék vagy a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartás, a központi útiokmány-nyilvántartás vagy a vezetőiengedély-nyilvántartás adataival, de a választópolgár személyazonossága kétséget kizáróan megállapítható:
 - ékezethiba,
 - írásmódbeli eltérés,
 - földrajzi név idegen nyelvű megjelölése,
 - adat más nyelven történő megadása,
 - több utóneve egyikének elhagyása, „dr.” megjelölés elhagyása vagy feltüntetése, az ifjabb, idősebb, özvegy vagy más előtag, illetve ezen előtagok rövidítéseinek feltüntetése,
2. lakcímében a település nevét, a közterület elnevezését vagy jellegét a szavazóköri névjegyzékben szereplő formától eltérően adta meg, de a lakcím az ellenőrzés során egyértelműen beazonosítható,
3. lakcímében a lépcsőház, emelet, ajtó megjelölését nem tüntette fel, vagy az eltér a szavazóköri névjegyzékben szereplő adattól.

- Az OEVI által az ajánlások ellenőrzésének elvégzését követően – a Ve. 127. § (3) bekezdése értelmében – készített tájékoztatást, melyhez az NVR-ből kinyomtatásra kerül az Ajánlóívek ellenőrzésének eredmény-statisztikája (*Ajánlásellenőrzés modul – Listák – Ajánlások feldolgozásának eredménye – Eredmény*) az érintett egyéni jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelöltet indítani kívánó jelölő szervezet(ek) képviselője akár az OEVB döntését megelőzően is jogosult megtekinteni, továbbá tájékoztatást kérhet az érvénytelennek tekintett ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, azokkal összefüggésben észrevételekkel élhet. Másolat az ajánlóívekről ebben az esetben sem kérhető.
- Ha az ajánlóíveket a jelölő szervezet(ek), illetve a független jelölt leadta az OEVI-nek, az azokon feltüntetett adatok nem módosíthatók. Így az ajánlást gyűjtő személy nevének és aláírásának – a Ve. 122. § (6) bekezdése alapján szükséges – feltüntetése sem pótolható az ívek leadását követően.
- A jelölő szervezet(ek), illetve a független jelölt – a jelöltek bejelentésére nyitva álló határidőn belül – az átvett ajánlóívek mellé pótlólag újabbakat igényelhet, újabb A1-es nyomtatvány benyújtásával.
- Ha a jelölő szervezet(ek), illetve a független jelölt a már leadott ajánlóívekhez pótlólag újabbakat nyújt be, az OEVB döntése előtt nincs szükség a jelölt újbóli bejelentésére az E1-es nyomtatványon. Ha azonban az ajánlóívek pótlólagos benyújtására a jelölt nyilvántartásba vételének OEVB általi elutasítását követően kerül sor, az E1-es nyomtatvány újbóli beadása szükséges, a jelölt státuszát pedig vissza kell állítani bejelentettre az NVR-ben. Ebben az esetben az érvényes ajánlások számába a korábban leadott érvényes ajánlásokat is bele kell számolni.
- Az ajánlás, illetve az ellenőrzés szabályainak értelmezésével kapcsolatban további lényeges megállapításokat tartalmaz az ajánlóívekről és az ajánlás folyamatáról szóló 1/2014. NVB iránymutatás is.

Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni, ha bizonyossá válik, hogy az érvényes ajánlások száma eléri az 500-at.

Az ajánlóív biztonságos őrzéséről folyamatosan gondoskodni kell. Azokat az OEVI a szavazást követő kilencvenedik nap utáni első munkanapon, július 4-én megsemmisíti.

5.2.6. AZ EGYÉNI JELÖLT NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELE

Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről az OEVI tájékoztatja az OEVB-t, amely a jelölt bejelentését követő 4 napon belül dönt a nyilvántartásba-vételről.

Az OEVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben a jelölt nyilvántartásba-vételével kapcsolatos döntést, azzal, hogy a jelölt státuszát nyilvántartásba véve (nem jogerős) vagy nyilvántartásba vétel elutasítva (nem jogerős) státuszra állítja.

5.2.7. AZ EGYÉNI JELÖLT JOGI ÁLLAPOTÁBAN TÖRTÉNT VÁLTOZÁS RÖGZÍTÉSE

Az OEVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben

- ha az OEVB nyilvántartásba veszi a jelöltet vagy azt elutasítja,
- annak tényét, ha az OEVB határozata jogerőre emelkedett, azaz határidőben nem érkezett jogorvoslat (a 3. nap 16.00 órát követően, haladéktalanul),
- a jelölt kiesését.

5.2.8. A JELÖLT TÖRLÉSE A NYILVÁNTARTÁSBÓL

Kiesik a jelölt és az OEVB a jelölés állapotának berögzítésével törli a jelöltek nyilvántartásából, ha:

- az amerikai kontinensen létesített, külképviseleten történő legkorábban kezdődő (jelenleg szombat 11.00 óra) szavazás megkezdéséig a jelölt írásban lemond,
- a központi névjegyzékből törlésre kerül,
- a passzív választójogát (választhatóságát) elveszíti,
- a jelöltet állító pártot az NVB törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

Ha a jogerősen nyilvántartásba vett jelölt kiesik, az OEVI erről haladéktalanul tájékoztatja az NVI-t a VÁKIR-ban is.

A szavazás megkezdésének időpontja tárgyában hozott 4/2018. NVB iránymutatás részletesen foglalkozik a jelölt lemondásának kérdéseivel. Ezen belül rögzítésre került, hogy

- a jelölt az erre rendszeresített nyomtatványon (E1, L2) mondhat le,
- a lemondást személyesen vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba, vagy közokiratba foglalt meghatalmazás eredeti példányával rendelkező meghatalmazott útján lehet leadni,
- a lemondó nyilatkozat benyújtható elektronikusan, ha azt általános célú elektronikus kérelem űrlap (e-Papír) szolgáltatáson keresztül – az e-Papír mellékletet is – hitelesítve, vagy minősített elektronikus aláírással, fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátva vagy azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítési szolgáltatással hitelesítve (AVDH) küldik meg.

5.2.9. A VÁLASZTÓPOLGÁR INFORMÁCIÓS ÖNRENDELKEZÉSI JOGA

Az információs önrendelkezési jog keretében minden választópolgár jogosult arra, hogy az OEVI-től tájékoztatást kérjen arról, hogy az ellenőrzött ajánlások között szerepelnek-e az ő személyes adatai. Az OEVI az NVR-ben indított lekérdezéssel (*Ajánlásellenőrzés modul – Listák – Egy személy ajánlásai*) teljesíti tájékoztatási kötelezettségét. A nem ellenőrzött aláírások vonatkozásában az OEVI-nek nincs ilyen kötelezettsége.

A választópolgár a valasztas.hu-n közvetlenül saját maga is lekérheti a fenti információkat, miszerint az ellenőrzött aláírások között szerepelnek-e az ő személyes adatai.

6.1. A VÁLASZTÁSI KAMPÁNYIDŐSZAK

A Ve. szerint a kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól, február 12-től a szavazás napján a szavazás befejezéséig, azaz 19.00 óráig tart.

6.2. A KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG

Kampánytevékenységnek minősül:

- a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és
- minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

Az Alkotmánybíróság 2015 óta formálódó gyakorlatában erőteljesen védi a szólás és véleményszabadságot a választási kampány során, és a tényállítások formájában megjelenő, valamint a túlzó, felfokozott, netán képi formában kifejezett negatív véleményeket is alapjogi védelemben részesíti. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek is, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot.

Éppen ezért az irányadó joggyakorlat szerint a választási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és megítélni a véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait. Ha a választási eljárás során az értékítélet a közügyek vitatásának körén belül marad, tartalmára nézve nem végezhető el bizonyíthatósági teszt, azaz nem kerülhet sor tényállítás helyes vagy helytelen voltának vizsgálatára.

A választási kampány offenzív véleményeivel/értékítéleteivel szemben a választókat kizárólag a választási ellenfelek defenzív véleményei védhetik meg. A véleménynyilvánítás szabadsága azonban nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek kizárólag az emberi státusz nyilvánvaló és súlyos becsméréseiben (vagyis az emberi méltóság korlátozhatatlan magjának megsértése), a másik személy pusztá megalázásában, vagy bántó és sértő kifejezések használatában nyilvánulnak meg.

[lásd: [3122/2014. \(IV. 24.\) AB határozat](#), [5/2015. \(II. 25.\) AB határozat](#), [9/2015. \(IV. 23.\) AB határozat](#), [3107/2018. \(IV. 9.\) AB határozat](#), [3240/2019. \(X. 17.\) AB határozat](#); Kúria: [Kvk.I.37.443/2014/4.](#), [Kvk.I.37.441/2014/2.](#), [Kvk.IV.37.367/2018/2.](#), [Kvk.V.37.463/2018/2.](#), [Kvk.VI.37.327/2018/2](#)].

Ugyanakkor értelemszerűen nem minősül választási kampánynak:

- a választási szervek tevékenysége,
- az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától, valamint
- az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek jogszabályban meghatározott feladatuk során végzett tevékenysége.

A szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívás tilalma vonatkozik a választási szervekre, így a választási irodákra is. A hivatkozott tilalomba ütközik továbbá, ha a HVI a választópolgárokat a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítja. (lásd: a szavazás napján történő autóbusszos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

Az állam és a helyi önkormányzat, mint a közhatalom megtestesítője a **választási kampányban** nem vehet részt, amennyiben azonban a választási kampányban semleges pozícióját feladva mégis az egyik jelölt szervezet vagy jelölt mellett tűnik fel, azzal megsérti a jelöltek és a jelölt szervezetek esélyegyenlőségének alapelvét. Ezért a kampányidőszak alatt a jelöltek és a jelölt szervezetek esélyegyenlőségének érvényesítése érdekében az állami, illetve az önkormányzati szervezeteknek tartózkodniuk kell attól, hogy a pártok szabad versengésébe beavatkozzanak (Kúria [Kvk.IV.37.360/2014/2.](#)).

Az országos népszavazási kampányt illetően azonban a Kúria a fentitől eltérő megállapítást tett 2016-ban, a szintén a Kormány által kezdeményezett népszavazás esetén a helyi önkormányzatok kampánytevékenységét illetően.

A Kúria Kvk.III.37.891/2016/3. számú végzésében az alábbiakat rögzítette:

„[21] A Kúria megítélése szerint nincs olyan elvi alap, amely alapján a helyi önkormányzatok nem, de a Kormány, civil szervezetek, egyházak, parlamenti és nem parlamenti pártok, az az mindenki más – kivéve a természeténél fogva semleges állami szerveket, mint az igazságszolgáltatás, Magyar Nemzeti Bank, önálló szabályozó szervek, autonóm jogállású államigazgatási szervek, ügyészség stb. – kampánytevékenységet folytathatnak. Sőt a népszavazás intézményének rendeltetésszerű működéséhez – amennyiben azt a Kormány kezdeményezte – szükséges is lehet annak ismerete, hogy helyi önkormányzatok többsége a Kormánnyal egyetért-e, a más véleményekkel versengő kormányzati álláspont a közhatalmat gyakorló állam egységes, vagy éppenséggel nagyon is megosztott álláspontja.

[22] A Kúria álláspontja szerint ilyen körülmények között a népszavazás tisztaságát, az esélyegyenlőséget a népszavazási kérdésben állást foglalók között (nem, igen, érvénytelen, szavazat, vagy a népszavazás bojkottja) nem sérthetik meg a helyi önkormányzatok, hiszen a közhatalom önálló szereplői és a közhatalom ebben a véleménybefolyásoló versengésben részt vesz.”

6.3. A KAMPÁNY ESZKÖZEI

A választási kampánytevékenység megítélése szempontjából fontos annak körülhatárolása, hogy mi minősül kampányeszköznek.

Kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen:

- a plakát,
- a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés,
- a politikai reklám,
- a politikai hirdetés, valamint
- a választási gyűlés.

Új elemként jelenik meg a Ve.-ben, hogy egyes gyalogosforgalom számára nyitva álló közterületen folytatott kampánytevékenységek (így különösen a választópolgárokkal való kapcsolatfelvétel, a közügyekről folytatott személyes beszélgetés, a szórólaposztás, az aláírásgyűjtés) esetén a közterület-használatról szóló jogszabályokat nem kell alkalmazni. Ennek feltétele, hogy a kampánytevékenység a választópolgárokkal való személyes kommunikációra irányuljon, s az ennek során alkalmazott berendezés, kellék elhelyezésére igénybe vett közterület a négy négyzetmétert ne haladja meg. (Ve. 143/B §).

6.3.1. A PLAKÁT

A Ve. a kampányeszközök körében meghatározza a plakát fogalmát, valamint azt, hogy mi tekinthető plakátnak.

A választási kampány eszközei szempontjából, a Ve. rendelkezéseinek alkalmazásában plakátnak minősül:

- a választási falragasz,
- a felirat,
- a szórólap,
- a vetített kép,
- az embléma

mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

A Ve. 144. § (2) bekezdése alapján kampányidőszakban a jelölő szervezeteknek és a jelölteknek nem kell engedélyt kérni, illetve bejelenteni, ha választási plakátot szeretnének készíteni.

A plakáton fel kell tüntetni a szerkesztésre és a kiadásra vonatkozó legfontosabb adatokat (impresszum): a kiadó nevét, székhelyét és a kiadásért felelős személy nevét.

Plakát a Ve.144. §-ában meghatározott korlátozásokkal és tilalmakkal bárhol elhelyezhető. A korlátozások és tilalmak a következők:

- Plakátot elhelyezni magántulajdonban lévő tárgyon kizárólag a tulajdonos vagy a bérlő, állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő tárgyon a vagyonezelői jog gyakorlójának előzetes, írásbeli hozzájárulásával lehet.
- Védett műemléki értéken, védett örökségi elemen, az építészeti örökség védett elemén, védett természeti területen és értéken plakátot elhelyezni tilos.
- Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.
- A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját.
- A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az károkozás nélkül eltávolítható legyen.

A Kúria több végzésében – Kvk.I.37.476/2014/3., Kvk.III.37.355/2014/3., Kvk.I.37.491/2014/3., Kvk.II.37.307/2014/3., Kvk.III.37.399/2014/3., Kvk.IV.37.555/2019/2. Kvk.III.37.655/2019/4, – is kifejtett joggyakorlata szerint a Ve. 144. §-ának helyes értelmezése az, hogy a választási plakát elhelyezésére kizárólag a Ve. 144.§-ának a rendelkezései az irányadók. A választási szervek csak az e rendelkezéseknek való megfelelést vizsgálhatják, míg a közúti közlekedési szabályok, továbbá a reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó rendeleti szabályok nem alkalmazhatók, mivel a Ve. 144.§-a egy zárt szabályrendszert alkot. A korábbi szabályozással ellentétben a helyi önkormányzat nem állapíthat meg a plakátelhelyezést korlátozó vagy tiltó rendelkezéseket.

Sem a HVI, sem az SZSZB nem jogosult arra, hogy az – akár a szabályszerűen, akár a törvénysértő módon – elhelyezett plakátot eltávolítsa.

A Kúria álláspontja szerint továbbá a plakátok villanyoszlopon való elhelyezése sem sérti a Ve. 144.§-át, ha azok tulajdonosa hozzájárult a plakátok közzétételéhez.

Javasolt még figyelembe venni a 3312/2019. (XI. 21.) AB határozatot, a 3279/2019. (XI. 5.) AB határozatot, a 27/2019. (X. 22.) AB határozatot, valamint 30/2019. (XI. 4.) AB határozatot.

A plakátot a szavazást követő 30 napon belül, május 3-ig az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, köteles eltávolítani. A 30 napos határidő a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésből követően jogvesztő. Abban az esetben, ha az eltávolítás kötelezettségének nem tesz eleget az, aki vagy akinek érdekében elhelyezték a plakátot, a tulajdonos, a bérlő, a vagyonezelő végzi el a plakát eltávolítását, ennek költségét azonban a plakát eltávolítására kötelezett viselni köteles. Az eltávolítására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt előterjesztett kérelem elbírálására a választási bizottságnak nincs hatásköre és bírság kiszabására sem jogosult (13/2014. NVB iránymutatás).

6.3.2. A VÁLASZTÁSI GYŰLÉS

Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. A gyülekezési jogra vonatkozó törvényi szabályokat a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény tartalmazza. A törvény hatálya – ellentétben a korábbi szabályozással – kiterjed a választási gyűlésekre is. A Ve. mindössze néhány kiegészítő szabályt tartalmaz.

A Ve. 145. § (1) bekezdése szerint választási gyűlést kampányidőszakban, a szavazás napját megelőző 50. naptól, február 12-től lehet tartani, de a szavazás napjára választási gyűlés nem szervezhető, illetve a szavazás napján választási gyűlés nem tartható. (Lásd: Kúria Kvk.III.37.931/2016/2. számú végzése).

A választási gyűlés megtartható magánterületen (tulajdonosi engedéllyel) és közterületen egyaránt.

A közterületen tartandó választási gyűlést a szervezőnek a rendőrségen be kell jelenteniük.

A választási gyűlések nyilvánosak. A választási gyűlésen a rend fenntartásáról a gyűlés szervezőjének kell gondoskodnia.

Az állami és önkormányzati költségvetési szervek számára írja elő a törvény, hogy választási gyűlés megtartására a jelöltek, jelölő szervezetek részére azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést (pl. emelvény, hangosítás stb.).

Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampánytevékenységet folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

A Ve. annyiban is speciális rendelkezést tartalmaz a gyülekezési törvény kapcsán, hogy választási jogorvoslat keretében csak a Ve. vonatkozó rendelkezései vizsgálhatók, ellentétben például a közoktatási törvény rendelkezéseivel.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szankcionálja a választási gyűlésen való részvétel jogtalan akadályozását.

143/B. § (1) bekezdésében nevesített kampánytevékenységnek a választási gyűlés elhatárolásában segítséget nyújthat a Kúriának a K.I.39.441/2020/4. számú, gyülekezési jogorvoslati ügyben hozott döntése. E szerint „[a] gyűlés több személy célzatos, békés, nyilvános összejövele, amely keretében azonos helyen és időpontban a résztvevők együttes fellépésükkel nyilvánítják ki közös véleményüket az adott közéleti kérdésben.” A Kúria álláspontja szerint ettől meg kell különböztetni azokat az eseményeket, amikor az érintettek egyenként hozzák a szervezők tudomására a véleményüket, például aláírásgyűjtés során. Ugyanis – szól a Kúria érvelése – „[a]z együttes fellépési cél, mint törvényi feltétel hiányában, az érdeklődő résztvevők esetleges csoportosulása sem valósítja meg a gyűlés fogalmi kritériumait a közéleti kérdést illető aláírásgyűjtés (...) kapcsán. A[z] (...) aláírásgyűjtések ezért nem minősülnek a közügyet illető közös fellépésnek, véleménynyilvánító felvonulásnak, tüntetésnek, összejövetelnek, vagyis nem valósítják meg a Gyülekezési törvény 1. §-a és 2. § (1) bekezdése szerinti »gyűlés« fogalmát” {K.I.39.441/2020/4. ítélet, Indokolás [24]}.

6.3.3. POLITIKAI REKLÁM

6.3.3.1. A POLITIKAI REKLÁM FOGALMA

A politikai reklám fogalmának meghatározásakor a Ve. – a megfelelő eltérések meghatározása mellett – a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szabályozását veszi alapul.

A politikai reklám az Mttv. 203. § 55. pontjában meghatározott politikai reklám, azzal az eltéréssel, hogy a párt, politikai mozgalom és kormány alatt jelölő szervezetet és független jelöltet kell érteni.

Az Mttv. 203. § 55. pontja szerint politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.

6.3.3.2. A POLITIKAI REKLÁM KÖZZÉTÉTELE - ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A politikai reklám közzétételére a Ve. általános jelleggel az Mttv. rendelkezéseit rendeli alkalmazni, emellett további általános jellegű szabályokat is meghatároz az alábbiak szerint:

- A médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett teheti közzé a jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait. Közös jelölt, illetve közös lista esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére.
- A politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.
- A politikai reklám közzétételéért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el.
- Az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni.
- A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni.

6.3.3.3. A POLITIKAI REKLÁM KÖZZÉTÉTELE AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSÁN ÉS AZ ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁSON

A helyi, körzeti műsorszolgáltatók a 6.3.3.2. pontban felsorolt általános szabályok szerint tehetnek közzé politikai reklámot. E műsorszolgáltatókat a politikai reklám közzétételére vonatkozó előzetes bejelentési kötelezettség nem terheli, és a Ve. 147. §-ának rendelkezések betartása mellett időtartambeli és időszaki korlátozás nélkül közvetíthetnek politikai reklámot.

6.3.4. POLITIKAI HIRDETÉS

Politikai hirdetés az ellenérték fejében, valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom.

A sajtótermékek hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszéken keresztül nyilvánosságra kerül.

A sajtótermék fogalmát az Mttv. 203. § 60. pontja határozza meg. Eszerint sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. A szerkesztői felelősség a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelősséget jelenti, és nem eredményez szükségszerűen jogi felelősséget a sajtótermék tekintetében.

A sajtótermékek nyilvántartása elérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján, az alábbi linken: https://sajtopub.nmhh.hu/sajto_kozzetetel/app/index.jsp

Az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermékekben politikai hirdetés a választási és népszavazási kampányidőszakban az alábbiak szerint tehető közzé:

- A sajtótermékben közzétett politikai hirdetésnek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lenni.
- A politikai hirdetésből egyértelműen ki kell derülnie, hogy ki volt a megrendelője, illetve, hogy a kampányban kinek a támogatására ösztönöz. Politikai hirdetés megrendelőjének nevét és lakcímét/székhelyét fel kell tüntetni a hirdetéshez kapcsolódóan.
- Amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közzéadni, a választás, illetve a népszavazás kitűzését követő 5 munkanapon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz, a sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi.
- Politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette.
- Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közölhető.
- Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közölhet politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.
- Az Állami Számvevőszéknél bejelentkezett sajtótermék a politikai hirdetés közzétételét nem tagadhatja meg, így nem hivatkozhat sem arra, hogy nem ért egyet a hirdetésben foglaltakkal, vagy azt jogsértőnek tartja, s arra sem, hogy terjedelmi okok miatt nem tudja a politikai hirdetést közzétenni.

A politikai reklám és a politikai hirdetés közzétételére vonatkozó szabályokkal kapcsolatos jogértelmezést a 2/2014. NVB iránymutatás tartalmazza, az irányadó joggyakorlatra vonatkozó releváns kúriai döntések az alábbiak: Kvk.IV.37.359/2014/2, Kvk.I.37.957/2016/2., Kvk.VI.37.950/2016/2., a Kvk.VI.37.885/2016/3., Kvk.IV.37.658/2019/5.; Kvk.III.37.608/2019/4.; Kvk.I.37.573/2019/2. számú végzések.

6.3.5. KÖZVETLEN POLITIKAI KAMPÁNY

A közvetlen politikai kampány a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével (pl. névre szóló levél küldése, telefonhívás, e-mail küldés) történő eljuttatása.

6.4. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS

A Ve. 150. §-a a közvélemény-kutatások szavazás napján történő végzésének és nyilvánosságra hozatalának szabályait az alábbiak szerint rögzíti:

A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy:

- abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be,
- a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és
- csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A Ve. nem a szavazóhelyiségből, hanem az épületből kilépő választópolgárok tekintetében teszi lehetővé a közvélemény-kutatás kérdéseinek feltételét. A szabályozás ezen rendelkezésének gyakorlati indoka, hogy egy épületen belül sok esetben több szavazóhelyiség is kialakításra kerül.

A közvélemény-kutatások esetében biztosítani kell a megkérdezett személy teljes anonimitását, a véleményadás önkéntességét, valamint érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét. Ennek megfelelően a közvélemény-kutatók semmilyen módon nem zaklathatják, és nem befolyásolhatják a választópolgárokat.

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése, azaz a közép-európai idő szerint 19.00 óra után szabad nyilvánosságra hozni. (Lásd: a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatást.)

Az egyéb módszerrel készült közvélemény-kutatás eredménye bármikor, tehát a szavazás napján is nyilvánosságra hozható.

6.5. TILTOTT KAMPÁNYTEVÉKENYSÉG

6.5.1. MOZGÓURNA IGÉNYLÉSÉRE ÉS A SZAVAZÓHELYISÉGHEZ TÖRTÉNŐ SZÁLLÍTÁS-RA VALÓ NYILVÁNOS FELHÍVÁS

A Ve. 143/A. § (2) - (3) bekezdések szerint mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő autóbuzos személyszállítás nem végezhető.

A szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás közzétételének minősül az olyan felhívás, nyilvános közlés vagy plakát, amely szavazóhelyiséghez történő szállítás megszervezésére hív fel, szavazóhelyiséghez történő szállítást elősegítő eszközt népszerűsít, vagy annak használatára hív fel. Szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívásnak minősül a szavazóhelyiséghez való szállítás megszervezése, illetve a szavazóhelyiséghez való szállítás szervezésére szolgáló számítógépes alkalmazás előállítása, közzététele.

(Lásd: a szavazás napján történő autóbuzos személyszállítás egyes kérdéseiről szóló 3/2014. NVB iránymutatás)

6.5.2. RELATÍV TERÜLETI KAMPÁNYTILALOM

A Ve. 143. §-a szerint választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható:

1. a szavazóhelyiségben, valamint a szavazóhelyiséget magában foglaló épületben,
2. a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, közterületen,
3. a 2. pontban meghatározott területen kívül az e területen belül tartózkodó választópolgár választói akaratának befolyásolására alkalmas módon (pl. hangszórón keresztül).

A Ve. 143. §-a szerinti relatív területi kampánytilalom az aktív kampánytevékenység folytatására vonatkozik, ezért a közterületen a szavazás napját megelőző napokon jogszerűen elhelyezett plakátokat nem kell leszedni.

A Ve. 143. §-ában foglalt relatív területi kampánytilalom sérelmét valósítja meg, ha valamely jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítése érdekében bárki olyan tevékenységet folytat, amely miatt a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, illetve magában a szavazóhelyiségben a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalom hallható vagy látható. A jogsértés ténye akkor is megvalósul, ha a berendezés vagy jármű, amelyből a választói akarat befolyásolására

alkalmas tartalmat sugározzák vagy vetítik, a szavazóhelyiséget magába foglaló épület bejáratától számított 150 méteren kívül helyezkedik el.

Nem jelenti önmagában a relatív területi kampánytilalom sérelmét, ha az a jármű, melyre a kampányidőszakban jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítésére szolgáló, a Ve. 144. § (1) bekezdése szerinti plakátot helyeztek el, a szavazás napján keresztülhalad a Ve. 143. § (1) bekezdés b) pontja szerinti közterületen. A Ve. 143. § (1) bekezdésének sérelmét jelenti azonban, ha az e pontban nevesített jármű várakozik (több mint 5 percig megáll) a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, vagy az áthaladása folyamatos vagy rendszeres. Ez utóbbi értelmezés nem vonatkozik a menetrend szerinti szállítást végző járművekre, különös tekintettel a kötött pályás eszközökre.

A pártatlanság követelményének érvényesítése megköveteli, hogy a választási szervek tagjai a relatív területi kampánytilalom időbeli és területi szabályaira is figyelemmel, a szavazás napján jelöltet, jelölő szervezetet népszerűsítő, ahhoz köthető szimbólumokat ne használjanak, ilyeneket ne osztogassanak, ruházatukon ne viseljenek. Sérti továbbá az említett követelményt, ha a választási szervek tagjai a jelölt, jelölő szervezet szimbólumát a választási szervek hivatalos helyiségeiben, így különösen a szavazóhelyiségekben használják, illetve ott a jelölő szervezethez köthető ruházatot (pl.: egyenruhát) viselnek.

A választási szervek hivatalos helyiségeiben – így különösen a szavazóhelyiségekben –, azonban nem tilos azoknak a jelképeknek, zászlóknak a kitűzése, használata, amelyeket a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény alapján az állami és a helyi önkormányzati szervek középületeire állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

Nem minősül kampánytevékenységnek és ezért nem ütközik a relatív területi kampánytilalom Ve.-ben foglalt szabályába a választási szerveknek a választójog gyakorlásával, illetve a választási eljárási cselekményekkel kapcsolatos információk közlésére vonatkozó tevékenysége, amelyek a választópolgárok tárgyilagos tájékoztatását biztosítják.

A Ve. 143. §-ában foglalt korlátozás általános szabály, mely nem szűkíthető egy adott választással kapcsolatos kampánytevékenység tilalmára. Amennyiben két vagy több különböző választás eljárása ugyanazon időszakban zajlik, a tilalom általánosan vonatkozik valamennyi választási eljárásra.

A Ve. relatív területi kampánytilalomra vonatkozó szabályából és a Ve. más rendelkezéseiből egyértelműen következik, hogy a szavazás napján kampánytevékenységet nem csak közterületen, a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, hanem a szavazóhelyiség elhelyezésére szolgáló épületben és a szavazóhelyiségben sem lehet folytatni.

6.5.3. SZAVAZÁS NAPJÁN VÁLASZTÁSI GYŰLÉS TARTÁSA

Választási gyűlést kampányidőszakban lehet tartani, ugyanakkor a szavazás napján választási gyűlés nem tartható. Az irányadó joggyakorlat szerint már a szavazás napjára tervezett választási gyűlés szervezése, meghirdetése is sérti a kampánytilalmat. A gyűlés tematikájára vonatkozó információk alapján lehet értékelni, hogy a tervezett gyűlés választási gyűlésnek minősül-e. [Kúria Kvk.III.37.931/2016/2.]

6.5.4. SZAVAZÁS NAPJÁN POLITIKAI REKLÁM KÖZZÉTÉTELE

A szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni a televízióban és a rádióban.

6.5.5. KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS EREDMÉNYÉNEK KÖZZÉTÉTELE

Az exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, tehát a szavazás napján 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.

(Lásd: a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról szóló 8/2014. NVB iránymutatás.)

6.6. ADATSZOLGÁLTATÁS A NÉVJEGYZÉKBŐL

A jelölteknek, illetve a listát állító jelölő szervezeteknek lehetőségük van arra, hogy a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevének és lakcímének átadását kérjék a választási szervektől.

A jogalkotó a választópolgár információs önrendelkezési jogának érvényesülése érdekében azonban lehetővé teszi, hogy a választópolgár megtilthassa a róla nyilvántartott adatok választási szervek általi kiadását. Így

azon választópolgárok adatai nem adhatóak ki a jelöltek, jelölő szervezetek kérésére, akik – erre irányuló központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmükben – az adatok kiadását megtiltották.

A szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét a jogerősen nyilvántartásba vett egyéni választókerületi jelölt kérésére – az érintett választókerületre kiterjedően – az OEVI öt napon belül átadja. (Amennyiben a listát állító jelölő szervezet, a Kormány vagy az országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező párt igényli az adatszolgáltatást, azt az NVI-nél kezdeményezheti.)

Az adatszolgáltatás teljesítésének feltétele, hogy a jelölt igazolja a kötelező legkisebb munkabér egy havi összegének megfelelő összegű adatszolgáltatási díjnak az NVI számlájára történt befizetését. (A listát állító jelölő szervezet az NVI-től igényelheti az egész országra kiterjedő, szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok adatainak kiadását.)

A díjat az NVI a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00333616-00000000 számú számlájára kell befizetni. Az átutalás közlemény rovatában a jelölt személyi azonosítóját ennek hiányában az érvényes személyazonosító igazolvány/útleve/vezetői engedély számt.

Az OEVI az adatszolgáltatásra vonatkozó igény beérkezését a befizetés igazolását követően haladéktalanul jelenti az NVI-nek. Az OEVI az adatszolgáltatási díj megfizetéséről szóló igazolás másolatát (szkennelt képét) megküldi az NVI részére.

A Ve. értelmében az adatszolgáltatás adatait kizárólag közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, másolásuk, harmadik személynek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a nyilvántartásba vett jelölt és listát állító jelölő szervezet, vagy a népszavazás szervezője, illetve az országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező párt (ha ilyen minőségben kérte az adatszolgáltatást és nem jelölő szervezetként) legkésőbb a szavazás napján 16.00 óráig köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet a szavazást követő 3. nap, április 6. 16.00 óráig köteles átadni az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának.

Ezen rendelkezések – nem közvetlen politikai kampány céljára történő felhasználás, másolás, harmadik személynek történő átadás, a megsemmisítésre vonatkozó kötelezettség – megszegésére hivatkozással kifogás terjeszthető elő.

Az NVI az adatigénylés és a megsemmisítési kötelezettség teljesítésének megkönnyítése érdekében nem kötelezően használandó nyomtatványokat készített, amelyek megtalálhatók a [valasztas.hu](https://www.valasztas.hu) oldalon.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság a választásokkal kapcsolatos adatkezelésről szóló több ajánlást tett közzé (<https://www.naih.hu/ajanlasok.html>). Javasolt az adatigénylők figyelmének felhívása ezek figyelembevételére.

7.1. A JELÖLTEK SORRENDJÉNEK KISORSOLÁSA

A választási eljárás alapelvei között szerepel az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között. Ezen alapelv érvényesülését hivatott szolgálni azon rendelkezés, amely alapján a szavazólapon a jelöltek, illetve a listák kisorsolt sorrendben szerepelnek.

Az OEVB – az OEVI közreműködésével – bonyolítja le a sorsolást az OEVK-ban állított jelöltek tekintetében, amit a szavazást megelőző 37. napon, február 25-én 16.00 óra után végez el.

A sorsolást az OEVB nyilvános ülésén kell elvégezni. A sorsolás konkrét módjáról az OEVB dönt.

A sorsolásban nem vesznek részt azok a jelöltek, akik nyilvántartásba vétele jogerősen elutasításra került. Azokat a jelölteket kell figyelembe venni a sorsoláskor,

- akiket már jogerősen nyilvántartásba vett az OEVB,
- akiket már nyilvántartásba vett az OEVB, de a döntés még nem jogerős,
- akik nyilvántartásba vételét az OEVB elutasította, de a döntés még nem jogerős,
- akik nyilvántartásba vételéről még nem hozott döntést az OEVB (bejelentett státuszú jelöltek).

Ha a sorsolást követően valamely jelöltet nem vesznek jogerősen nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik.

A sorsolás eredményét az OEVI haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*Választás előkészítés modul – Karbantartás – Egyéni jelöltek – Egyéni jelöltek sorrendjének sorsolása*). A sorsolás ellen önálló jogorvoslatra nincs lehetőség, a szavazólap adattartalmának megállapításáról szóló határozat elleni bírósági felülvizsgálati kérelemben lehet kifogást emelni.

A listás szavazólapon szereplő listák sorrendjét az NVB sorsolja, míg az országos népszavazás szavazólapján a kérdések a 32/2021. (XI. 30.) OGY határozatban szereplő sorrendben kerülnek feltüntetésre.

7.2. A SZAVAZÓLAPOK ADATTARTALMA

Az egyéni jelölteket tartalmazó szavazólapon a jelölteket – hasonlóan a listás és a népszavazásos szavazólapokhoz – folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni.

A szavazólapon a jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell feltüntetni.

7.2.1. AZONOS NEVŰ JELÖLTEK KEZELÉSE

A Ve. részletes szabályozást nyújt az azonos nevű jelöltek szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozóan.

Abban az esetben, ha a választás során kettő, vagy több jelölt neve megegyezik, a szavazólapon a nevük után, zárójelben feltüntetésre kerül a születési évük.

Amennyiben ugyanazon jelölő szervezet által állított, vagy független jelöltek neve és születési éve is azonos, akkor a szavazólapon a jelöltek neve után, zárójelben fel kell tüntetni:

- a lakcímük szerinti települést,
- ha lakcímük azonos településen van, akkor a jelöltek foglalkozását.

Az OEVI feladata írásban felhívni a jelöltet azon nyilatkozat megtételére, amely a foglalkozásának a szavazólapon történő feltüntetésére vonatkozik.

A jelöltnek legkésőbb a felhívástól számított harmadik napon nyilatkoznia kell a szavazólapon feltüntetendő foglalkozásáról.

A Ve. nem tartalmaz rendelkezést arra az esetre, ha az érintett – akár önhibájából, akár önhibáján kívül – nem nyilatkozik a Ve. által meghatározott határidőn belül.

Nincs arra lehetőség, hogy névazonosság esetén a jelölt kérhesse ragadványnevének (becenevének) szavazólapon történő feltüntetését.

7.2.2. A JELÖLT SZAVAZÓLAPON MEGJELENŐ NEVE

A több utónévvel rendelkező jelöltnek az ajánlóív igénylésére szolgáló A1 nyomtatványon lehetősége van arra, hogy kérje, hogy a szavazólapon csak az egyik utóneve kerüljön feltüntetésre.

A doktori címmel rendelkező jelölt szintén az A1 nyomtatványon kérheti, hogy a szavazólapon ne szerepeljen a „dr.” megjelölés.

A jelölt kérelme ellenére is fel kell azonban tüntetni az egyéni szavazólapon a jelölt valamennyi utónevét, illetve a „dr.” megjelölést, ha ennek elmaradása esetén kettő, vagy több azonos nevű jelölt szerepelne a szavazólapon.

7.2.3. A JELÖLŐ SZERVEZET MEGJELENÉSE A SZAVAZÓLAPON

A jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének („logójának”) ún. szürkeárnyalatos képét a szavazólap abban az esetben tartalmazza, ha azok feltüntetését a jelölő szervezet a bejelentéskor kérte.

A szavazólapon a jelölő szervezet jelképét („logóját”) húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni.

Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.

Ha a közös jelölt állításában részt vevő jelölő szervezetek több logó feltüntetését kérik a szavazólapon, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

7.3. A SZAVAZÓLAP ADATTARTALMÁNAK JÓVÁHAGYÁSA

Az egyéni választókerületi szavazólapot az NVI készíti el, annak adattartalmát az OEVB hagyja jóvá (imprimálás). Az imprimálásra az NVI által megadott napon kerül sor.

Annak érdekében, hogy az imprimálásra kerülő szavazólap helyesen tartalmazza a jelöltek adatait, az OEVI feladata előzetesen ellenőrizni, hogy azok adatai a benyújtott dokumentumokkal egyezően kerültek-e rögzítésre az NVR-ben.

Az OEVI-nek az OEVB ülést megelőzően két példányban kell kinyomtatnia az NVR-ből (*Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás – jelöltek*) a szavazólap „MINTA” felirattal és nyomdai verziószámmal ellátott képét (ezek az éles szavazólapon nem kerülnek feltüntetésre). A kinyomtatható állomány A4-es formátumra tördelt.

Ha több lapra történt a szavazólap-minta nyomtatása, akkor csak az egyik példányt kell összeragasztani a szavazólap képének megfelelően, azért, hogy a másik (nem összeragasztott) példány könnyen szkennelhető legyen.

Az imprimálás során hibátlannak talált és az OEVB által elfogadott szavazólap-minta mindkét példányát „NYOMTATHATÓ” jelzéssel kell ellátni.

Ha hibásnak találták a szavazólap-mintát, akkor kézzel egyértelműen meg kell jelölni a mintán (mindkét példányon) a hibát.

A szavazólap-mintát – akár nyomtatható, akár hibás – minden esetben az OEVB tagjainak aláírásával kell ellátni.

Az OEVI az NVR-ben rögzíti a szavazólap minősítését (*Választás előkészítés modul – Technikai feladatok – Szavazólap imprimálás – Szavazólap imprimálás – jelöltek*).

Amennyiben szükséges a szavazólap javítása, a javítás megjelölésével ellátott szavazólap képét meg kell küldeni NVI-nek, aki egy napon belül intézkedik a javításról.

A szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően jogorvoslati döntés, vagy nyilvántartásból való törlés következtében módosulhat a szavazólap adattartalma. A változás NVR-ben történő átvezetését követően nem kell a módosított szavazólapot ismét az OEVB elé terjeszteni jóváhagyás céljából, mert a változások átvezetéséről az OEVI-nek kell gondoskodnia.

A jelölő szervezeteket és a független jelölteket a szavazólap adattartalmának módosításáról haladéktalanul tájékoztatni kell. A tájékoztatás módjára a szavazás napját megelőzően nincs törvényi előírás, célszerű azonban annak írásbeli formáját választani. A szavazás napján az SZSZB a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetőnyelven, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat.

7.4. A SZAVAZÁSI LEVÉLCSOMAGOK ÁTADÁSA

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok számára a Ve. lehetőséget biztosít arra, hogy saját levélcsomagjukat az OEVI-k székhelyén, illetve erre kijelölt további HVI-knél vegyék át. Az érintett választási irodák a szavazást megelőző 15. naptól, március 19-től a szavazás befejezéséig biztosítják a szavazási levélcsomag átvételének lehetőségét, mégpedig munkanapokon 9.00-16.00 óra között, míg a szavazás napján a szavazás ideje alatt. *(A levélcsomagok leadására részben eltérő szabályok vonatkoznak, ld. 8.5. pont)*

A szavazási levélcsomag átadásához készült jegyzéket az NVR-ből kell letölteni és kinyomtatni. *(Szavazóköri névjegyzék – Névjegyzék kezelés – Levélben szavazók kezelése – Jegyzék a szavazási levélcsomag átadásához)* Kizárólag az a választópolgár kaphat szavazási levélcsomagot, aki a jegyzéken szerepel. A szavazási levélcsomag kizárólag személyesen vehető át, a személyazonosság igazolását követően.

Az át nem adott szavazási levélcsomagokat az OEVI az átvételre nyitva álló idő leteltét követően haladéktalanul megszámlálja. Az át nem adott szavazási levélcsomagokat olyan módon kell becsomagolni, hogy a csomagolás megsértése nélkül abból szavazási levélcsomag ne legyen eltávolítható. A csomagoláson fel kell tüntetni az át nem adott csomagok számát.

A szavazási levélcsomag átadásához készült jegyzéket borítékba kell helyezni, és a borítékot le kell zárni.

A választási iroda vezetője felelős a csomagok és a jegyzéket tartalmazó boríték biztonságos őrzéséért. A levélcsomagokat és a jegyzéket – a többi szavazási irattal együtt – a szavazás utáni 90. napot követő munkanapon, július 4-én meg kell semmisíteni.

7.5. OKTATÁS

A HVI vezetője egyik legfontosabb feladata, hogy gondoskodik a HVI tagjainak, valamint az SZSZB-k tagjainak (választott és delegált tagokat egyaránt beleértve) oktatásáról.

Az oktatások megszervezése során különös hangsúlyt kell fektetni arra, hogy mind a választott, mind a megbízott SZSZB tagok hiánytalanul, és az oktatások teljes ideje alatt vegyenek részt a felkészítésen. Ha szükséges pótidőpontok kijelölésével kell a teljeskörű részvételt elérni, mert a választási irodák képzéseiben lehet a tagok felkészültségét biztosítani, valamint az egységes jogértelmezést és joggyakorlatot kialakítani.

Ne felejtjük – és az oktatáson is hangsúlyozzuk –, hogy a választott és megbízott tagokat a bizottsági munka során ugyanolyan jogok illetik és kötelezettségek terhelik (ld. 3.2.1.1. és 3.2.1.2. pontok).

7.6. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK ÉS A MOZGÓURNÁT IGÉNYLŐ VÁLASZTÓPOLGÁROK JEGYZÉKÉNEK LEZÁRÁSA

Az átjelentkezés visszavonása és a mozgóurna iránti kérelem, illetve annak módosítása vagy visszavonása legkésőbb **a szavazást megelőző 2. nap, április 1. 16.00 óráig** nyújtható be úgy, hogy az az elektronikus szavazóköri névjegyzéken is átvezetésre kerüljön. Az ekkor benyújtott kérelmeket a **HVI haladéktalanul elbírálja**, a változások átvezetése megtörténik a névjegyzékeken. Ezt követően a HVI az NVR-ben történő rögzítéssel *(Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék zárás menüpont)* közli az NVI-vel, hogy befejezte a változások átvezetését.

Fontos! A beérkezett kérelmeket a HVI folyamatosan bírálja el, ne hagyja az utolsó pillanatra, mert a névjegyzék központi zárása csak akkor történhet meg, ha valamennyi HVI végzett a kérelmek feldolgozásával! **Akár egyetlen HVI késedelmé is azt eredményezi, hogy az ország összes HVI-jének rá kell várnia.**

A kérelmek feldolgozását követően az SZL-ben és a NESZA-ban bekövetkezett változásokat az NVI átvezeti a központi névjegyzéken és a szavazóköri névjegyzéken is. Az ezt követő változások már nem jelennek meg a szavazóköri névjegyzékben. (Aki tehát **a szavazást megelőző 2. nap, április 1. 16.00 órát megelőzően** jelenti be az új lakcímét – úgy, hogy a változás 16.00 óráig rögzítésre kerül az SZL-ben –, az már az új lakóhelyén szavazhat.)

Ezután az **NVI** a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét **zárolja**, ezt követően választópolgárt azokba felvenni és azokból törölni már nem lehet, kivéve, ha az SZSZB a szavazóköri névjegyzékből a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe átteszi a nála mozgóurnát igénylő választópolgárokat.

7.7. A SZAVAZÓKÖRI NÉVJEGYZÉK ÉS A MOZGÓURNÁT IGÉNYLŐ VÁLASZTÓPOLGÁROK JEGYZÉKÉNEK KINYOMTATÁSA

A zárást és a nyomtatási utasítást követően az addig kizárólag elektronikus úton vezetett, lezárt szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét a **HVI kinyomtatja** (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Választásnapi névjegyzék nyomtatás menüpont*). A nyomtatási feladatok elvégzését az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék nyomtatás visszaigazolás menüpont*).

Ha az **átjelentkezéssel** szavazásra kijelölt szavazókör SZSZB-je egy helyiségben több részre osztva vagy alszavazókörökben végzi a feladatait, a névjegyzéket annyi részre kell osztani, ahány szavazóhely működik. A szavazóhelyek, illetve alszavazókörök számát a HVI a szavazást megelőző 3. napig (március 31-ig) az NVR-ben rögzíti (*Választás előkészítés – Karbantartás – Szavazókörök részletezése / karbantartás menüpont Részletezés funkciógomb*), és ehhez igazodva meghatározza, hogy az átjelentkezők névjegyzéke – annak szétszedhetősége érdekében – milyen rendezési szempont szerint álljon elő (*Szavazóköri névjegyzék – Karbantartás – Névjegyzék formátumának kezelése menüpont*):

- választópolgárok neve szerinti abc-sorrendben, vagy
- megynként lapdobással és azon belül a választópolgárok neve szerinti abc-sorrendben, igény szerint kezdőbetűnkénti lapdobással is.

A HVI vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét összefűzi, valamint aláírásával és bélyegzőlenyomattal **hitelesíti**. A hitelesítés megtörténtét ugyancsak az NVR-ben kell jelenteni az NVI számára (*Szavazóköri névjegyzék modul – Névjegyzék kezelés – Névjegyzék hitelesítés visszaigazolás menüpont*).

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken már nem szerepelnek azok, akiket a HVI felvett a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, vagy a külképviseleti névjegyzékbe.

Azt a szavazóköri névjegyzéken szereplő választópolgárt, aki **a szavazást megelőző 2. nap, április 1. 16.00 óráig** követően vagy a szavazás napján 12 óráig az SZSZB-től kér mozgóurnát, az SZSZB törli a szavazóköri névjegyzékből (áthúzza az adatait), és felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke gyakorlatilag együtt alkotja a szavazókörben (a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával) szavazásra jogosult választópolgárok nyilvántartását.

Ezekkel az intézkedésekkel biztosítható, hogy egy választópolgár csak egyszer szavazhasson.

7.8. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK KINYOMTATÁSA

A névjegyzék nyomtatása után az NVI VÁKIR-ban megadott jelzésére a HVI – vagy a kormányhivatal – kinyomtatja az NVR-ből a szavazóköri **jegyzőkönyveket** is (*Szavazatósszesítés modul – Biankó jegyzőkönyvek – Nyomtatás menüpont*).

A jegyzőkönyvek nyomtatásának megtörténtéről a **HVI az NVR-ben** haladéktalanul tájékoztatja az NVI-t (*Szavazatósszesítés modul – Biankó jegyzőkönyvek – Biankó jegyzőkönyv nyomtatás visszaigazolása menüpont*).

A fenti feladatok elvégzése az országgyűlési képviselők választásának szavazóköri jegyzőkönyvei esetén az NVR *“Országgyűlési választás” csempe*, az országos népszavazás szavazóköri jegyzőkönyvei esetén az NVR *“Országos népszavazások” csempe* kiválasztása után lehetséges.

Ha a HVI vezetője az átjelentkezéssel szavazásra kijelölt szavazókört alszavazókörökre osztotta, akkor megfelelő számú alszavazóköri jegyzőkönyvet is nyomtatni kell. Alszavazóköri jegyzőkönyv nyomtatása csak az NVR *“Országgyűlési választás” csempe* szavazóköri jegyzőkönyveinek nyomtatásánál lehetséges.

7.9. A VE. 78. §-A SZERINTI KIJELÖLT SZAVAZÓKÖR

A körzetesítés során a Ve. 78. § (1) bekezdése alapján minden több szavazókörös településen ki kell jelölni településenként (fővárosi kerületenként) egy szavazókört az átjelentkezők, illetve a települési szintű lakcímmel rendelkezők szavazásának lebonyolítására. A megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben a (3) bekezdés alapján két szavazókör is kijelölésre kerülhetett, melyek közül az egyik az átjelentkezők szavazását, míg a másik a települési szintű lakcímmel rendelkezők szavazását hivatott biztosítani. A kijelölt

SZSZB-k mellett működő jegyzőkönyvvezetők számát – hasonlóan a többi szavazókörhöz – a HVI vezetője a szükséges számban állapíthatja meg.

Ha az átjelentkezők szavazására kijelölt szavazókörben a választópolgárok száma az átjelentkezőkkel együtt több mint 1500, akkor a HVI vezetője az SZSZB létszámát további tagok bevonásával a szükséges mértékben megnövelheti. (ld. 3.2.1.5. pont) Szintén lehetőség van további tagok bevonására, ha a mozgóurnát kérő választópolgárok száma meghaladja a 40-et. (ld. 3.2.1.1. pont) A tagok számának meghatározásakor mind a szavazóhelyiségben szükséges létszámot, mind pedig a mozgóurnához szükséges létszámot figyelembe kell venni. Ha indokolt, biztosítani kell, hogy az SZSZB tagjai egyszerre több mozgóurnával is végezhesék a mozgásukban korlátozottak szavaztatását.

7.10. AZ ÁTJELENTKEZÉssel ÉS A KÜVI-N LEADOTT SZAVAZATOK MEGSZÁMLÁLÁSÁRA KIJELÖLT SZAVAZÓKÖR

Az OEVB legkésőbb a szavazást megelőző 8. napon, március 26-án kijelöli azt az SZSZB-t, amely az átjelentkezéssel és a KÜVI-n leadott szavazatokat számlálja meg. Fontos, hogy ez az SZSZB nem lehet azonos azzal, amelyik a Ve. 78. §-a szerint került kijelölésre.

Azon településen/fővárosi kerületben, amely több OEVK-nak is székhelye, valamennyi OEVK-hoz tartozóan ki kell jelölni ilyen szavazókört.

7.11. A SZAVAZÁSNAPI IRATOK ÉS KELLÉKEK ÁTADÁSA

A HVI feladata a szavazás lebonyolításához szükséges iratok és kellékek átadása az SZSZB elnöke, akadályoztatása esetén elnökhelyettese részére.

Az átadás magában foglalja:

- a szavazóköri névjegyzéket,
- a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét,
- a szavazólapokat,
- a szavazóköri jegyzőkönyveket,
- az egyéb kellékeket (pl. bélyegző, toll, stb.).

A szavazóköri jegyzőkönyveket a HVI az NVR-ből nyomtatja ki, és azok már tartalmazzák a jelöltek/listák adatait és a névjegyzéken szereplő választópolgárok számát.

Ha a szavazást megelőző második nap, április 1. 16.00 órát követően az iratok átadásáig mozgóurna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI átadja elbírálásra az SZSZB-nek.

Az iratok és kellékek tételes átadás-átvételét a szavazás napját megelőző napon kell elvégezni, amely rendszerint a HVI székhelyén, átvételi elismervénnyel történik. Az ezt segítő átadás-átvételi lista kinyomtatható a VÁKIR-ból.

A HVI vezetője dönti el, hogy az őrzés a HVI székhelyén – az önkormányzati hivatalban – történjen, vagy a szavazóhelyiségben biztosított az iratok és kellékek megfelelő őrzése.

7.12. A SZAVAZÓHELYISÉG KIALAKÍTÁSA

A szavazóhelyiség kialakításáról, berendezéséről a választási iroda gondoskodik.

A szavazóhelyiséget úgy kell kialakítani, hogy

- a választópolgárok számára jól megközelíthető legyen,
- garantálja a választópolgárok befolyásolástól mentes joggyakorlását,
- biztosítsa az SZSZB zavartalan működését.

A jelölt vagy a jelölő szervezet használatában lévő épületben nem lehet a szavazóhelyiséget kialakítani akkor sem, ha a jelölt vagy jelölő szervezet az épületnek csak egy (esetleg külön bejáratú) részét használja. Amennyiben az épület az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a jelölt vagy jelölő szervezet tulajdonában van, de azt részben sem használja, akkor kialakítható a szavazóhelyiség az épületben.

A szavazóhelyiségek általában különböző intézményekben, ritkábban (a településközponttól távolabbi településrészekben) családi házakban kerülnek kialakításra. Az OEVI feladata, hogy a különböző funkciójú helyiségeket úgy jelölje ki és rendezze be, hogy az megfeleljen a törvényi előírásoknak, alkalmas legyen arra, hogy ott a választópolgárok leadhassák szavazataikat.

Az Alaptörvény 2., illetve 35. cikke előírja, hogy az országgyűlési képviselőket, a helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok titkos szavazással választják.

A szavazás titkosságának biztosítása, továbbá a szavazás zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a szavazóhelyiség berendezése során gondoskodni kell:

- az SZSZB munkavégzéséhez szükséges berendezési tárgyokról, (pl. asztal, szék, toll stb.),
- legalább kettő szavazófülke kialakításáról,
- toll elhelyezéséről a szavazófülkében rögzítve,
- megfelelő számú, de legalább kettő szavazóurna elhelyezéséről, legalább egy mozgóurna biztosításáról.

A szavazófülkékkel kapcsolatos követelményt fogalmazott meg a Kúria, amikor Kvk.III.37.981/2016/3. számú végzése szerint a szavazókörben az asztalra helyezett háromoldalú papír szerkezet (ún. mobil szavazófülke) kihelyezése sérti a választás titkosságának alapelvét. A Kúria döntésére tekintettel megállapítható, hogy a mobil szavazófülkék önmagukban nem alkalmasak a szavazófülke funkciójának betöltésére, ezért a hagyományos fülkék kialakítása minden szavazóhelyiségben kötelező.

Akadálymentesítés

Az akadálymentesség fogalmát a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § g) pontja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában foglaltakra utalva határozza meg a következőképpen:

„Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”

A fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése alapelveként érvényesülését támogatja azon törvényi követelmény, mely szerint minden településen legalább egy szavazóhelyiséget akadálymentesíteni kell. E minimumfeltétel teljesítésén felül elvárható, hogy a HVI vezetője a településen valamennyi szavazóhelyiség kiválasztásánál és berendezésénél érvényesítse az akadálymentesség szempontjait is. Az olyan helyiségek esetében, amelyek ugyan egyébként nem akadálymentesek, de – akár csak a szavazás napjára – ideiglenesen akadálymentesíthetők (pl. ideiglenes rámpa elhelyezésével), törekedni kell az akadálymentes körülmények biztosítására.

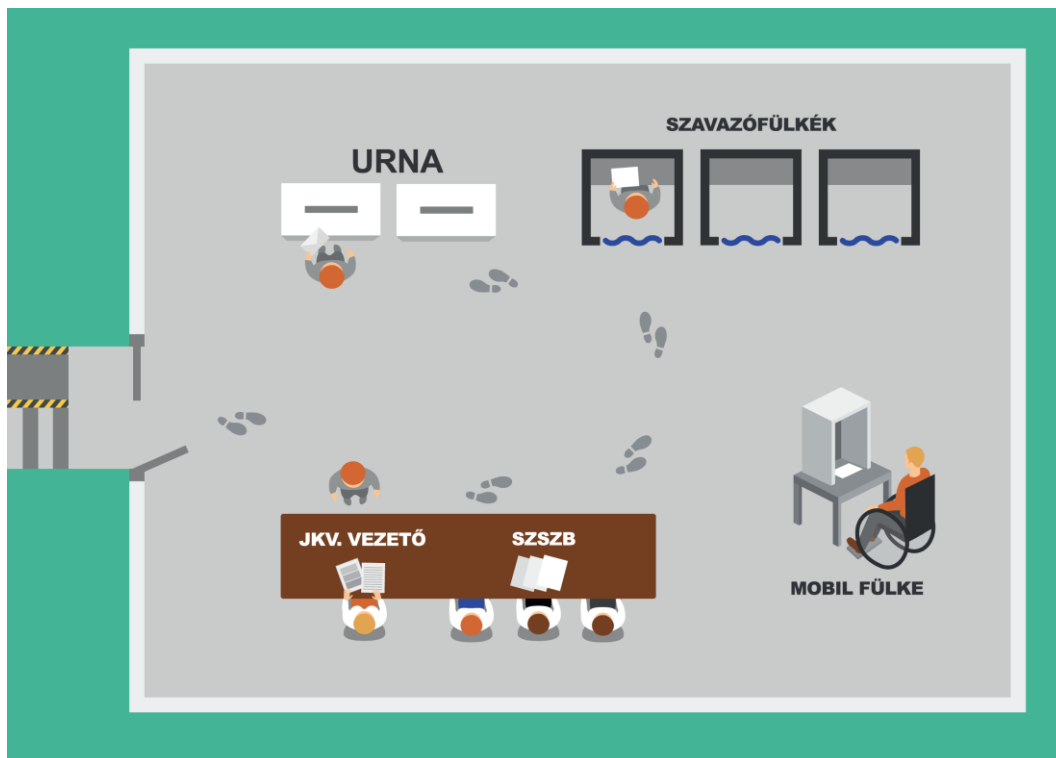
Az NVR-ben minden szavazóhelyiségre vonatkozóan meg kell jelölni, hogy az akadálymentes-e. Fontos, hogy a HVI csak azoknál a szavazóhelyiségeknél állítsa be az akadálymentes jelzést,

- ahol mind az épület, mind az épületen belül a szavazóhelyiség a szavazás napján ténylegesen megközelíthető akadálymentesen, és
- amelyekben a szavazóhelyiségben belül is biztosított a szavazatok akadálymentes leadása.

A kerekesszéket használó választópolgárok számára továbbra is mobil szavazófülkékkel biztosítható a szavazás. A mobil szavazófülkék megfelelő módon történő elhelyezése is szükséges ahhoz, hogy a funkciójukat elláthassák és a titkosságot is biztosítsák. Ezért a mobil szavazófülkét olyan módon kell elhelyezni, amely biztosítja, hogy

- rendelkezésre áll a megfelelő hely a kerekesszékekkel történő megközelítéséhez,
- a kerekesszékekkel a mobil fülke elhelyezésére szolgáló asztal alá be lehet állni,
- sem az SZSZB tagjai, sem más, a szavazóhelyiségben tartózkodó választópolgár, sem a szavazóhelyiségen kívül tartózkodók nem láthatják, hogy a választópolgár hogyan szavaz.

A mobil szavazófülkét tehát kizárólag úgy lehet elhelyezni, hogy nyitott oldala fal felé nézzen.

A kijelölt szavazókör szavazóhelyiségének berendezése – a névjegyzékben szereplő választópolgárok számának megfelelően – olyan módon történjen, hogy biztosítottak legyenek a szavazás gördülékenységének feltételei:

- Ha az SZSZB egy szavazóhelyiségben több munkaasztalnál fogadja a választópolgárokat, akkor
 - minden asztalhoz külön sor vezessen,
 - a választópolgárok számára jól látható és egyértelmű jelzések mutassák, hogy ki melyik sorba álljon, és melyik munkaasztalnál veheti át a szavazólapját,
 - megfelelő számú szavazófülke álljon rendelkezésre.
- Ha szavazatszedő albizottságok különböző helyiségekben fogadják a választópolgárokat, akkor a választópolgárok számára jól látható és egyértelmű jelzések mutassák, hogy ki melyik szavazóhelyiségben adhatja le a szavazatát. Minden helyiségben el kell helyezni legalább két szavazófülkét és két szavazóurnát.

7.13. VÍRUSVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Az alábbi vírusvédelmi intézkedések betartása mindenki számára kötelező. A védekezéshez szükséges eszközök beszerzéséről és biztosításáról a helyi választási iroda gondoskodik.

Az SZSZB tagjaként és jegyzőkönyvvezetőként kizárólag koronavírus megbetegedés tüneteit nem mutató személy működjön közre a szavazásban.

Az SZSZB tagjai és a jegyzőkönyvvezető a munkavégzés során viseljenek a szájat és az orrot eltakaró maszkot.

A választópolgárok figyelmét fel kell hívni arra, hogy a sorban állás során és a szavazóhelyiségben viseljenek orrot és szájat eltakaró maszkot, továbbá tartsanak egymástól és a SZSZB tagjaitól is legalább 1,5 méteres távolságot.

A szavazóhelyiség bejáratánál elhelyezett kézfertőtlenítő adagoló berendezés használatára (be- és kilépéskor egyaránt) fel kell hívni a választópolgárok figyelmét.

A megfelelő fizikai távolságtartás betartása a szavazás helyszínén rendkívül fontos a vírus továbbterjedésének megakadályozásában. A sorban állás szabályait figyelembe véve a várakozók között legalább 1,5 méteres távolságot kell tartani, amelyet jól látható jelzéssel (felfestéssel, figyelemfelhívó táblákkal) szükséges biztosítani.

A szavazóhelyiséget úgy kell berendezni, hogy a megfelelő távolságtartás ott is biztosítható legyen.

A szavazókkal közvetlenül érintkező SZSZB-tagok (okmányok ellenőrzése, szavazólap átadása stb.) esetében a szavazóktól történő legalább 1,5 méteres távolságtartás javasolt.

Javasolt a szociális helyiségekben biztosított szappanos kézmosási lehetőséget, valamint a vírusölő hatású kézfertőtlenítési lehetőséget rendszeresen igénybevenni. Kéztörlésre papírtörülők használata javasolt. Textiltörölköző használata kerülendő.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a folyamatos vagy rendszeres, fokozott intenzitású természetes szellőztetésre.

A szavazófülkékben elhelyezett tollak rendszeres fertőtlenítése szükséges.

Az SZSZB és a jegyzőkönyvvezető étkezésére a szavazóhelyiségtől elkülönített különálló helyiség kijelölését javasoljuk, kézmosási, kézfertőtlenítési lehetőség biztosításával.

Fenti követelmények teljesítéséhez szükséges szervezési feladatok elvégzése és a szükséges eszközök biztosítása a HVI feladata. A feladat sikeres és maradéktalan teljesítéséhez a pénzügyi rendeletben külön normatíva áll rendelkezésre.

8. A SZAVAZÁSNAPI FELADATOK

Az SZSZB-k és a jegyzőkönyvvezetők feladatait külön Segédlet tartalmazza.

8.1. NAPKÖZBENI JELENTÉSEK

A szavazás napján 7 alkalommal jelentenek a szavazókörök a részvételi adatokról: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.30 órakor.

A fenti időpontokat követően a következő feladatokat kell elvégezni:

- a jegyzőkönyvvezetők elsősorban telefonon (akár szóban, akár üzenet/képzület formájában) vagy e-mailben haladéktalanul jelentik a HVI-nek, hogy az aktuális időpontig hány választópolgár írta alá a szavazóköri névjegyzéket, külön-külön megadva a népszavazásra és az országgyűlési választásra vonatkozó adatokat,
- a HVI ellenőrzi a kapott adatot (pl. nem alacsonyabb-e a korábbi jelentési időponthoz képest),
- a HVI szavazókörönként és választástípusonként (*NVR “Országgyűlési választás” és “Országos népszavazások” csempék*) rögzíti a részvételi adatokat az NVR-ben (*Szavazatósszesítés modul – Adatbevitel – Napközi részvétel rögzítése*).

Ha téves adat kerül rögzítésre, azt a jelentésre rendelkezésre álló időszakon belül javítani kell. Ha csak később derül fény a hibás adat rögzítésére, akkor a hibás adat bent marad a rendszerben, a következő jelentési időszakra vonatkozóan pedig már helyes adatot kell rögzíteni.

8.2. RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK

A szavazás ideje alatt bekövetkező rendkívüli eseményeket a jegyzőkönyvvezetők telefonon vagy e-mailben jelentik a HVI-nek. A HVI rögzíti az NVR-be a rendkívüli eseményt (*csak az NVR “Országgyűlési választás” csempe: Szavazatósszesítés modul – Adatbevitel – Rendkívüli események*).

8.3. MOZGÓURNA IRÁNTI KÉRELMEK TOVÁBBÍTÁSA AZ SZSZB-HEZ

Ha a szavazás napján 12.00 óráig mozgóurna iránti kérelem érkezett a HVI-hez (pl. elektronikus úton), ezeket a kérelmeket a HVI haladéktalanul átadja elbírálásra az SZSZB-nek. A 12.00 óra után beérkezett kérelmeket is továbbítani kell az SZSZB-hez, hiszen az SZSZB hatáskörébe tartozik ezek elutasítása.

8.4. JELENTÉS A SZAVAZÁS BEFEJEZÉSÉRŐL

A jegyzőkönyvvezetők haladéktalanul jelentik a HVI-nek a szavazás lezárását. A HVI az NVR-ben (*NVR “Országgyűlési választás” és “Országos népszavazások” csempék*) rögzíti a zárás tényét és annak pontos időpontját. (*Szavazatósszesítés modul – Adatbevitel – Napközi részvétel rögzítése*)

8.5. A LEVÉLSZAVAZATOK FOGADÁSA

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok saját maguk vagy az általuk megbízott személy (ennek a személynek formális meghatalmazással nem kell rendelkeznie) a szavazás napján 6.00-19.00 óra között bármelyik OEVI-ben is leadhatják a levélszavazatot tartalmazó válaszborítékokat. Ehhez az OEVI egy külön urnát biztosít, amelynek felügyeletét folyamatosan ellátja. Az urna felügyelete során az országos listát állító jelölő szervezetek megfigyelői is jelen lehetnek.

19.00 óra után az OEVI az urnát felnyitja, megszámlálja a benne talált válaszborítékokat, majd azokat szállítóborítékba zárja. A válaszborítékok számát rá kell írni a szállítóborítékra, valamint ezt az adatot az NVR-ben rögzíteni kell. (*NVR „Országgyűlési választás” csempe, Szavazatósszesítés modul – Adatbevitel – Levélben szavazás iratkezelés – Szavazási iratcsomagok-jelentések*)

8.6. A JEGYZŐKÖNYVEK ADATAINAK JELENTÉSE, RÖGZÍTÉSE

Az SZSZB jegyzőkönyvvezetője minden egyes szavazóköri jegyzőkönyv kitöltését követően haladéktalanul jelenti a HVI-nek a részvétellel és a szavazatokra vonatkozó adatokat. A jelentés történhet bediktálással vagy például a jegyzőkönyvről készített fényképfelvétel megküldésével.

A HVI a beérkezett adatokat haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*NVR “Országgyűlési választás” és “Országos népszavazások” csempék, Szavazatósszesítés modul – Adatbevitel – Szavazóköri jegyzőkönyvek*).

Ha az NVR hibát jelez, arról értesíteni kell az SZSZB jegyzőkönyvvezetőjét, aki a hiba javítása érdekében tájékoztatja az SZSZB-t.

8.7. SZAVAZÁSI IRATOK ÁTVÉTELE AZ SZSZB-TŐL

A HVI átadás-átvételi elismervénnyel veszi át az SZSZB-től:

- a szavazóköri jegyzőkönyveket,
- a névjegyzéket, valamint a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét,
- a kötegelt szavazólapokat,
- a visszautasítottak jegyzékét,
- a rendkívüli eseményekről kiállított jegyzőkönyveket,
- valamennyi egyéb iratot és melléklet.

Az OEVI a számlálásra kijelölt SZSZB-től (amely a szavazás napján nem végez számlálást) átveszi a lezárt urnákat is, és gondoskodik azok biztonságos helyen történő tárolásáról a szavazást követő 6. napig.

8.8. JEGYZŐKÖNYVEK ADATAINAK ÖSSZEVETÉSE AZ NVR-BEN RÖGZÍTETT ADATOKKAL

A szavazóköri jegyzőkönyvek átvételét követően a HVI jogi és számszaki szempontból ellenőrzi azok mindkét példányát, a hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

A jegyzőkönyvek adatait a HVI összeveti az NVR-ben rögzített adatokkal, és eltérés esetén

- javítja az NVR-ben szereplő hibás adatokat vagy
- a hibás jegyzőkönyvet javíttatja az SZSZB-vel.

Az ellenőrzést és hibajavítást követően a jegyzőkönyvek mindkét példányán és az NVR-ben azonos adatoknak kell szerepelniük.

8.9. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK NYILVÁNOSSÁGA

A szavazóköri jegyzőkönyvek egyik példányát a HVI 3 napra közszemlére teszi, vagy egyéb módon biztosítja a jegyzőkönyvek megtekinthetőségét.

9. A SZAVAZÁST KÖVETŐ FELADATOK

9.1. A SZAVAZÓKÖRI JEGYZŐKÖNYVEK, AZ ÁTJELENTKEZÉSEL LEADOTT SZAVAZATOK ÉS A LEVÉLSZAVAZATOK TOVÁBBÍTÁSA

A TVI vezetőjének döntése szerint – a szavazást követő napon vagy még a szavazás estéjén – a HVI-k átadják az OEVI-nek:

- az egyéni választókerületi, az országos listás és az országos népszavazás szavazóköri jegyzőkönyveinek 1-1 példányát,
- az átjelentkezők szavazatait tartalmazó szállítóborítékokat.

Az átadott szavazóköri jegyzőkönyveket az OEVI ellenőrzi, azok adatait összeveti a HVI által az NVR-ben rögzített adatokkal:

- a hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvre felhívja HVI figyelmét, amely gondoskodik a jegyzőkönyv javításáról az SZSZB-vel,
- az NVR-ben szereplő hibás adatot javítja,
- ha a jegyzőkönyvi és az NVR-adatok egyeznek, a jegyzőkönyvek státuszát az NVR-ben „ellenőrzött”-re állítja.

Az OEVI vezetője a szavazást követő napon 16.00 óráig az NVI-hez szállítja:

- az egyéni választókerületi, az országos listás és az országos népszavazás szavazóköri jegyzőkönyveinek 1-1 példányát,
- az átjelentkezők szavazatait tartalmazó szállítóborítékokat,
- az OEVI-ben levélben leadott szavazatokat tartalmazó szállítóborítékot.

A jegyzőkönyvek továbbításának rendjéről az NVI elnöke utasítást ad ki.

Az OEVI vezetője az NVI elnöke által meghatározott időpontban átveszi az NVI-től az átjelentkezéssel, valamint a KÜVI-n leadott szavazatokat tartalmazó csomagot.

9.2. A SZÁMLÁLÁSRA KIJELÖLT SZSZB SZAVAZATSZÁMLÁLÁSA

A számlálásra kijelölt SZSZB legkésőbb a szavazást követő hatodik napon, április 9-én megtartja azon ülését, amelyen megszámlolja a saját szavazókörében, továbbá az átjelentkezés alapján más szavazókörben és a KÜVI-n leadott szavazatokat.

Az ülés szervezése kapcsán két körülményre hívjuk fel a figyelmet:

- A Ve 41. § (2) bekezdése szerint az SZSZB már három tag jelenléte esetén is határozatképes, ennek ellenére az ülés szervezése során törekedni kell arra, hogy a bizottságba minél nagyobb létszámban oszson be tagot a HVI vezetője a szavazatszámolásra.
- Az SZSZB ülésén – mivel az a szavazatszámolás részét képezi – a Ve. 187. §-ában megjelölt személyek, így a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő is jelen lehet.

Az OEVI vezetője az ülés megkezdésekor átadja az SZSZB részére a lezárt urnákat, a KÜVI-n és az átjelentkezéssel leadott szavazatokat tartalmazó szállítóborítékokat (dobozokat), valamint az egyéb szükséges dokumentumokat.

Az OEVI a számlálást követően az SZSZB által kiállított szavazóköri jegyzőkönyveket jogi és számszaki szempontból ellenőrzi, és a jegyzőkönyvek adatait haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*NVR “Országgyűlési választás” és “Országos népszavazások” csempék*). A hibásan vagy hiányosan kitöltött jegyzőkönyvre felhívja az SZSZB figyelmét, és a jegyzőkönyv javítását követően intézkedik az adatok javításáról az NVR-ben.

Fontos! Az SZSZB szavazatszámolással kapcsolatos tevékenysége akkor zárul le, amikor a jegyzőkönyvek hiba nélkül rögzítésre kerülnek, ezért eddig az időpontig az SZSZB tagjainak az OEVI székhelyén kell tartózkodniuk.

9.3. AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA

Az OEVB a szavazókori jegyzőkönyvek 2. példányai alapján, legkésőbb a szavazást követő hatodik napon határozattal megállapítja az országgyűlési választás egyéni választókerületi eredményét. A határozat melléklete az egyéni választókerület választási eredményéről szóló jegyzőkönyv, amelynek tervezetét az OEVI az NVR-ből nyomtatja ki.

Az OEVI az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv adatait az OEVB döntését követően haladéktalanul rögzíti az NVR-ben (*NVR "Országgyűlési választás" csempe Szavazatösszesítés modul – Adatbevitel – Eredmény jegyzőkönyvek rögzítése – Egyéni választókerületi jegyzőkönyv*).

Az OEVI az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv egyik példányát és a megszámlálásra kijelölt szavazókör szavazókori jegyzőkönyveinek egyik példányát továbbítja a TVI-hez.

Az egyéni választókerületi eredményt megállapító jegyzőkönyv másik példányát, valamint a megszámlálásra kijelölt szavazókör szavazókori eredményt megállapító jegyzőkönyveinek másik példányát az OEVI 3 napra közszemlére teszi, vagy egyéb módon biztosítja a megtekinthetőségét.

9.4. A VÁLASZTÁSI IRATOK ŐRZÉSE ÉS MEGSEMISÍTÉSE

A választási iratokat a HVI biztonságos helyen őrzi.

A szavazást követő 90. napot követő munkanapon, július 4-én a HVI megsemmisíti

- a szavazókori névjegyzékkel kapcsolatos kérelmeket, valamint az azok elbírálása során keletkezett döntéseket,
- a szavazókori névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének kinyomtatott példányát,
- a visszautasítottak jegyzékét,
- az ellenőrző lapokat,
- a szavazási levélsomag személyes átvételét kérők jegyzékét és a ki nem adott szavazási levélsomagokat,
- a szavazólapokat – büntetőeljárás esetén – a büntetőeljárásnak a bíróság jogerős ügydöntő határozatával vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzésével történő befejezése, illetve az ügyészségnek vagy a nyomozóhatóságnak további jogorvoslással nem támadható eljárást megszüntető határozata meghozatala után.

10.1. JOGORVOSLATOK ÁLTALÁBAN

10.1.1. JOGORVOSLATOK FAJTÁI

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az **ügyben érintett** természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az NVB határozata ellen az **ügyben érintett** természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

10.1.2. JOGORVOSLATI HATÁRIDŐK

A határidőket naptári napokban kell számítani. A Ve.-ben meghatározott határidő minden esetben jogvesztő, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak utolsó napján 16.00 órakor jár le, a választási bizottság rendelkezésére nyitva álló határidő 24.00 órakor jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve – **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére a jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

10.2. A KIFOGÁS

10.2.1. A KIFOGÁS BENYÚJTÁSA

Kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen az OEVB-hez. Folyamatosan fennálló tevékenység esetén a tevékenység fennállásának teljes ideje alatt be lehet nyújtani kifogást, de legkésőbb a sérelmezett tevékenység megszűnésétől számított 3. napig.

A Ve. értelmében kifogást benyújtani személyesen (ideértve a képviselő útján történő személyes benyújtást is), levélben, telefaxon vagy e-mailben lehet.

A kifogás személyes benyújtása során az OEVI:

- a kifogás átadás-átvételéről elismervényt ad át a benyújtó számára,
- az átvétel időpontját dátum, óra és perc feltüntetésével rögzíti az átadás-átvételi elismervényen,
- ellenőrzi a benyújtó személyazonosságát.

Arra is figyelemmel kell lenni, hogy jogorvoslati kérelem az ún. epapír szolgáltatáson keresztül is benyújtható, aminek figyelemmel kísérése szintén fontos az ügyintézési határidők betartása miatt.

A kifogás kötelező elemei tekintetében, melyek az eljárás során nem pótolhatók – ld. Kúria Kvk.I.37.951/2016/3. számú határozat – az alábbiakat lehet összefoglalni. A kifogásnak tartalmaznia kell:

- a jogszabálysértés megjelölését,
- a jogszabálysértés bizonyítékait,
- a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A kifogás tartalmazhatja benyújtójának telefonszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefonszámát vagy e-mail címét (rövid úton történő elérhetőségek), de nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a kifogás, ha a benyújtó nem adta meg a rövid úton történő elérhetőségét.

10.2.2. A KIFOGÁS ÁTTÉTELE

Ha a kifogás elbírálására az OEVB nem rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, az ügyet – legkésőbb a beérkezését követő napon – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az annak elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező OEVB-hez vagy NVB-hez. A hozzá áttett ügyben a választási bizottság köteles eljárni.

Az OEVB az áttétel hatáskörét – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – az elnökére átruházhatja.

Ha az OEVB az ügyet nem teszi át az illetékes OEVB-hez vagy az NVB-hez, köteles az ügyben eljárni.

Fontos! Az NVB 2014. október 30-án konkrét ügyben hozott 205. számú jegyzőkönyvi döntésében rögzítette álláspontját a Ve. 213. §-ában foglaltakkal kapcsolatban. Eszerint a választási bizottság jegyzőkönyvbe foglalt döntésével vagy a hatáskör átruházása esetén elnöki levélben, a beérkezéstől számított 1 napon belül teheti át a kifogást, és csak a határidőben áttett kifogás alkalmas joghatás kiváltására, vagyis keletkeztet eljárási kötelezettséget.

Az is kiemelő, hogy az áttételről csak a választási bizottság (illetve annak elnöke) rendelkezhet, a választási irodákat ilyen jogosultság nem illeti meg, az iroda vezetője legfeljebb az áttételről szóló döntést és az összes iratot csak továbbítja a másik bizottság, illetve az amellet működő iroda részére.

10.2.3. ÜGYEK EGYESÍTÉSE

A választási bizottság együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban levő **ügyeknek az egyesítését**, amelyeknek tárgya egymással összefügg.

10.2.4. ÍTÉLT DOLOG

Ha a választási bizottság által érdemben **elbírált ügyben újabb kifogást** nyújtanak be, és az nem tartalmaz a választási bizottság által még nem értékelt bizonyítékot, a választási bizottság elnöke megküldi a kifogás benyújtója részére a választási bizottság határozatának – személyes adatokat nem tartalmazó – másolatát, és erről a következő ülésen tájékoztatja a választási bizottságot. A választási bizottság az elnök tájékoztatását jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel tudomásul veszi vagy – ha a határozat megküldésének feltételei nem állnak fenn – az ügy érdemében határozatot hoz.

10.2.5. A KIFOGÁS ELBÍRÁLÁSA

Az OEVB hatáskörébe tartozik különösen:

- a kifejezetten az egyéni választókerületi választáshoz kapcsolódó, vagy az országos népszavazási eljárásban a kizárólag az egyéni választókerület területén hatást kifejtő cselekménnyel kapcsolatos kifogás,
- a körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogás,
- az SZSZB tevékenysége, döntése elleni kifogás,
- a szavazóhelyiségben elkövetett cselekménnyel kapcsolatos kifogás

elbírálása.

Az OEVB legkésőbb a kifogás beérkezésétől számított 3 napon belül dönt. Áttétel esetén a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a kifogás az első választási bizottsághoz beérkezett, míg a döntésre rendelkezésre nyitvaálló határidőt az áttétel megérkezéséhez kell viszonyítani.

A kifogás az OEVB határozatának meghozataláig visszavonható, ilyen esetben azonban az OEVB hivatalból is lefolytathatja az eljárást.

A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha:

- azt a nem jogosult nyújtotta be,
- elkésett,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés megjelölését,
- nem tartalmazza a jogszabálysértés bizonyítékait,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét), és ha lakcímétől (székhelyétől) eltér postai értesítési címét,
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bíróság nyilvántartásba-vételi számát,
- annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

A kifogás kapcsán a bizottság első feladata, hogy megvizsgálja, hogy megfelel-e a jogorvoslati kérelem a Ve.-ben előírt formai követelményeknek. Mivel az alaki kellékeiben hiányos jogorvoslat nem lehet alkalmas semmilyen eljárás, vagy választási eredmény vitatására, ezért a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása nem lehetőség a bizottság részére, hanem az kötelezően meghozandó döntés.

Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- bírságot szabhat ki
 - a választási kampány szabályainak megsértése,
 - valamint a névjegyzékből szolgáltatott adatok megsemmisítési szabályainak megszegése esetén.

A bírság kiszabásáról, és annak mértékéről a bizottság mérlegelési jogkörében dönthet, figyelembe véve az eset valamennyi körülményét, így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét, nyilvánvaló szándékosságát.

A bírság legmagasabb összege természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse.

Ha a kötelezett a bírság összegét a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül nem fizette be, akkor a tartozás adók módjára behajtható, melyet az NVI megkeresésére az állami adóhatóság szed be. A jogerősen kiszabott bírság méltányosságából történő elengedésére, mérséklésére, halasztott, vagy részletfizetésre nincs lehetőség.

Amennyiben a bizottság a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

10.3. A FELLEBBEZÉS

Az OEVB döntése ellen fellebbezést lehet benyújtani. Nem lehet fellebbezni a jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen.

Fellebbezést lehet benyújtani

- jogszabálysértésre hivatkozással,
- valamint a bizottság mérlegelési jogkörében hozott határozata ellen.

A fellebbezést az OEVB-nél kell előterjeszteni. A fellebbezést vagy a TVB vagy az NVB bírálja el. (Ld. 3.2.4. és 3.2.5. pontok)

A fellebbezést úgy kell előterjeszteni, hogy **a megtámadott határozat meghozatalától számított 3 napon belül megérkezzen.**

A fellebbezést személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben lehet benyújtani.

A fellebbezésnek tartalmaznia kell:

- az érintettségre való hivatkozást,
- a kérelem jogi alapját, azaz a jogszabálysértés megjelölését, vagy mérlegelésre hivatkozást,
- a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló hatósági igazolványának/igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés benyújtója választása szerint **megadhatja** telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét, telefaxszámát, vagy elektronikus levélcímét.

Nem nyújthat be fellebbezést a megtámadott határozatot hozó bizottság elnöke és annak tagja.

A fellebbezésben már új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

A fellebbezést az OEVI haladéktalanul felterjeszti azt az elbírálásra jogosult bizottsághoz. Abban az esetben, ha a jelölt nyilvántartásba vételéről szóló döntés a fellebbezés tárgya, és a fellebbezés elbírálásához szükség lehet az ajánlások vizsgálatára, akkor a TVI megkeresésére az ajánlóíveket eredetben kell továbbítani a TVB-hez.

10.4. SPECIÁLIS JOGORVOSLATOK

10.4.1. SZAVAZÓKÖRÖK KIALAKÍTÁSÁVAL ÉS FELÜLVIZSGÁLATÁVAL KAPCSOLATOS JOGORVOSLATOK

A HVI vezetőjének a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a határozat közzétételének időtartama alatt lehet fellebbezést benyújtani a HVI vezetőjéhez.

A fellebbezést a TVI vezetője bírálja el, a beérkezést követő 3 napon belül. A TVI vezetője a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A TVI vezetőjének döntése ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

10.4.2. NÉVJEGYZÉKKEL KAPCSOLATOS JOGORVOSLAT

A HVI:

- központi névjegyzékkel kapcsolatos döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 15. napon lehet fellebbezést benyújtani,
- szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani, de legkésőbb a szavazást megelőző 2. napon, április 1-jén.

A fellebbezést a HVI vezetőjéhez kell benyújtani, aki:

- a benyújtást követő 15 napon belül, de
- a választás kitűzését követően meghozott döntés esetén legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

Ha a HVI vezetője a fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja. Ha fellebbezést elutasítja, legkésőbb a fellebbezés elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján felterjeszti a törvényszékhez.

A bíróság a fellebbezésről:

- a beérkezését követő 15 napon belül,
- a választás kitűzését követően meghozott döntés esetén a beérkezést követő három napon belül,
- de legkésőbb a szavazás napját megelőző napon dönt.

A bírósági eljárás során ügyvédi képviselőt nem kötelező. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, a névjegyzéket a döntésnek megfelelően módosítani kell, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja.

A választási iroda vezetőjének döntését az érintettel, valamint a fellebbezés benyújtójával, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó választási iroda vezetőjével is közölni kell.

10.4.3. JELÖLTEK SORRENDJE ELLENI JOGORVOSLAT

A jelöltek sorrendjét megállapító OEVB-döntés ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak, a sorsolás törvényessége elleni jogorvoslat a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelembe foglalható.

10.4.4. SZAVAZÓLAP ADATTARTALMÁNAK JÓVÁHAGYÁSA ELLENI JOGORVOSLAT

A szavazólap adattartalmát megállapító OEVB-döntés ellen fellebbezést nem lehet benyújtani, csak bírósági felülvizsgálati kérelmet. A felülvizsgálati kérelmet az OEVB-nél kell benyújtani úgy, hogy az legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria bírálja el legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

10.4.5. VÁLASZTÁS EREDMÉNYE ELLENI JOGORVOSLAT

Az SZSZB szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek nincs helye, csak az OEVB, illetve a TVB (rész)eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt.

A választási bizottság eredményt megállapító döntése ellen:

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára,
- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Fontos! A beérkezett jogorvoslati kérelmet fokozott figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy az valóban az OEVB eredménymegállapító döntése elleni fellebbezés-e. Ha igen, akkor azt az NVB-hez kell felterjeszteni a 10.3. pontban foglaltak szerint. Ha viszont a kérelem „normál” kifogás, ami nem az eredményt támadja, hanem más jogsértést (pl. kampányszabályok megsértése és ezért a választás egy része megismételtetésének kérése) sérelmez, akkor azt az általános szabályok szerint kifogásként kell kezelni, s eszerint azt az OEVB elsőfokon elbírálja (vagy – a bizottság, illetve elnöke – átteszi az illetékes bizottsághoz).

10.4.6. JOGORVOSLAT A VÁLASZTÁSI SZERV HALLGATÁSA MIATT

Ha választási szerv (bizottság, iroda) eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget, a felettes választási szerv az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést, és

- a mulasztó választási szervet az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja, vagy
- meghozza az elmulasztott döntést.

10.4.7. A MÉDIA KAMPÁNYBAN VALÓ RÉSZVÉTELÉVEL KAPCSOLATOS JOGORVOSLAT

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatok rendszere is az általános jogorvoslati szabályokon alapul, de azoktól részben eltérő szabályokat tartalmaz.

Fontos! Elsődlegesen eldöntendő kérdés, hogy adott jogorvoslati ügyet a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatnak kell-e tekinteni.

Egyszerűen arra a kérdésre kell válaszolni, hogy:

- a média a sérelmezett magatartás (mulasztás) elkövetője, vagy
- a média – pl. mint megjelenési felület – csak részese a tényállásnak, de annak nem megvalósítója.

Az első esetben beszélünk a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslatról, amelyet részben speciális szabályok szerint kell elbírálni, míg a második esetben az eljárást az általános szabályok szerint kell lefolytatni.

Az is speciális vizsgálati szempont, hogy a kifogásolt műsorszám utánközlésnek minősül-e, ugyanis ilyenkor az eredeti médiatartalom közzétételétől kell a benyújtásra rendelkezésre álló három napos határidőt számítani.

További, az elkésettség körében előírt követelmény, ha az észleléshez köti a beadványozó a jogorvoslatot, akkor be kell szerezni a tartalomszolgáltató nyilatkozatát a médiatartalom közzétételének időpontjára vonatkozóan. Ha a szolgáltató nem nyilatkozik, akkor elkésettség címén nem lehet elutasítani a kifogást, tehát vélelmezni kell a határidőben történő benyújtást.

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat elbírálásának fórumát, azaz a kifogást elbíráló választási bizottságot arra tekintettel határozza meg a törvény, hogy egyrészt mely médiaszolgáltatást, sajtóterméket érinti a jogorvoslat, másrészt mely választás során nyújtották azt be.

Az országos, lineáris médiaszolgáltatás és az országosan terjesztett sajtótermékek, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével kapcsolatos kifogást az NVB bírálja el.

Körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes OEVB bírálja el.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot. Ugyanakkor a megjelölt műsorszám jogorvoslati kérelemhez csatolásának elmaradása nem eredményezi a kifogás elutasítását, hiszen a megjelölt műsorszámot az OEVB – amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta – hivatalból szerzi be.

A törvény értelmében, ha az OEVB a kifogásnak helyt ad, egyrészt a Ve. 218. § (2) bekezdése a), b) és c) pontjaiban foglalt jogkövetkezményeket alkalmazza, azaz:

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisítheti és megismételtheti.

Másrészt – a fenti jogkövetkezmények alkalmazásán túl – az OEVB kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét:

- napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,
- lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon

tegye közzé.

Mindezek mellett az OEVB bírságot is kiszabhat.

10.4.8. A VÁLASZTÁSI IRODA TEVÉKENYSÉGÉVEL KAPCSOLATOS JOGORVOSLAT

A HVI és az OEVI tevékenységével kapcsolatban is lehet kifogást benyújtani, ennek elbírálása az OEVB hatáskörébe tartozik.

10.5. BÍRSÁG KISZABÁSA

10.5.1. BÍRSÁG KISZABÁSA AZ AJÁNLÓÍVEK VISSZAADÁSI KÖTELEZETTSÉGÉNEK MEGSZEGÉSE MIATT

A független jelölt, illetőleg a jelölő szervezet(ek) valamennyi átvett ajánlóívet kötelesek leadni az OEVI-nek:

- a kitöltött ajánlóíveket legkésőbb a szavazást megelőző 37. napon, február 25-én 16.00 óráig,
- a ki nem töltött ajánlóíveket a szavazást megelőző 36. napon, február 26-án 16.00 óráig.

A fenti kötelezettség elmulasztása esetén az OEVB hivatalból eljárva, mérlegelés nélkül, objektív szankcióként bírságot szab ki. A bírság összege minden késedelmesen vagy le nem adott ajánlóív után 1 000 Ft.

10.5.2. BÍRSÁG KISZABÁSA A KAMPÁNYSZABÁLYOK MEGSÉRTÉSE, VALAMINT A NÉVJEGYZÉKI ADATSZOLGÁLTATÁS ADATAINAK MEGSEMISÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉG ELMULASZTÁSA MIATT

A bírság kiszabásáról, és annak mértékéről az OEVB mérlegelési jogkörében dönthet, figyelembe véve az eset valamennyi körülményét, így különösen:

- a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
- a jogsértés súlyát,
- a jogsértés ismétlődő jellegét,
- ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse. (A kötelező legkisebb munkabér havi összegét kormányrendelet állapítja meg, 2022. évben 200000 Ft.)

10.5.3. BÍRSÁG KISZABÁSA A MÉDIAKAMPÁNY SZABÁLYAINAK MEGSÉRTÉSE MIATT

A médiakampány szabályainak megsértése miatti bírság kiszabásakor a következők szerint kell eljárni:

- Az eset összes körülményét figyelembe kell venni annak eldöntésénél, hogy indokolt-e bírság kiszabása.
- A bírság mértékének megállapításánál ugyancsak figyelembe kell venni az eset összes körülményét, így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató fajtáját, vételkörzetét, a jogsértéssel érintett sajtótermék jellemzőit, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét.
- A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese.

10.5.4. AZ OEVI FELADATAI BÍRSÁG KISZABÁSA ESETÉN

A kampányszabályok megsértése, valamint a névjegyzéki adatszolgáltatás adatai megsemmisítésének elmulasztása miatt kiszabott bírság esetén az OEVI az *NVR BIRSAG* moduljában rögzíti az új ügyet, melynek a folyamán előáll a bírságazonosító, melyet a határozatban feltüntet. Az OEVB a jogerőssé vált határozatát az *NVR*-be feltölti, majd a státuszát átállítja.

Az ajánlóív leadásának elmulasztása miatt bírságot kiszabó OEVB határozat tervezetét az *NVR JER* modulja segítségével kell létre hozni, melyhez a bírságazonosítót automatikusan generálja a rendszer. Amennyiben a határozat tervezetét az OEVB elfogadja és aláírja, annak adataival (száma, dátuma) az *NVR BIRSAG* moduljában szereplő – bírságazonosító alapján kereshető – ügyet frissíteni kell (I. fokú határozat). Jogerőssé válását követően a határozatot csatolja, és az ügy státuszát szintén át kell állítani.

Mindkét fenti esetben a határozatban fel kell hívni a bírságolt figyelmét, hogy a bírságazonosítót és a fizetésre kötelezett megnevezését az átutalás közlemény rovatában fel kell tüntetni.

A bírságot az NVI Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040391-00000000 számú számlájára kell befizetni.